

IV. évfolyam

2006. 2. szám

Megjelenik

kéthavonta

345 Ft

HIT-MAGYARSÁG-ÉRTÉK

Szent Kereszt

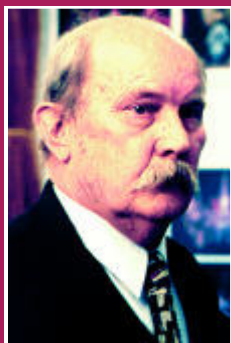
ÖKUMENIKUS MAGAZIN

Mária Rádió

Nemeskürty István

Makovecz Imre

Dr. Antun Lisec

Húsvét ünnepe –
kiáltás felénk!

Egy ötgyermekes édesanya,
Lévai Anikó hitvallása

A Jóisten a jó szándék mellé áll

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBN!

VERITAS-LAKÁSOK 2006-BAN

KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL! **300.000 - 380.000,- Ft/m² áron**

Szugló u. 93-95.

Budapest XIV. kerület Kövér Lajos tér 32/b. tervezett átadási határidő: 2007. 01. 15.	41, 75, 84, 93 m ²
Szugló u. 93-95. tervezett átadási határidő: 2006. 06. 30.	53, 68, 70, 75, 90 m ²
Ilosvai u. 7-8. tervezett átadási határidő: 2006. 06. 30.	55, 65 m ²
Paskál u. 16. tervezett átadási határidő: 2006. 12. 31.	37, 67, 80, 110 m ²
Kalocsai u. 51. azonnal bekölthető!	35 m ² -es lakás
Lőcsei u. 20/b. azonnal bekölthető!	36 m ² -es iroda
Ilika u. 9. azonnal bekölthető használt lakás	69 m ² -es
Budapest XIII. kerület Rokolya u. 22. tervezett átadási határidő: 2006. 12. 30.	37, 54, 64, 80 m ²
Szentés u. 37. tervezett átadási határidő: 2007. 01. 15.	60, 75, 78 m ²

Rokolya u. 22.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30, mobil: 06-20-9-345-935

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

BETEGÁPOLÁST,

lelkészi, egészségügyi stb.
referenciákkal képzett kolléganőink vállalnak kedvező óradíjakkal (igényre házzelvezetéssel, bentlakással, részmunkaidőben is).

MICIMACKÓ **JOBBANSEGÍTŐK**

06-20-311-2363
06-1-413-1536

Ügyintézésünk díjmentes.

HOTEL VERITAS

MEGNYITOTTA NAPUJT BUDAPEST LEGÜJABB SZALLODAJA
A VÁROSKÖZPONTTÓL 10 PERC SÉTÁRA, BEVEZETŐ ÁRANKAL!
PROSALDA KI ÖN IS, NEM FOC- CSALÓDNI!

Budapest XIV. ker., Magororódi út 8.
Tel: 273-2230, 273-2233
Mobil: (06-30) 954-2541
Fax: 223-4792
Internet: www.hotelveritas.hu
e-mail: hotelveritas@axelero.hu

A Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház lelkigyakorlatai 2006

2006. április 2-4. (vasárnap estétől kedd ebédig): „Máriás lelkiség szépsége” – lelkigyakorlat minden korosztálynak – vezető: Bójte Csaba atya
2006. április 13-15. (csütörtöktől szombati): „Imádkunk Téged Krisztus és áldunk Téged” – Szent Három Nap – vezető: Gáspár István atya
2006. április 28-30. (péntek estétől vasárnap délutánig): „Életem ünnepe” – lelkigyakorlat minden korosztály számára – vezető: Simon András grafikus, író
2006. május 5-7. (péntek estétől vasárnap délutánig): FÉRFIAK LELKIGYAKORLATA – a Családok Jézusban Közösség szervezésében – vezető: Dr. Gorove László
2006. május 26-28. (péntek estétől vasárnap délutánig): „GYÖNYÖRŰ VAGY ÉN URAM” – Lelkigyakorlat az Eukarisztiaórl – vezető: Gáspár István atya
2006. május 26-28. (péntek estétől vasárnap délutánig): „SZOMJAM AZ ISTEN” – Lelkigyakorlat az minden korosztály számára – vezető: Kemenes Gábor atya
2006. június 2-4. (péntek estétől vasárnap délutánig): „ÁRADJ SZÉT LÉLEK, ÁRADJ SZÉT!” – Pünkösdi ifjúsági lelkigyakorlat – vezető: Gáspár István atya

Jelentkezés: Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház
2100 Gödöllő-Máriabesnyő, Kapucinusok tere 3.
Tel: 28/420-176, 28/510-740, fax: 28/510-742,
E-mail: matersal@invitel.hu

Kedves olvasóink!

Honlapunkon – www.szentkereszt.hu – elindítottuk a Keresztjeink nevű fotóalbumot, ahol a Kárpát-medence keresztjeit szeretnénk bemutatni egy-két fotóval pár sor erejéig. Ehhez kérnénk az önk segítségét is, hogy az otthonuk közelében, az útjaik során és egyéb helyeken látott keresztokról küldjenek nekünk fotókat megjelölve a pontos helyet. Ezenkívül, ha szerepel rajta leírás, hogy ki, és mikor, milyen céllal készítette, készült, akkor azt is írják meg. A képeket és leírásokat kizárólag e-mailben: szentkereszt@szentkereszt.hu juttathatja el hozzánk. A meg nem rendelt, postai úton küldött képeket, leveleket nem áll módunkban visszaküldeni. Várjuk a szebbnél szebb fotókat!

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérigazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**

A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Bayer Emil, Gréczy László,
Fajkusz Mária, Forgács Renáta,
Frigyesy Ágnes, dr. Kis Boáz, dr. Kovács
János, Kovács Mária, Kubányi Andrea,
Németh Andrea, Pálffy Mária,
Rácz Kristóf László, Somogyi György,
Szilágyi Ferenc, dr. Udvarhelyi Olivér

A lapot kiadja:

Veritas Invest Rt.

1142 Budapest,

Erzsébet királyné útja 86.

Tel: 383-0983, fax: 383-0984

e-mail: szentkereszt@veritas.hu

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Előfizetésben terjeszti

a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága

1008. Budapest Orczy tér 1.

Előfizethető valamennyi postán,
kézbesítőknél,

e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu
faxon: 303-3440

További információ: 06 80/444-444

Külföldi előfizetés:

Hírlapelőfizetési Irodában (HELIR)

1008. Budapest Orczy tér 1.

levélcím: HELIR 1900 Budapest

Fax: 303-34-40

Terjeszti: HIRKER Rt. (Budapesten)

Lapker Rt. (vidéken)

ISSN 1589-617X

Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.

2901 Komárom, Igmándi út. 1.

Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

A szeretetben élők mélyre látnak
A reménységben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
Hitben járunk, nem látásban

(2Kor 5,7)

Kedves Olvasó!

Húsvét legnagyobb üzenete számunkra az, hogy hiszünk-e Jézus feltámadásában. Jézus is megkérdezte tanítványait: „Valóban hiszitek?” „Íme eljön az óra, amikor egyedül hagytok engem.” (Ján. 16,30-31) Jézus válasza nemcsak a tanítványainak szólt. Magunknak is feltehetjük a kérdést – hányszor hagytuk magára Jézust saját szükségérzeteinktől. Ennek oka az, hogy nincs bennünk Jézus feltámadt élete. A lélek ilyenkor elveszíti bensőséges kapcsolatát Istennel. Sokkal mélyebbre kellene leszállni önmagunkba, hogy Jézus feltámadott életére tudjunk építeni. Meg kellene szoknunk, hogy mindent Óhoz szabjunk. Ehelyett azonban „józan eszünk” szerint döntünk, Istentől pedig azt kérjük, hogy erre adja rá áldását. De az ilyen munkát Ő nem áldhatja meg, ez kívülre esik. Sokszor mondjuk, hogy nekem ebben az ügyben ezt vagy azt meg kell tennem! Így saját magunkat ültetjük trónra Jézus feltámadt élete helyett, mert nem hagyatkozunk imádságainkban Óra. Verejtékes küzdelmünk saját akaratunk makacsságának következménye, pedig Ő kész megtenni, ha kérjük. Ha valami lehetetlen, éppen azért kell kérnünk. Nekünk csak azzal kell törődni, hogy eggyé váljunk az Úrral és hinnünk kell a Mindenhatóban.

Szívélyes üdvözléssel:

Kuruczleky Ilona
főszerkesztő-lapalapító

Tartalom

Az ünnepek ünnepe.....4.old.
Húsvét ünnepe – kiáltás felénk!.....5.old.
A Jóisten a jó szándék mellé áll.....6–8.old.
Mária ajándéka a világnak.....9.old.
Az életért fogok dolgozni.....10–11.old.
Nemeskürty István Tanár úr gondolatai
2006-ban.....12–13.old.
A templomainkban hazaváró Úr.....14.old.

6–8. old.

12–13. old.

Hivatása: szenvedés..15.old.
Felvidéki római katolikus hírek.....16–17.old.
A mindenkori magyar kormány nyitott
és erőteljes politikájára van szükség.....18–19.old.
Poszter.....20–21.old.
A hittel több öröme van az embernek.....22.old.
Tasnádi Bally Mária mű és aranyhímző
mester, iparművész, restaurátor.....23.old.
A görög katolikus liturgia
2.rész.....24.old.
A test és lélek gondozója.....25.old.
Szirmai Zoltán evangélikus lelkész
négy évtizede a Fasorban.....26–27.old.
Refomátus hírek.....28–29.old.
Vajdasági hírek.....30–31.old.

20–21. old.

26–27. old.

125 éve született
Bartók Béla.....32–33.old.
Hitvalló életek – A szociális munkás.....33.old.
Ha majd nekem is lesz anyukám.....34.old.
Micimackó Jobbansegítő Szolgálat.....35.old.
„Lesz még egyszer ünnep a világon”.....36.old.
EL CAMINO AZ ÚT.....37.old.
Isten minél nagyobb dicsőségére.....39.old.

Az ünnepek ünnepe

„Ez az a nap, melyet az Úr nekünk adott, örvendezzünk, vigadjunk rajta!”

Így buzdít a 117. zsoltár szava.

Felértünk a hegyre, a győzelem teljes, amire vágytunk a negyven napi böjtben, ma megvalósult: a világosság győzött a sötétség felett. Az isteni kegyelem napja most sugárzik, melegen és világítón. Jézus föltámadt, Jézus él! Jézus saját erejéből támadt fel sírjából. Soha nem hallott és nem látott csoda ez. Megcáfolhatatlan bizonyíték ez: hatalmas volt az életét odaadni és azt visszavenni. Jézus nem pusztán ember volt, hanem az emberalakban megjelent Isten. Tehát: igaz, amit tanított, igaz a mi hitünk, hogy a bűn hatalmából megszabadultunk. Innen a tiszta öröm, ami az Anyaszentegyházat és a hívő nép szívét átjárja. Az örömeinkben nem csupán Krisztusnak halottaiból való feltámadását ünnepli a liturgia, hanem a szíveknek és a lelkeknek a feltámadását is egy új, egy jobb életre.

Pál apostol így buzdít: „Ahogy Krisztus halottaiból feltámadt, úgy mi is új életet éljünk. Ha ugyanis halálának hasonlósága által egybenőtünk vele, akkor föltámadásában is úgy leszünk.” Róm 6,4-5.

A húsvéti liturgia lényege és tartalma: Krisztus dicsőséges feltámadása és ezzel a bűn és a halál hatalmából való megváltásunk befejezése. A mi feltámadásunk most a kegyelem életére és egykor az örök boldogságra szól.

Húsvéti öröm, amikor az Isten háza és az oltár ünnepi díszbe öltözve fénylenek és a boldog alleluja szinte nem akar megszűnni.

Ez a húsvéti öröm egy teljes hétig tart. Az ünnepnek külön sequentiája (dicsőítőének) és saját prefációja (hálaadó ének) van, amelyek az Üdvözítőt magasztalják dicsőségben. A húsvéti sequentia fenséges párbeszéd az Úr feltámadásáról.

Az ősegyházban ezt az ünnepet Solemnitas solemnitatum-nak, az ünnepek ünnepeinek, vagy a legfőbbesebb ünnepnek hívták. A liturgiában a neve: Dominica Resurrectionis, a mi Urunk, Jézus

Krisztus feltámadásának napja. A magyar neve abból származik, hogy húshagyó-kedd óta ma vettek először húst magukhoz buzgó őseink.

Húsvéti szokások: Ételszentelés (hús, tojás, kalács), misztérium-játék, locsolás. Húsvét kegyelme: a feltámadt Jézus életébe való bensőbb bekapcsolódásunk. Ezt a kegyelmet a liturgia imádságaiban és szertartásaiban való tevékeny részvételünk szerzi meg. Ezért zeng az Alleluja, ezért vesz fel az egyház fehér ruhát magára, amely a világosság, a mennyei boldogság színe. Ezért imádkozik a feltámadt Üdvözítőre gondolva. Imádjuk mi is feltámadt Urunkat, és töltsse el szívünket a mélységes hála és szent öröm.

Jézus feltámadása: meghozta a világnak a bűnbocsánat lehetőségét, a bűnbocsánat lehetővé tette az örök haláltól való megmenekülést, Jézus feltámadása az élet győzelmét hirdeti a halál fölött.

„Krisztus virágunk, szép termőágunk, feltámadt Krisztus, vigadjunk! A bűnből mink istámadjunk!”

Ki feküdt sírban, felkelevigan, feltámadt Krisztus, vigadjunk!

A bűnből mink is támadjunk!”
Hozsanna 89.

PÁLFFY MÁRIA

Húsvét ünnepe – kiáltás felénk!

Nem mondok újat azzal, hogy az Idő valahogyan felgyorsult és rohan velünk. Nem is olyan régen Ádvent kettős jelentésén töprengtünk, majd Jézus csodálatos születését ünnepeltük s máris böjti időszakban vagyunk, s jönnek a Virágvasárnap nagyszerű órái, végül Nagypéntek, a fájdalmas keresztthalál és a győzedelmes Feltámadás.

Igen: ismét ünnepelünk népszokások felelevenítésével, talán szentmise és Istentisztelet hallgatásával, esetleg gondolunk más vallásokat követő testvéreinkre is, ha tehetjük, jó ételek és italok kerülnek asztalunkra, locsolkodunk és talán öntudatlanul kipipáljuk elménkben ezeket a napokat is.

Igen, a böjt. Gondolunk-e arra, hogy lehet évközben is böjtölni nemcsak az evés-ivás, hanem szavak fecsérlésének, hazugságoknak, csúsztatásoknak a visszafogásával – és imával. Ráébredünk-e arra, hogy Krisztus érettünk áldozta fel földi életét, hogy adósai vagyunk és hogy az adósságot törleszteni illik és kell. Mivel is? Mélységes hittel, cselekvő, valós szeretettel és alázattal Isten és embertársaink iránt. Az a szó, az a fogalom, hogy alázat, valahogyan kezd kivészni lelki szótárunkból. És gondoljunk arra is: mi minden növeli adósságunkat: a tudatos hazugság, a gyűlölet és még sorolhatnám tovább.

Húsvét van. Minden ünnep fordulópont, amikor egy kicsit hátranzunk: mit tettünk és mit mulasztottunk, de gondolunk arra is, hogy mit kell tennünk a jövőben, mit diktál a szívünk, a lelkiismeretünk...

Nem vagyok természettudós, politológus, hittudós sem. De azt tisztán látom: világunk válságban van. Éhség, háborúk, természeti katasztrófák pusztítanak, és a vezetésre hivatottak nem elhanyagolható hányada diktál, álszent ígéreteket tesz, a pénz hatalma pedig egyre erősebb, miközben a csendes, mindent eltűrő tömegekben nő a szegénység és a segélyezések ellenére tízezrek halnak éhen, pusztulnak el új és újabb, ismeretlen betegségekben.

Lehet-e ilyen körülmények között örülnünk? Igen! Hitünk végtelenül nagy erőt és nyugalmat tud adni, felvértez bennünket mindennemű sérelem, fájdalom elviselésére. És közben példát kell mutatnunk, meg kell vallanunk hitünket, segítenünk kell az öre-

geket, a gyengéket, az elesetteket. És érezzük a megbocsátás örömét is...

Miközben ifjúságunk jelentős része keresi Istent és ismeri hazánk, a tizenöt millió magyar múltját, sokan nagyon tájékozatlanok. Csak két kiragadott példa: Karácsony táján beszélgetek egy kedves fiatalasszonnyal. Ismerem csecsemőkora óta. Jólelkű, nem bánt senkit. Kérdezem: Mondd, mit is ünneplünk? A válasz: Azt hiszem, hogy valaki született. Vagy meghalt? – Más. A médiából értesülünk arról, hogy egy diák dolgozatában Petőfit, Kossuthot ötvenhatos hősként emlegette. – Ugye, van mit tennünk?

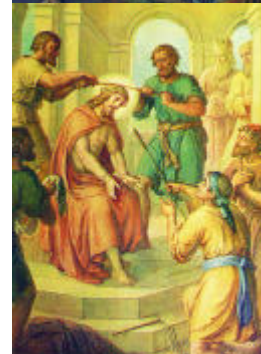
Manapság nem sokat beszélünk Árpád-házi Szent Királyainkról, akik védtek a hitet és terjesztették, óvták a szegényt, és keményen torolták a gazságot. Ma viszont az Igazság szó első betűje, az „I” mintha egyre halványabb lenne... Csorbát szenved lépten-nyomon a nemzetközi jog szabályainak betartása is. És akik ezt teszik, a jelek szerint megtehetik. De aligha az Idők végtelenjéig, mert Jézus eljön másodszer is, mélyen hiszem, hogy eljövetele várható és akkor ítélni fog – élőket és holtakat. Megfellebbezhetetlenül...

Kedves olvasó! Ha egyetértesz velem, akkor ne feledd: a mi erőnk az, hogy hiszünk Isten országában, az Örökkévalóságban...

Végezetül leírnám napi imádságom egyik mondatát: „Uram! Adj nemzeteknek igaz, rátermett, becsületes világi és lelki vezetőket és munkatársakat.”

Tavasz van. A világ minden baja, bánata ellenére is egyszer majd apadnak a folyók, szikkadnak a belvizek, a rétek ezernyi virága bont szőnyeget, lombosodnak a fák, az erdők, szelíd felhők úsznak át az égen és újra kedves, kis énekesmadarak dicsérik az örökkévaló Istent. Áldott ünnepeket kíván.

BAYER EMIL

Kedves Anikó, nagyon köszönöm, hogy elfogadta a meghívásomat, régóta szeretnék interjút készíteni Önnel, hiszen Ön több szempontból is példamutató, nem mindennapi személyiség: ötgyermekes édesanya, fontos hivatásokat betöltő nő, jószolgálati nagykövet és az ország egyik meghatározó emberének a felesége. Mindennek ellenére keveset látom a sajtóban, a médiában. Mi az oka a visszahúzódnak?

Az elmúlt években is csak a férjem mellett vagy karitatív munkámmal kapcsolatban szerepeltem a médiában.

Mostanában valóban nem szerepelek túl sokat, de az előző évekhez képest több is az elfoglaltságom. Legkisebb gyermekünk 21 hónapos, és szeretném a lehető legtöbb időt vele tölteni. Csányi Vilmos egyik tanulmányában olvastam, hogy a gyerekmber az első két évében a legfogékonyabb, akkor szerzi meg az úgynevezett ősbizalmat, ami az egész életére, személyiségfejlődésére kihat. Szükséges a törődés, hogy megfelelő szeretet alakuljon ki benne, hogy ne legyen később bizalmatlan, csalódásra, depresszióra hajlamos.

Az, hogy öt gyereket nevelünk, komoly napi feladatmennyiséget, napi rutint jelent, amit akár egy interjú elfogadása is felboríthat. Ráhel most 17 éves, Gáspár 14, Sára 12, Róza 5 és fél éves, Flóra pedig 21 hónapos. Más nagycsaládos is tudja, hogy ez egy nagyüzem, és akár mennyire olajozottan is működik a gépezet, az ehhez szükséges időt nem lehet megspórolni. A gyerekek különórára járnak, zenélnek, sportolnak. A nagyobbak ugyan önállóak, egyedül közlekednek, de sokszor értük megyek, hogy ezzel is több idejük maradjon játékra, olvasásra, együttlétre.

És persze a családi ügyeket is szükséges olykor megbeszélni, vagy csak egy kicsit beszélgetni a gyerekek édesapjával, aki naponta több hivatalos meghívásnak tesz eleget, és az én szempontomból ez napi több vasalt igent jelent. A családi élet mellett a Gödöllői Egyetemen tanítok, pénzügyi jogot és az agráriumhoz kapcsolódó földjogot, környezetvédelmi jogot, amelyek az Európai Unióba való csatlakozásunk után még szerteágazóbbak lettek. Agrárszakemberek lesznek a hallgatók, de szükséges, hogy a jogszabályok tengerében is eligazodjanak.

Sok karitatív feladatot is vállal. Beszélne az ezzel kapcsolatos tapasztalatairól, élményeiről?

1991-ben alapítottuk a Nemzetközi

A Jóisten a jó szándék mellé áll

Gyerekmentő Szolgálatot, amelynek munkájában tevékenyen részt veszek.

A másik karitatív szervezettel, az Ökumenikus Szeretetszolgálattal a nagy tiszai árvizek idején kezdtük az együttműködést. Profi segélyszervezetről van szó, amelynek segítő tevékenysége az egész Kárpát-medencére kiterjed.

Mi is hírt adtunk akkoriban, hogy Jószolgálati nagyköveként részt vett a segélyakcióban. Mit jelent az elnevezés: Jószolgálati nagykövet?

Mindenki az, aki ismert személyiségként részt vesz karitatív feladatokban. Egy ismert, közéleti ember könnyebben irányíthatja a figyelmet a megoldásra váró problémákra. Akár a személyével is képviselni tud egy ügyet. Kovács „Kokó” Istvánnal (aki ugyancsak Jószolgálati nagykövet) mégis úgy szoktunk fogalmazni, hogy egyszerű önkéntesek vagyunk. Tesszük a dolgunkat, mikor mi a

helyreállítás is lehet ilyenkor a feladat. Izgalmas, fontos munkában veszünk részt, és ez valóban olyan tevékenység, aminek van értelme. Olykor a legapróbb gesztus is sokat ér. Székelyudvarhelyen egy aszszony a vállamon zokogva mesélte el, hogyan ragadta el a

ami aztán valahogy a megoldáshoz vezet. Ezek azok a véletlennek tűnő nem véletlenek, amelyeket hívhatunk csodának.

Milyen érzésekkel fogadná, ha újra Orbán Viktor lenne a miniszterelnök?

Nem foglalkozom ezzel a kérdéssel, majd ha aktuális lesz. Most kampány van; nehéz elképzelni, de ilyenkor úgy kell élni, mint egy edzőtáborban, az előttünk lévő feladatra koncentrálni, fegyelmetten.

Szívesen látná el mellette újra a first lady feladatait?

Családi Advent – 2005

feladat. Csomagot pakolunk, osztunk, ha kell. Nyáron például úgy alakult, hogy egy időre teherautósofőr is voltam.

Komoly szervezőmunkát is igénylő feladatok ezek. A székelyföldi, temesközi árvíz idején a csapat egyik része előrement felmérni a károkat, a segítségnyújtás lehetőségeit, s így a többiek már az adott problémára koncentrálni hatékonyan segíthettek. Épületek, templomok

férjéjét az ár... Neki abban a pillanatban az volt fontos, hogy valaki meghallgassa, vigasztalja. Nem mindig materiális a segítség, a lélek ápolása legalább olyan fontos.

Azt is sokszor megtapasztaltam, hogy a Jóisten a jó ügyek, a jó szándék mellé áll, és segít. Amikor úgy tűnik, elakadtunk, sokszor a legváratlanabb helyről érkezik a segítség, akár egy elejtett szóból,

Magyarországon nem létezik a „first lady”, azaz „első asszony” kifejezés, de ha létezne, akkor leginkább a Köztársasági Elnök feleségét illehetné. A miniszterelnök feleségével kapcsolatban nincs ilyen jellegű társadalmi elvárás. Eddig mindenki belátása, habitusa szerint tevékenykedett ebben a szerepkörben. A férjem miniszterelnöksége alatt is azzal foglalkoztam, amivel annak előtte. Persze adódtak protokoll feladatok, kormányfői látogatások alkalmával az idelátogató miniszterelnök feleségével közös programon részt venni és egy-két rendezvényen a férjemmel megjelenni itthon vagy külföldön.

A gyerekek büszkék az Édesapjukra? Tisztában vannak vele, hogy milyen nagy szerepet vállalt a jelenkori Magyarországnak alakulásában?

Egy gyerek alapvetően büszke az édesapjára, és nem is elsősorban a foglalkozása miatt. Gáspár fiam például akkor a legbüszkébb, ha az apjának a 16-os vonaláról sikerül a bal felső sarokba helyeznie a labdát. A nagyobbak, akik már saját közösségben élnek, híradót néznek, újságot olvasnak, olykor kritikusak is az édesapjuk munkájával kapcsolatban. De ő természetesen nem történelmi személyiségként él a gyerekek tudatában; ha más foglalkozást űzne, és azt is ilyen

tisztességgel és odaadással tenné, akkor arra is büszkék lennének. Ráadásul otthon, családi körben alig esik szó a politikáról. Róza 2000-ben született, most 5 és fél éves, egyre inkább érti a körülötte zajló világot. Egyik este szalad ki hozzám a konyhába, és izgatottan kérdezi: anya, te tudtad, hogy apa miniszterelnök volt? Mondom, persze Rózikám, tudtam.

A családi események, például a születésnapok hogyan zajlanak Önöknél?

Összetartó család a mienk, amelyben fontos szerepet kapnak a születésnapok. De sokan is vagyunk, és a nagyszülők is máshol élnek, ezért úgy oldjuk meg, hogy összevonjuk a majdnem egy időben lévőket. Egyetlen privilégium, hogy ilyenkor mindenki saját tortát kap.

Ön megmaradt-e annak az Anikónak, aki volt huszonéves korában, vagy sokat változott az elmúlt években? Mit lát másként, hogyan alakult a gondolkodásmódja?

1986-ban, 23 éves koromban mentem férjhez. Ez alatt a húsz év alatt nagyon sok minden történt velem. Született öt gyerekem; az ő életükről, nevelésükről, jövőjükéről kell gondoskodnom és gondolkodnom. Ez a legfontosabb számomra. Emellett a munkámat is komolyan

veszem. Hat évig ügyvédként, négy évig egy magánbank jogászaként dolgoztam, oktattam és ma is oktatok az egyetemen. Más szempontból is nagyon sok tapasztalattal gazdagodtam. A férjem révén, azaz közel a politikához olyan tapasztalatokra tettem szert, amelyek szerintem minimum felérnek egy frontszolgálattal, amely, mint tudjuk, duplán számít. És természetesen az országban is hatalmas változások történtek. A magyar alkotmány ezt jól érzékelteti: az alaptörvényben (amely 400 mondat és 600 sor) néhány év leforgása alatt mindössze egyetlen mondat maradt ugyanaz, mégpedig: Magyarország fővárosa Budapest.

Ilyen mértékben változott minden körülöttünk. Persze, hogy változunk mi is. Az ember különböző élethelyzetekbe kerül, tapasztalatokra tesz szert, amelyekből nem biztos, hogy rögtön tudás lesz, csak rakódik, aztán szép lassan kialakul és élettapasztalattá válik.

Köztudott, hogy a családtagok egyes felekezetiűek. Okoz ez bármiféle problémát?

Viktor és Gáspár református. Mi, lányok katolikusak vagyunk. Ez semmilyen problémát nem jelent, elfogadás, szervezés és együttműködés kérdése ez is. Vasárnaponként a kicsikkel gyerekmi-

sére megyünk reggel 9-re, a fiúk 10-re Is-tentiszteletre, utána ők mennek tovább a meccsre. Nagyobb ünnepeken vagy például keresztelőknél természetesen együtt van az egész család.

Mennyire van idejük a közös pihe-nésre, kikapcsolódásra?

Sajnos kevesebb, mint szeretnénk; óriási szervezőmunkát igényelne, főleg a gyerekek külön elfoglaltságai miatt. Nyaralni sem voltunk mindannyian együtt évek óta; majd ha a kicsi nagyobb lesz. Természetesen egy-egy hétvégére elmegyünk a nagymamákhöz, illetve ha Viktort meghívják egy konferenciára, néha elkísérem. Persze az sem jelent többnapos együttléteket; amíg ő a munkáját végzi, addig én várost nézek, múzeumokat látogatok, de a délután vagy az este már kettőnké. Így sikerül egy kis időt elcsippenteni magunknak. De azt az időt is nagyra értékelem, ha egy kicsit egyedül maradhatok a gondolataimmal.

Anikó, köszönöm, hogy időt szakított az interjúra, és gondolataival megörvendezteteti a Szent Kereszt Magazin olvasóit.

Én is köszönöm a beszélgetést, és békés, reményteljes Húsvéti Ünnepeket kívánok mindnyájuknak.

KURUCZLEKY ILONA

Mária ajándéka a világnak

Beszélgetés Dr. Szabó Tamással, a Mária Rádió elnökével

Mikor és kik alapították a rádiót? Miért pont Mária Rádió lett a neve?

A Mária Rádió jelenség a 80-as évek közepén Olaszországban keletkezett, Medjugorje élményének hatására. A Mária Rádió, Mária ajándéka a világnak. A kilencvenes évek elejétől más országokban is megszólalt a Mária Rádió. A magyar Mária Rádió a 46. ország, ahol létrehozták. Ezek együtt alkotják a Mária Rádió világcsaládot.

Mi a legfőbb üzenete, célkitűzése, programja a rádiónak?

A Mária Rádió, amely az FM 94,2 frekvencián ad, missziós rádió. Missziója az, hogy Jézus Krisztust megismertesse az emberekkel. Nemzedékeknek nem volt módja megismerni a kereszténység lényegét hazánkban. Amit megismertek az egy olyan torz kép a kereszténységről, amit Krisztus ellenségei alakítottak ki. Csak ezzel találkozhattak. Nem volt alkalmuk Istennel találkozni. A Mária Rádió arról tesz tanúságot, hogy Isten országa közöttünk van.

Kiket kíván elsősorban megszólítani?

Istenre mindenkinek szüksége van. A Mária Rádió imádkozik, az adásokban az emberek életükkel tesznek tanúbizonyságot arról, hogy Krisztus él és hatása éppen olyan erős, mint az evangéliumi időkben. A Mária Rádió nem korlátozza önmagát, hogy kikhez akar szólni és kikhez nem. Mária segítségével Krisztus szeretné megmutatni, így küldetése mindenkire szól.

Miben különbözik a Mária Rádió a már meglévő vallásos rádióktól?

A Mária Rádió az imádkozás és a tanúságtétel rádiója. Naponta a teljes rózsafüzért imádkozzák a hallgatók a stúdióban, naponta elhangzik a zsoltó, na-

ponta van szentmise, katekézis, naponta olvassuk a Bibliát, külön az Ószövetséget és külön az Újszövetséget. Ugyanakkor a tanítás rádiója is. Most éppen a ferences Barsi Balázs és a verbita Gaál Jenő elmélkedéseit hallhatják a mai mindennapok kérdéseiről, s a keresztény válaszokról. Zenei műsorai is lélekemelőek. A Mária Rádió az imádság rádiója. A Mária Rádió a vallásos rádiók között a Karmel.

Kikkel kíván együttműködni?

A Vatikáni Zsinat 1964-ben az egyházat úgy határozta meg, hogy az nem más, mint az Isten

keresők és követők közössége. Azt is mondhatom, mi vagyunk az egyház. Ugyanígy a Mária Rádió a mi rádióink. A hallgatóké, a hívőké, a keresőké, az Istentől távol élőké, akiknek szíve éppúgy sóvárog a szép és az igaz iránt. A Mária Rádióban az imádkozást a hallgatók végzik és Ők készítik a műsorokat is. Ez a rádió a mi rádióink, a hívőké és nem hívőké, akik elindultak Isten felé. Ezért a Mária Rádió mindenkivel együtt tud működni az evangélium, Krisztus örömhírének terjesztésében. A Mária Rádió szélesre tárja kaput a nem hívők, a kételkedők, a „maguk módján vallásosak” előtt. Akik nem mennek be a templomba, az autójukban és a konyhában, vagy munka közben figyelhetnek fel az örök igazságok mai üzenetére.

Kik a munkatársak és hány főből áll a gárda?

A Mária Rádió műsorigazgatója Szerderkényi Károly esperes úr, aki Farkasrét

plébánosa is. Mindenki önkéntes a rádión. Közös jellemzőjük, hogy missziós elkötelezettségük erős és életük központjában van. Minden munkatárs részt vett olyan kurzuson, amelyik az evangelizációval foglalkozik. Ilyen a Fülöp kurzus és ilyen a cursilló is. Minden munkatársnak erősen ajánljuk ezek valamelyikének elvégzését. A rádión csak öt alkalmazott van, akik egész életüket a rádiónak szentelik.

Kik a fenntartói, milyen költségvetésből üzemel?

A Mária Rádiót a hallgatók tartják fenn az egész világon. Nálunk is így lesz. A Mária Rádió nem sugároz reklámot és nem ad el egy percet sem imádkozásnak szánt idejéből. A Mária Rádió világcsalád átmenetileg segít a rádió működtetésének anyagi terheinek fedezésében.

Engedjen meg egy személyes kérdést: egykori miniszterként és országgyűlési képviselőként hogyan vélekedik a keresztény politikus felelősségéről és feladatáról a mai közéletben?

A tisztesség, egymás megbecsülése és megértése, a partnerek elfogadása a keresztény szemlélet nélkül nem lehetséges. A nemzetnek pedig most arra van szüksége, hogy a legfontosabb kérdésekben az egymással versengő, vagy egymásnak feszülő erők közös megoldásokat alakítsanak ki. Nem folytatható a másik erkölcsi megsemmisítésének módszere, mert ez nem vezet sehova. Az együttműködés a győzelem. A kereszténység az ember, így a másik ember méltóságának elkötelezettje is. S ezért a jövőnek csak keresztény megoldása van.

Milyen üzenetet fogalmazna meg lapunk olvasóinknak a Nagyböjt küszöbén?

Nincs, akinek ne lenne szüksége boldogságra. Nyissuk ki a szívünket és engedjük, hogy átjárja lelkünket Krisztus igazsága. Ha ezt megengedjük, Isten belülről, a lelkünkbelől elindít egy új élet felé bennünket. Ez nem egyszerre történik, hanem egy hosszú fokozatos változás lesz. Örömteli, békés időszak következhet. A Mária Rádió segíteni fog az első lépések megtételében.

KURUCZLEKY ILONA

Az életért fogok dolgozni

A még meg nem született gyermekek életét akarom megmenteni

Azért akartam orvos lenni, hogy életeket mentsek – de tanulás közben rájöttem: keresztény elvek ellen tanítanak minket. Mielőtt befejeztem volna tanulmányaimat, már tudtam, hogy nem akarok részt venni fogamzásgátlásban, magzatelhajtásban, mesterséges megtermékenyítésben, eutanáziában. Katolikus dokumentumokat kerestem ezekről a témákról.

Dr. Antun Lisec, horvát orvost kérem, hogy mutassa be magát a magazin olvasóinak, beszéljen hivatásáról és hitvallásáról.

Nevem Antun Lisec. Katolikus vagyok, orvos, sebész. 1957-ben születtem. Anyám magyar, most 81 éves. Egy horváthoz ment férjhez, nem gyakorolja a magyar nyelvet, de szívesen hallgatja a budapesti rádiót. Nagyanyám még őrzi a magyar imakönyvét.

Amikor orvos lettem és az első nőt, aki fogamzásgátló tablettát kért tőlem, elutasítottam, mire ő nagyon goromba lett, idegesen támadt rám. A második, aki ugyanezt kérte, békésebb volt, ismertem régebről. Katolikus volt, templomban esküdött. Amikor elmondtam neki, hogy bűnt akar elkövetni és ebben én nem akarok részt venni, megkérdezte: „Jó, de mit ajánl helyette?” Azt feleltem: ha komoly indokai vannak, hogy a fogamzást elkerülje, tanulja meg a természetes, Billings metódust és a termékeny periódusban férjének és Önnek tartózkodniuk kell az együttléttől. „Jó, tanítson meg” – mondta. De nem tudtam hogyan, mi ezt nem tanultuk. Ezért azt mondtam neki, hogy túl sok páciens vár rám, jöjjön legközelebb és akkor elmondom. Aznap meglátogattam egy katolikus papot a legközelebbi városban és megkérdeztem, megvan-e neki a természetes Billings módszerről szóló könyvecske? Azt mondta nincs meg, de megadta Mons. Majstorovic címét, akit meglátogattam, és nagyon örült, hogy én a katolikus egyház tanítása szerint akarok élni és dolgozni. Neki még volt egy füzet a természetes Billings módszerről, és azt odaadtam páciensemnek. Ekkor, 1983-ban, a kommunista diktatúra idején egyes orvosok kerültek a templomokba.

Ugyanennek az évnek őszén Horvátországba látogattam az a két professzor, John és Evelyn Billings Ausztráliából, akik ezt a természetes módot feltalálták. Az én kórházam volt az egyetlen, amelyik fogadta őket és ahol előadást tarthattak. Két héttel később az a pap, akitől a könyvecsket kaptam, meghívott, hogy tartsak előadást a gyülekezetnek az emberi élet és az erkölcsi értékek tiszteltetéséről, és különösen a fogamzásgátlás, a sterilizálás és az abortusz ellen. Az előadással annyira meg voltak elégedve, hogy nemsokára olyan sok meghívást kaptam, hogy a diktatúra megszűnéséig több mint száz plébánián tartottam előadást.

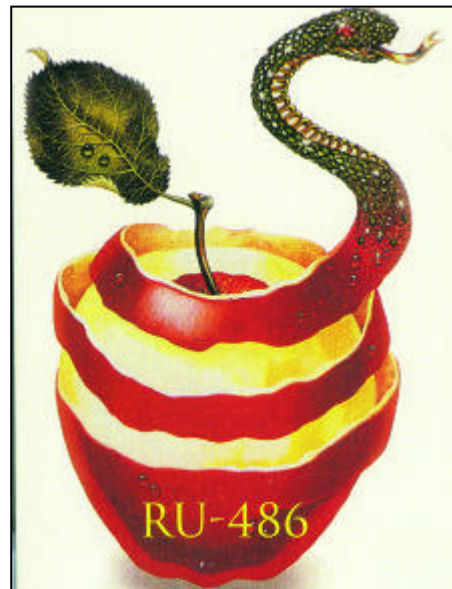
Hogyan tudta összeegyeztetni a kórházi munkáját a sok előadással?

Amikor Horvátország független lett, sokkal több lett a szabadság is. Így kezdetben még kombinálni tudtam a kórházi munkát az utazásokkal. Nemcsak plébániákra hívtak, hanem sok iskolában is hallani akarták az előadásaimat az életről, az egészségről és az erkölcsi értékekről katolikus szempontból. Közben befejeztem a sebészeti szakképzést, s láttam, hogy mindkét feladatom olyan fontos és annyi időt vesz igénybe, hogy nem tudom mindkettőt csinálni. Eszembe jutott, hogy azért kezdtem orvostudományt tanulni, hogy emberi életet mentsek. Megértettem, hogy az emberek élete nagyobb veszélyben van születésük előtt, mint utána. Ha a még meg nem született gyermekek életét akarom megmenteni, akkor erre a célra elég időt kell áldoznom. Így határoztam el 1991-ben a Human Life International (HLI) segítségével, hogy a kórházi munkámat abbahagyom és teljes időben az életért fogok dolgozni.

A HLI elnöke egy bencés katolikus pap volt, fr. Paul Marx. Már 1984-ben találkoztam vele, amikor először látogattam Horvátországba. Most már visszavonult és a kolostorában él, helyette fr. Thomas J. Euteneuer az elnök, aki szintén katolikus pap. Magyarországon az Egyesült Államokbeli Joseph Meaney-val voltam, ő is HLI munkatársa.

Mikor jöttek először Magyarországra?

Magyarországra még a rendszerváltás előtt jöttünk Mons. Majstoroviccal, és próbáltuk terjeszteni munkánkat az életért. Hallottuk, országuk mennyire szenved. Miután nem beszélünk magyarul, meglátogattunk egy horvát katolikus papot, aki itt született. Az ő segítségével ismerkedtünk meg Marko Zagoraccsal és más pécsi orvosokkal. Felesége, Mrs. Mark nővér, felismerve a probléma fontosságát, nyolc évvel ezelőtt összehozott Bíró László püspökkel, aki akkor Pécsen volt. Az-

Az RU-486 abortusztabletta méreg. Akkor öli meg a magzatgyermeket, amikor már dobog a szíve. Eddig 11 terhes haláláról tudunk. Ki következik?

óta, időnként eljövök Magyarországra és részt veszek különböző konferenciákon. Vannak horvátországi tapasztalataink, amelyek itt Magyarországon is hasznosak lehetnek. Más a nyelvünk, de történelmünk, mentalitásunk és problémáink igen hasonlóak és – azt hiszem – tanulhatunk egymástól.

Csak Európában, főleg a szláv területeken, Szlovákiában, Ukrajnában és Oroszországban teljesítenek missziót?

Nem, nemcsak szláv területeken, hanem a világ valamennyi országában. Paul Marx atya, aki létrehozta a Human Life Internationalt, több mint 80 országban járt. A jelenlegi elnök most Sri Lankában van, tehát nemcsak Európa a célterület. Én 1992 óta Lengyelországban, Belorussziában, Ukrajnában, Oroszországban, Moldvában, Albániában, Bulgáriában, Romániában, Lettországon, Litvániában, Magyarországon, Macedóniában, Montenegróban, Szerbiában, Szlovéniában jártam. Most Magyarországot, Ausztriát és Szlovákiát látogatjuk meg.

Milyen hatékonysággal tudja felvenni a küzdelmet a nem keresztény körökkel?

Azért dolgozom ebben az állásban, mert hiszek a sikerben. Tudom, ha igazat mondunk, lesznek, akik elfogadják. Jézust is volt, aki elutasította, de mások elfogadták. A mai világ fő problémája – az önké is – az elhallgatás bizonyos témákban, különösen egyházi vezetők körében. Az egyik oldalon jól megszervezett élettelenes, családellenes programokat szponzorálnak, főleg külföldről, és az egyedüli ellenállásnak az egyházaktól kellene jönnie. Amikor látja az ember, hogy mi történik

az egyházakban a világnak ezen a részén, még látja a kommunista diktatúra sebeit. Az egyházaknak mindig meg kell mondaniuk a mai világ problémáira a választ. Mi, katolikusok, előnyösebb helyzetben vagyunk, mert a katolikus egyház hivatalos tanítását bírjuk ezekről a kérdésekről. Mondhatjuk, csak a katolikus egyház maradt lojális az összes erkölcsi elvekhez. Az ortodoxokkal problémák vannak, ők igen elkülönülnek és nincs közös álláspontjuk bizonyos kérdésekben. És hogy mi történt a protestánsokkal, azt Önök jobban tudják nálam. Közülük néhányan nagyon liberálisak lettek, és nem képesek semlegesíteni azokat az élettelenes programokat, amelyek elsősorban az iskolákat, az egészségügyet és az élethez való jogot támadják.

Hiányzik a közös álláspont. Bár a protestáns és katolikus egyház között ebben a dologban egyetértés van. Nemrég adott ki az evangélikus egyház egy nyilatkozatot ugyanilyen szellemben, ugyanerről. Vannak pozitív jelenségek, de az általános összefogás még hiányzik.

Nem gondolja, hogy a média eszközeit kellene jobban igénybe venni.

Igen. Sokan nem tudnak eleget az egészség elleni különböző módszerek rossz következményeiről. Meg kellene mondanunk nekik, hogy a bűn soha nem megoldás, hogy minden bűn rossz következményeket hoz a testnek. Az egyik füzetemet magyarul is kinyomtattuk, abból idéznék:

A spirál megöli a gyermeket! A spirál mellett megtörténik a fogamzás, de a gyermek leggyakrabban már az első napokban meghal, mert az eszköz megakadályozza, hogy beágyazódjon a méhbe. Ha a menstruáció kimaradt, az azt jelenti, hogy a gyermek mégis túlélte a beavatkozást. Meg kell őrizni az életét! A spirál az egészséges nőt beteggá teszi (gyulladások, gennyesedések keletkeznek a méhen belül, a petefészekben, a hasüregben vérzések, fájdalmak, vérszegénység...).

Minden fajta „fogamzásgátló” tablettá használata mellett mégis gyakran létrejön az ovuláció és a fogamzás. Sajnos ilyenkor a gyermek éhen hal, mert a tabletták kiszárítják a mirigyeket és lecsökkentik a tápanyag – a glikogén – mennyiségét a méh nyálkahártyájában. A havi vérzés kimaradása azt jelzi, hogy a gyermek ezt a folyamatot mégis túlélte. Abortuszt ilyen esetben sem szabad végezni.

Azok az asszonyok, akik „fogamzásgátló” tablettákat szednek gyakrabban betegszenek meg emlő-, bőr- és méhrákban. Szervezetük hajlamosabb a szív- és agyinfarktusra, visszérgyulladásokra és embóliákra. Sérül a májuk és a látóidegük, immunitásuk gyengül stb. A „fogamzásgátló” tabletták nem jelenthetnek megoldást még a rendszertelen menstruációs ciklus szabályozására sem.

A más „fogamzásgátló” eszközök többsége szintén automatikusan gyilkos hatású a magzatra nézve. Ahogy Jézus mondta: „Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.” (Mt 25,40) A mi legkisebb testvérünk az a kicsi megfogant gyermek. Nem szabad megölni, bármilyen helyzetbe kerülünk is! Bízunk kell Istenben! Jézus szó szerint ezt mondta: „Ne aggódjatok tehát és ne mondogassátok: 'Mit együnk?', vagy 'Mit igyunk?', vagy 'Mibe öltözködjünk?', mert ezeket a pogányok keresik. Hiszen tudja a

ti mennyei Atyátok, hogy mindezekre szükségetek van. Ti keressétek először az Isten országát és annak igazságát, és mindezt megkapjátok hozzá.” (Mt 6,31–33)

Hitünk és erkölcsünk tanítója a katolikus egyház, folyamatosan hirdeti a házasság és a fogamzás közötti felbonthatatlan kapcsolatot, amely létrejöttékor az Isten lelket ajándékozik az új embernek. Részletesebb magyarázat erről a témáról a „Humanæ Vitæ” és a „Donum Vitæ” dokumentumokban található. Így halálos bűnnek számítanak nem csak a meg nem született gyermekek megölése, hanem a fogamzásgátlás, sterilizáció és a mesterséges megtermékenyítés különböző formái is (pl.: inszemináció, lombikbébi program stb.). Kevés lombikban fogant gyermek marad életben. Azt halljuk, hogy többségüket megölik vagy lefagyaszta tartják életben.

Ne engedjék meg és ne vegyenek részt korai amniocentézis-vizsgálaton, (magzatvíz-vizsgálaton) vagy más olyan születés előtti diagnosztikai procedúrán sem, amelynek célja a beteg gyermekekre való vadászat és azok megölése. Nem szabad megölni a betegeket sem! Senki sem lehet boldog attól, hogy megölt egy embert, de boldog lehet, hogy egy beteg ember életét szolgálja. Bűnt sohasem szabad elkövetni, a bűn soha nem lehet megoldás!

XI. Piusz pápa a „Casti conubii” enciklikájának 56. paragrafusában a következőket írja a fogamzásgátlás és sterilizáció ellen: „A házasság gyakorlásának olyan módja, amikor a nemi aktus emberi beavatkozás következtében meg van fosztva attól a lehetőségtől, hogy új élet közvetítője, létrehozója legyen, ellenkezik az isteni és természeti törvénnyel, ezért, aki így él, súlyos bűnt követ el.”

Azok, akik gyártják, reklámozzák, vagy forgalmazzák a fogamzásgátló szereket, nemcsak szemérmertlenség, házasságtörés és a fogamzásgátlás bűnében segédkeznek, hanem a hamis biztonságérzet keltésében is bűnösök, hogy nem fertőződhet meg a terméküket vásárló személy. Ugyanis bebizonyosodott, hogy az óvszerek használata mellett is terjed az AIDS, a humán Papilloma-vírus, amely méhrákot okoz, a Chlamydia Trachomatis, a Hepatitis, a Herpes genitalis, Szifilisz és más fertőző betegségek. A Család Pápai Tanácsa az 1995-ben kiadott „Az ember nemisége: az igazság és jelentősége” című dokumentumban leszögezi: „Ebben a kontextusban a szülők utasítsák vissza az ún. safe-sex (biztonságos szex), vagy a safer-sex (biztonságosabb szex) elősegítését, amely veszélyes és erkölcstelen politikán alapul és azt a hamis látszatot kelti, hogy az óvszer elegendő védelmet nyújt az AIDS-el szemben.”

Abban az esetben, ha komoly, méltányos ok van a fogamzás elkerülésére a termékeny napok alatti megtartóztatás fogadható el. A termékeny és terméketlen időszakok manapság már egyszerűen és biztonságosan állapíthatók meg, még a rendszertelen ciklusok esetén is a Billings-féle és a szimptomtermikus módszerek alkalmazásával. Szexuális életet nem szabad élni az Isten által megáldott házasság létrejötte előtt, vagy azon kívül, mely házasság szétbonthatatlan a házastársak valamelyikének haláláig. (Folytatjuk a témát a túlnépesedéssel.)

Kuruczleky Iлона és Kovács Mária

Mi a véleménye Tanár úrnak az egyház által meghirdetett engesztelő imaévről? Tudjuk, hogy a kommunizmus negyven éve alatt az egyháznak nem volt lehetősége beleszólni az ország sorsának alakulásába. Most mennyi lehet az egyház szerepe abban, hogy a változásokat jó irányba terelje?

A keresztény egyházak, így a katolikus vallás is, mindig eredményesen szólhat bele a mindenkori politikába – a hívein keresztül. Tehát, ha a püspöki kar – bölcs megfontolásból – nem nyilatkozik rendszeresen az éppen hatalmon levő kormányok kereszténygalázó megnyilatkozásaira, akkor is a híveken keresztül, akik szavazók – ha tud, és ha akar – sikerrel szólhat bele bármibe.

Akkor jogos volt az ateisták féjelme, hogy az egyház ne szóljon bele a politikába, mert ők a lelkeket uralják?

Ez egy hamis pogány fogás, ami természetes, hogy ha vörös pártok uralkodnak, mert azokat választotta meg a többség, akkor persze, hogy tiltakoznak és tiltani akarják a keresztény hitet, ez szinte természetes. Az nem természetes, hogy az ezer éve keresztény magyarság, a magyar társadalom nagy része mégis tudomásul veszi, sőt megválasztja a bevallottan istentelen politikusokat. Ma az önmaga mindenhatóságáról meggyőződött, önmagát Istenné tett ember olyan közvéleményt teremt a világon, nem csak Magyarországon, az Amerikai Egyesült Államokban éppúgy, hogy ez alól csak a legkritikább esetben sikerül valakinek kiszabadulnia a hite segítségével! S ha már itt tartunk, szerintem az az ember, aki ilyen vagy olyan okból őszintén hitt a szocializmus eszméjében, azt hitte, hogy ha az megvalósul, akkor a világ jobb lesz, tehát ha ebben őszintén hitt, erőszakot pedig nem alkalmazott, nos, az ilyen ember számomra és az emberiség történetében többet ér, mint az, aki cinikusan, önmagát Istennek képzelve mindent megenged magának és a társadalomnak.

Az, hogy – talán jobb híján, de remélem nemcsak jobb híján – most éppen egy ilyen imaakcióit indított a katolikus püspöki kar, az természetes és helyes, hiszen magam is meg vagyok győződve az ima erejéről, tehát arról, hogy egy bensőséges ima realitásokká tud válni. Ez tehát helyes, örvendetes, de nem ez az egyetlen. Csak a vallás menthet meg bennünket, de hit nélkül az egész nem ér semmit.

A Tanár úr említette egyik könyvében, hogy nem tartja fontosnak az egyház átvilágítását. Pedig ezzel maga az egyház is foglalkozik.

Erről már négyszer-öttször is megnyilatkoztam. Nem egészen így gondolom, hogy nem tartom fontosnak, hanem – amennyire emlékezem – engem az a gondolat vezetett és vezet most is, hogy ha az 1949–50-ben megkezdődött brutális üldözések idején a keresztény és/vagy katolikus papság a vértanúságot vállalja vagy teljesen visszavonul, akkor valóban megszűnik a kereszténység. Ha így történt volna, kérdezem én, 1951-ben vagy 1952-ben ki keresztelte volna meg a gyermekemet, kitől kapott volna egyházi oktatást, hogy lehetett volna elsődleges vagy béralkalmazó? Vagyis ezzel azt akarom mondani, amit Graham Greene a „Hatalom és dicsőség” című regényében nagyszerűen kifejtett már a harmincas években, amikor a nagy mexikói ke-

Nemeskürty István Tanár

Nemeskürty István korunk polihistorának munkássága nem szorul bemutatásra, ez az interjú nem is ezt a célt szolgálja. Gondolatait szeretnénk megosztani az olvasókkal 2006 tavaszán, a választások előtt.

resztény üldözések voltak, amelyekről érdekes módon általában szó sem esik, kifejtette, hogy ilyen szoros helyzetben a bűnös papra is szükség van, mert felszentelt pap, és a hívőnek nem kell tudnia, hogy ő bűnös, de megkapja a szentségeket. Erről ez a véleményem. Az más kérdés, hogy tisztázta-e ezt a katolikus klérus egymás között vagy nem. Attól tartok, hogy nem. Ha nem, ez bűn és zavaró tényező. Azokban az években nagyon sok gondunk volt a feleséggel a gyónással kapcsolatban: nem kerülünk-e önmagunk veszedelmébe azzal, hogy azt gyónjuk, ami a véleményünk, nem csak a bűnünk. De úgy határoztunk, hogy ezzel nem fogunk törődni. Nem kell politizálni gyónás közben, bár nagyon sok hívő akkor is igényt tartott volna, hogy a politikára panaszkodhasson. Egyébként észre lehetett venni, hogy ki a rossz pap, majd azt is észre lehetett venni, hogy ki a besúgó. Az 1990-ben hatalomra került első magyar kormányának szerintem végzetes vétké, hogy nem hozta nyilvánosságra az egész aktaanyagot, mint Németországban, beleértve azokat is, akiknek jelentettek. Ez sajnos elmaradt. Antal kérdezte tőlem annak idején, hogy el akarom-e olvasni a rólam írt feljelentéseket, akkor én egy filmstúdiót vezettem. Azt választoltam, és most is az a véleményem, hogy nem ér-

dekel, miért zavarjam ezzel a saját lelki világomat. Biztos vagyok benne, hogy a nemrég napvilágra került feljelentések között jelentős köteget tesznek ki azok, amelyek rólam írott szövegek.

Milyennek értékei a Tanár úr a milleneumi év programját?

Ezt rám bízta, én voltam a kormánybiztos, Orbán Viktor ezzel megtisztelt. Életem legszebb élménye volt. Igyekeztem a lehető legjobban megszervezni. Ami az én tervem volt, meg is valósult, de érdekes, hogy ez nem tudatosult sokakban, bár lehet, hogy ez a jó. Nekem az volt a kiindulópontom, hogy mivel ezer év alatt – jó és rossz értelemben véve is – a mindenkori ünnepet a mindenkori hatalom rendelte el, még a napot is meghatározták, ezért most egy olyan ünnepünk legyen, amikor minden közösség, önkormányzat maga dönti el, hogy akar-e ünnepelni, ha igen, mikor és hogyan. Még azt sem szabtuk meg, hogy az általuk kiválasztott napon ki jelenjen meg ott az állam képviselőiben. Ők hívhatták meg. Ezzel én az önkormányzatok működését is szerettem volna kibontakoztatni, bár az nem vallási kérdés, megmaradásunk egyik lehetősége. Ez nagyszerűen működött. Polgármesterek, önkormányzatok képviselői megkerestek, hogy szabad-e ezt vagy azt tenni. Azt feleltem, hogy természetesen, ne engem kérdezzesenek, hanem tegyék a dolgukat. Ennek volt egyik – szintén nem emlegetett – ritka példája, hogy az Alföld nagy részein, ahol történelmi okokból kálvinista, másrészt – ahol tótok települtek meg – evangélikus magyarok éltek, és azon az egészen környéken egy árva Szent István-szobor sem volt, mert a szenteket nem tisztelték, most legalább száz Szent István-szobrot készítettek maguktól kálvinista önkormányzatok és községek, mert ez az ő szentjük, a kereszténységet ő hozta. Ha kényszerítettük volna őket, akkor nem tették volna.

Mi a véleménye az ökumenizmusról?

Nekem személy szerint az, hogy az ökumenizmus időnként közösen tartott istentiszteletekben nyilvánul meg, nem tetszik és hamis is, mert vagy katolikus vagy lutheri, vagy református. De hogy egymást tiszteljék, szeressék és tőrjék, az alapkérdés. S ez megint megvalósult a milleneum évében, mert voltam én olyan kis Baranya megyei faluban, ahol egy templom van, és abban délelőtt katolikus, délután református istentisztelet folyik a legnagyobb szeretetben.

Azt gondolom, hogy vezetői szinten tudnak a különböző felekezetek egymásról, de a templomba járók nem tudják például, hogy milyen karitatív tevékenységet végeznek más egyházakban.

A keresztény és katolikus élet egyik nagyon súlyos hibája és problémája, beleértve ebbe a papok és lelkészek ténykedését is, hogy a mise vagy istentisztelet, az azon való összejövetel már-már egy hivatalnoki tevékenység a pap részéről. Igen sok katolikus pap lelketlenül, hivatalnokszerűen darálja le a misét, nem foglalkozik a híveivel. Például meg kellene látogatnia

úr gondolatai 2006-ban

egy plébánosnak előbb-utóbb minden hívét, főleg a kis településeken. Nem tapasztalni már olyan pasztórációs tevékenységet a részükről, mint az elvárható volna. Talán a paphiány az oka.

Tanár úr említette, hogy gyónási problémái voltak a politikát illetően. Nem gondolja, hogy nemcsak az egyének, de egy nemzetnek is ideje volna már tisztázni a múltját?

A magyar nemzetnek önmagával is el kellene számolnia, és nem számoltunk el önmagunkkal. Például 1941-ben az egész világgal háborúba kerültünk, ami enyhén szólva furcsa: a Szovjetunió, az Amerikai Egyesült Államok, Nagy-Britannia, Ausztrália, Új-Zéland, Kanada, India. Ez már-már eszelős örültség volt, de erről nem tehetünk, nem kérdezték meg minket. De arról tehetünk, hogy a mai napig, mint ártatlan áldozatot szemléljük magunkat, keseregünk az orosz uralom és annak folyamánai miatt, holott mi támadtuk meg őket, akkor viszont miért csodálkozunk, hogy védekeztek és visszaütöttek. Amellett folyton gyászünnepeket tartunk, mert mi elhitetjük magunkkal, hogy mi vagyunk az üldözöttek. Én mondhatom ezt, mert én írtam meg „Rekviem egy hadseregért” címen (1972-ben jelent meg, de korábban írtam), hogy azóta semmi mászt nem ünneplünk, gyászolunk, mint a doni hadsereg vesztését, tragédiáját, elfelejtve bármi mászt, ez számalmas. Vagy: Budapest hősi védelme. Mi az, hogy védelme? Budapestet nyílt várossá kellett volna nyilvánítania Szálasi Ferenc nemzetvezetőnek. Ehelyett hagyttuk, hogy tönkrelőjék, és sokan még ma is hencegnek, hogy ők milyen hős védői voltak a fővárosnak. Én hivatásos katona voltam, én tudom, hogy mi a háború. Azon sem gondolkodik el a nemzet, hogy a németek megszállta Európa egyetlen fővárosa Budapest, amely hagyta magát rommá lőni. Párizs elpusztítására Hitler parancsot adott, Choltitz tábornok kivonta a hadsereget Párizsból. Kesseling Rómát nyílt várossá tette, de Athén, Belgrád, Zágráb, Pozsony, Prága, Szófia, Bukarest, Amsterdam, Brüsszel, Oslo sértetlen maradt. Hogy lehet ez? És mi még élvezük ezt a mártír szerepet, nem nézünk szembe önmagunkkal, sem a hibáinkkal, sem a vétkeinkkel. Ismétlem, a nemzet nem bűnös a háborúban, a megkérdése nélkül indították meg. Még az országgyűlést sem szavattatták meg, mert Bárdossy László még napirend előtti bejelentésben azt közölte, hogy hadban állunk. De erről nem beszélünk, hanem boldogan élvezzük, hogy minket senki sem szeret, meg hogy rugdos. De miért rugdosnak? Ki kezdte ezt? Ezt csak azért mondom, hogy a nemzetben belül nincsenek dolgok elrendezve, és ez az eredménye, hogy mindenki csak arra szavaz, például politikai szavazáson, akiről azt hiszi, hogy nem bántja őt.

Kvái a háborús bűnösségünket nem gyóntuk még meg?

Nem, mert nem érezzük magunkat bűnösnek, hanem azt érezzük, hogy minket lerohantak a csúnya oro-

szok, mert lerohantak. Azért volt egy hősi pillanata a magyar történelemnek: 1956, de sajnos csak egy pillanat.

Tanár úrnak egyik kedvenc témája Trianon. El lehet azt képzelni, hogy valaha Nagy-Magyarország leszünk?

Elképzelhetetlen, mert ennek is mi vagyunk az okai.

Az lehetséges, hogy egyszer Erdély önálló legyen?

Erdély mindig különállt a magyar királyságtól. Aztán ez megpecsételődött a török uralom alatt, amikor a törökök egy kis államnak tekintették Erdélyt, még fejedelmeket is neveztek ki. De mai napig is azt hiszik – még történetudósok is úgy emlegetik –, hogy Erdély választotta a fejedelmeket, holott a szultán nevezte ki.

Én reménykedem, hogy Erdély elnyeri még a függetlenségét, és a többi elcsatolt országrész az Európai Unió belül csatlakozik hozzánk.

Hogy mennyire nem vagyunk önmagunkkal tisztában, azt az az eset is mutatja, hogy csak az ún. Székely himnuszt énekeljük patakzó könnyekkel a szemünkben, és senkinek nem jut eszébe a Felvidék, Kárpátalja, a Bácska, Horvátország. Tőlem már megkérdették bácskai magyarok, hogy őket miért nem siratjuk. És igazuk van.

Lehet itt még akkora történelmi változás vagy fordulat, hogy mégis... ?

Mindig minden lehet. De a nagyobb veszély nem ez, hanem az, hogy a világ fog elpusztulni viszonylag rövid idő alatt. Megmérgeztük a vizeket, megmérgeztük a levegőt, megmérgeztük az élelmiszert. Ezzel a szélhárossággal jönnek, hogy marhavész, birkavész, madárvész, halvész, ijesztgetnek minket, de tény, hogy pusztítjuk önmagunkat.

Sokan gondolják, hogy mai világunk az ókori Róma végnapjaihoz hasonlatos. Az egoizmus, az önzés, a szeretetlenség, a szerzés vágyának vagy a pénz istenítésének bűne az égbe kiállt. Mi következhet ebből? Szodoma és Gomora, vagy eljön újra a Messiás?

Az evangéliumban mindkét lehetőség benne van. Az is, hogy eljön a kegyetlen büntetés. Bár Szodomának és Gomorának is megkegyelmezett volna az Úr, ha lett volna legalább tíz igaz. A másik lehetőség is nyitva van, hogy újra eljön a Megváltó, és akkor majd rendet teremt a világban.

Ha mégis a büntetés jön el, számíthatunk-e irgalomra a Patrona Hungariae közbenjárására, hiszen országunkat Szent István a Nagyboldogasszonynak ajánlotta fel.

Ez egy különös teológiai kérdés. Mivel katolikus vagyok, számomra Szűz Mária jelentősége, az iránta érzett tiszteletem oly nagy, hogy lélekben néha Krisztus fölé helyezem. Ezt az „eretnek” gondolatot persze félig tréfásan mondom, hiszen teológiailag Szűz Mária Isten szülője, hogy úgy mondjam, rangban a Szentháromság után következik. Mivel előttem és általában a tudósok

előtt is ismeretlen okból a régmúltban a magyarok rendkívüli módon matriarchális szemléletűek voltak, tehát nagyon kötődtek egy ősanya tiszteletéhez, ezt mi is örököltük. Kétségtelen, hogy egész Európában nincs annyi Szűz Máriát, Boldogasszonyt rajongva tisztelő egyházi ének, mint magyar nyelven. Ez valóban különlegesség. De: „nem ti választottatok engem, én választottalak titeket” – mondotta Jézus Krisztus, s ez vonatkozik a magyarság keresztény hitre térésére. Ugyanakkor Mária esetében más a helyzet, nem ő választott bennünket, hanem mi választottuk őt. Ez még olyanokban is megnyilvánul, hogy a magyar nemzet életében a nő sokszor megtartotta a leánykori nevét, ami az asszony tiszteletének különleges megnyilvánulása.

Nem csak Patrona Hungariaénk van, hanem Szent Koronánk is. Van más nemzet rajtunk kívül, amely rendelkezik hasonló adottságú vagy hasonló erejű szakrális tárggyal? Ha a Szent Korona egyáltalán tárgy.

Nem tudok róla. Amikor a Millenniumba beleszóttam a Szent Korona tiszteletét, főként azért tettem, mert ezt a szétesett, egymásra acsarkodó népet, nemzetet, társadalmat már csak egy olyan közös eszme kötheti össze, amilyen a Szent Korona. Ma már kevesen emlékeznek arra, hogy a parlamenti elhelyezés sem volt egyszerű feladat. Viták keresztüztében kellett kihozni a Nemzeti Múzeumból. Ahhoz, hogy bekerülhessen a Parlamentbe, el kellett érni, hogy Göncz Árpád köztársasági elnök aláírjon egy törvényt, mely szerint a Koronának ott a helye. Szóval már ez sem volt könnyű. Valószínűnek tartom, hogy a Szent Korona tana, amelyet sok tudós tagad vagy kétségbevon, de amit a nemzet közvéleménye mégis mindig elfogadott, azért is alakult így ki, Isten azért ültette így belénk, hogy legyen valami, ami egységre kényszerít bennünket. Maga a Szent Korona, mint tudjuk – a nemzet egységét jelenti. Tehát ő uralkodik. A király csak viseli a Szent Koronát, akinek a parancsait végrehajtja, s ezek a parancsok mindig a nemzet érdekeit szolgálják.

Mindaddig, amíg tiszteletben tartjuk, működni fog általa az Isteni erő. De ma már csak egy bizonyos réteg tartja tiszteletben, aki magát nemzetnek nevezi. A társadalom többségének sajnos nem jelent semmit. Erről azonban nem ők tehetnek, hanem azok, akik beléjük oltották, akik elhitették velük, hogy az csak egy királyi ékszer – 'Uram bocsá' – egy svájci sapka, amely nem illik egy köztársaság eszméjéhez. Himnuszokban ünnepelték a Szent Koronát. Batsányi János, Kazinczy Ferenc, Verseghy Ferenc vagy Szentjóbí Szabó László, akik még a magyar szocialista kormányok számára is mártírhősök voltak. Batsányi János például azt írta, hogy a magyar demokratikus gondolkodás győzelme, hogy a Korona visszakerült Bécsből, mert ezáltal a népfelleg, a népuralom győzött. Ezt főként azok számamára mondom, akik úgy vélekednek, hogy egy köztársaságpártinak nem kell tisztelnie a Koronát.

Én bízom a Szent Korona erejében, és abban is, hogy a Jóisten nem engedi, hogy az ember ennyire ostoba legyen, hogy elpusztítsa önmagát.

Segíts magadon, az Isten is megsegít.

KURUCZLEKY ILONA

A templomainkban hazaváró Úr

Hogyan lesz egy templomból egyház? – tette fel a szónoki kérdést egy alkalommal egy kritikus ismerősöm. Josef Piper, neves filozófus és egyházsociológus az ilyen kérdésre egyszer így válaszolt találon: „Egészen biztos, hogy nem építésztervezők által.”

Úgy érzem, időszerű a kérdés, amióta nyugati társadalmunkban egyre több Isten-házát rendezvénycsarnokká, előkelő termekké alakítanak át, s azon törik fejüket az illetékesek, hogy mi legyen a sok egyházi ingatlannal, mert évről évre csappan az egyházadót fizetők száma? Egyes ilyen Istenházak úgy néznek ki manapság, mintha maga a ház Ura mondott volna le róluk. Pedig itt csak egyszerűen a vendégek maradoztak el fokozatosan belőlük. Mert az Úr még mindig itt van és nagy gesztussal hív minket házába: „Jöjjetek és lássátok!” De úgy tűnik, hogy egyre kevesebben akadnak, akik megkérdeznék Őt: „Mester, hol laksz?”

Talán sokszor az lehet az Úrnak a benyomása rólunk, hogy túlságosan el lennénk foglalva saját lakásproblémáinkkal falun és városon. Az igazi lakásnélkülivel viszont legtöbbször már csak az esti híradókban találkozunk. Pár percig látjuk őket a képernyőn, ahogy menekülnek nyomorukból, amikor házaikat lebombázzák és leégetik. Ahogy Ázsiában és Afrikában az árvíz, a földrengés és az aszály elől próbálják menteni életüket. Talán egyesek még nagy ritkán szabadságuk idején is látnak belőlük párat, ahogy – átutazva a nyomornegyedeken – négycsillagos szállodáikhoz tartanak. Egyáltalán nem csoda, ha ezen szerencsétlen emberek templomai sosem állnak üresen, vagy még kevésbé eladók, mint mostanság a mieinkből jó néhány, s ha számukra Jézus prédikációja egészen másként hat, mint miránk: „Jöjjetek hozzám, kik fáradtak vagytok...”, hisz „Atyám házában sok hely van.”

De mintha nekünk is, akiknek hozzájuk mérten sokkal jobb dolgunk van és jóval kényelmesebben lakunk, meglennének a

magunk lakásproblémái. Magányosságunk nyomora – minden határidőnapló sűrűsége és a baráti kapcsolatok ellenére – jelen van, és gondjaink, melyek éjszakáinkat kísérik, valamint félelmeink a jövőtől behálózzák életünket. Hol is lakunk mi a valóságban? Hol vagyunk otthon igazán? Hol érezzük magunkat biztonságban akkor is, ha elköltözünk? S hol marad az Úrnak még hely a mi életünkben?

Isten „lakásproblémájának” tehát valamiképp köze van a mienkhez. Így volt az mindig is, amire a János evangélium kezdete emlékeztet: „A tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be.” Isten lakásproblémája ott kezdődik életünkben, ahol túlságosan jól és végérvényesen berendezkedtünk, s ahol a tanítványok kérdését – „Mester, hol laksz?” – már nem tesszük fel egyáltalán.

S ha valaki köreinkben mégis feltenni neki a kérdést, hova tudná őt az Úr meghívni? A szebbnél szebb középkori katedrálisokba, melyekben a turisták minden áhítat nélkül csak úgy hemzsegnék? Vagy inkább a közösségeinkbe, amelyek vasárnaponként szentmisékre gyűlnek össze, vagy a családba, amely az ebédnél tudja, hogy kinek tartozik köszönettel az ételért?

„Hát nem tudjátok, hogy Isten templo-

mai vagytok?”, szegezi nekünk a kérdést Szent Pál apostol. Kit dicsőítenek a csodás egyházi épületek, templomok Rómában, Kölnben vagy Santiagóban, ha azok üresen tátognak szépségükben, mert az élő emberi kövek lemorzsolódtak a krisztusi szegletkőről? Ugyanaz a Szent Pál így érvel az Efezusiakhoz írt levelében a keresztény méltóságról: „Apostolokra és prófétákra alapozott épület vagytok, s a szegletkő maga Krisztus Jézus. Ő tartja össze az egész épületet, belőle nő ki az Úr szent temploma.”

Ha Manilában kérdezné ma valaki az Urat: „Mester, hol laksz?”, egészen biztos, hogy Őt a milliós nagyságú város szeméttelpeire hívná meg. Ott

több mint 25 000 ember él ma is naponta hulladékból a Fülöp-szigetek fővárosában. És annak közepére a szegények egy kis templomot építet-

tek. Az oltárkép a kereszten függő Krisztust ábrázolja. A mi szemünkben furcsa diadalmaskodónak tűnhet Ő ott. Mert a dicsőségét jelképező glorióla autógumiből van eszkábálva, és szétépett rongydarabok, üres konzerves dobozok az oltár díszei. Mindennapi hulladék éppen. De lábainál emberek százai élnek és imádkoznak naponta, akik tudják, hogy Ő velük van nyomorukban is.

Minket mindez arra emlékeztet, hogy hogyan lesz a világ szemetéből, nyomorából új élet. Arra bátorít a látvány, hogy az életünket körülvevő nehézségből, hulladékból építsünk az Úrnak szentélyt. Hogy az Úr a kérdésre, amit mi neki remélhetőleg gyakran felteszünk – „Mester, hol laksz?” –, a mi közösségeinkben, családjainkban és az én életemben is nagylelkű biztatásával meg tudjon hívni: „Jöjjetek és lássátok, én veletek vagyok minden nap a világ végéig!” és „Nézzétek, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam, és ajtót nyit, bemegyek hozzá, vele eszem, ő meg velem.”

LUKÁCS JÓZSEF, KÖLNI MAGYAR PLÉBÁNOS

1898. április 8-ról 9-re virradó éjjel nagy öröm érte a Neumann családot Konnersreuthban: megszületett első gyermekük, Teréz.

Április 19-én, Húsvét vasárnap meg is keresztelték. A család szegénysége nagy volt, de gyermekáldásban gazdag.

Teréz okos volt, jámbor és szorgalmas. Bizonyítványa csupa jeles. Az volt a szándéka, hogy elmegy betegápoló nővérnek az afrikai misziókba. Közben kitört az első világháború. Teréz apjának is be kellett vonulnia. Amikor először szabadságot kapott, hozott ajándékba Teréznek egy képecskét, amely Kis szent Terézt ábrázolta, akivel az élete összefonódott.

A bevonult férfiak munkáját otthon a nők végezték el. Teréz erős és egészséges volt, szeretett dolgozni. Közben mindig a szeme előtt tartotta célját, hogy a háború után missziós nővér lesz.

Nézzük csak, mi történt vele? 1918-ban a faluban tűz támadt, Teréz aktívan részt vesz az oltásban és a hátgerince súlyosan megsérül, majd megbénul. A következő évben meg is vakul. Négy évi vakság után, 1923-ban Kis szent Teréz boldoggá avatásának napján visszanyeri látását. 1925-ben, a szentté avatás napján bénaságából is felgyógyul.

1926-ban megjelenik testén Krisztus öt sebe, a stigmák, amelyeket 1962-ben bekövetkezett haláláig visel. A sebek nem gyógyulnak és nem fertőződnek. Péntekenként bőségesen véreznek és erős fájdalmat okoznak.

Hivatása: szenvedés

Teréz életét gyermekkorától látomások és jelenések kísérik. Péntekenként Jézus szenvedéseit élte át, szentáldozásai során misztikus kapcsolatba került az Üdvözítővel. 1926-tól nem kíván enni és inni. 1927-től haláláig – harmincöt éven át – semmiféle ételt és italt nem vesz magához, a mindennapos szentáldozás ostyáján kívül. A misztika története nem ismer hasonló esetet!

Teréz 1925–1926 táján írt leveléből részlet: „Novemberben néhány napig nagy fájdalmaim voltak, az orvos vakbélgyulladást állapított meg és azonnali mű-

tétet ajánlott.” Teréz Kis szent Terézhez folyamodott és meggyógyult, műtét nélkül. Hasonlóképpen gyógyult ki gerincferdüléséből és erős derékfájásából is. De ekkor Kis szent Teréz így bátorította: „Még sokat és sokáig szenvedsz!” Hét év bénaság után tud ülni és járni, lába is kiegyenesedett, amit a bénaság nyomorékká tett.

Leiki atya Naber plébános volt, aki így jellemezte Terézt: „Neumann Teréz egy nagy gyermek. Józan életű, nincs benne mesterkéltség, nem babonás, nincs benne vakbuzgóság. Egyszerű, természetes gyermek, ártatlan és mélyen vallásos. Szenvedésének köszönhető, hogy minden rendkívüli dolog ellenére, ami vele történt, egyszerű és vidám maradt. Előszere-tettel viseltetik minden iránt, ami kicsi és jelentéktelen.”

Teréz magát butának tartja, minden jó benne az Úrtól van. A tökéletesség az Isten akaratával való azonosulásban rejlik, vallja.

Amikor megkérdezték tőle, hogy miért van a világon, azt válaszolta: „Azért, hogy dol-

gozzam, beszélgessek az Üdvözítővel és szenvedjek.” Mi a legfontosabb a vallásos életben?” – kérdezték tőle. Ezt a egyszerű választ adta: „Az Üdvözítőt nagyon szeretni, iránta nagy bizalommal lenni és szívesen szenvedni, hogy az Üdvözítő másnak is juttasson a gyümölcséből.”

Teréz sajátos rózsafüzére így szól: „Üdvözítóm, szeretlek, Te olyan jó vagy!” Ha így tudunk gondolkodni és élni, mint Neumann Teréz, akkor jó úton járunk. Minden csoda JEL, Isten és az Ő természetfeletti valóságának jele. Fel kell ismernünk mondanivalóját, üzenetét.

Logikus következményeit pedig be kell építenünk az életünkbe.

PÁLFFY MÁRIA

A Zselízi Római Katolikus Plébánia és a Pázmáneum Társulás szervezésében február 21-én Prohászka Ottokár Tanulmányi Napra került sor Zselízen. A Székesfehérvári Egyházmegye által meghirdetett Prohászka-év alkalmából a felvidéki magyarok ebben a formában is megemlékeztek Prohászka Ottokár püspökről, Nyitra városának szülöttéről. A megemlékezés ünnepi szentmisével kezdődött, amelyen a jelenlévő paptestvérekkel két püspök atya is koncelebrált: Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök és Orosch János pozsony-nagyszombati segéd-

Prohászka Ottokár Tanulmányi Nap a Felvidéken

püspök. A szentmise végén Galgóczy Rudolf, helybeli esperes-plébános megköszönte a püspök atyák szentmisében mondott buzdító szavait, majd a lelkiatyákat a plébániára hívta, hogy a lelkiek után szellemikben is feltölthessenek.

A Tanulmányi Nap keretében Spányi Antal székesfehérvári püspök két előadására került sor. Az első előadás „Prohászka Ottokár, a magyarok apostola” címet viselte, és Prohászkanak a magyar nemzet szellemi-lelki felemelkedése érdekében végzett tevékenységét mutatta be. Az előadó hangsúlyozta, hogy Prohászka Ottokár nem született magyarnak, hanem azzá lett. Morva-német családból származott, tanulmányait a Felvidéken kezdte: Rózsahegyén majd Losoncon végezte az elemi, s kezdte meg az utóbbi helyen a gimnáziumot református iskolában, majd Nyitrán a piaristák neveltje lett. Egész életében tisztelte más nemzetek kultúráját és nyelvét, szlovák nyelvű falvakban például igyekezett szlovákul prédikálni a híveknek. A magyarság apostola és tanítója volt, a magyar katolikus megújulás programadója, ugyanakkor az egyetemes kultúra aktív részese is – hangsúlyozta 100 évvel ezelőtt püspökké szentelt elődjéről szólva Spányi püspök atya.

A Tanulmányi Nap következő előadása Prohászka szociális tanítását vette nagytitok alá. A magyarság nagy

apostolának tevékenységét döntően meghatározta, hogy teológiai tanulmányait XIII. Leó Rómájában végezte, aki az első szociális enciklika megalkotója volt. Az enciklika

első magyar fordítását Prohászka készítette 1891-ben. A Magyar Sion hasábjain 1894-ben két programadó cikket jelentetett meg: „Mi a szociális kérdés?” és „A papság föladata a szociális kérdések körül” címmel. Műveiben és beszédeiben figyelmeztetett a szélsőséges liberalizmus és kommunizmus veszélyeire, aktívan részt vállalt a közéletben is, programja keresztényszociális elkötelezettségű volt.

A hirdetett tan és az életet jelentő tett nála egybe esett, kettősség nélkül. Mindvégig foglalkoztatták az egyház megújításának kérdései. Idegenkedett a triumfáló feudális egyháztól, címetől, rangoktól, vagyontól. Saját püspöki birtokán, mely a legszerényebb püspöki javadalom volt az országban, maga kezdeményezett földosztást – emelte ki előadásban a székesfehérvári püspök atya. A Tanulmányi Nap záró részében a hallgatóság hozzászólásai és kérdései után Spányi püspök atya ismertette a Prohászka-év fontosabb programjait és örömmel hívta a felvidéki híveket és papokat a meghirdetett rendezvényekre.

A megemlékezés záróimájaként a mintegy harminc, felvidéki és magyarországi lelkiatya a püspökök vezetésével elimádkozta a nemzeti imaévre kiadott engesztelő imát. A Tanulmányi Nap befejezése után az érdeklődők Prohászka-év kapcsolatos kiadványokat vásárolhattak, amelyeket a Prohászka-év alkalmából a Pázmáneum Társulás terjeszt az érdeklődők számára.

KARAFFA JÁNOS/PÁZMANEUM

Batthyány-oltár csallóközi

Március 26-án a Csallóközi Felbáron folytatódott a Pázmáneum Társulás által meghirdetett Felvidéki Imakilenced. Immáron a 6. állomásához érkezett az októberben indított kezdeményezés, amelyet a keresztény magyarságért és Európáért hirdettek meg. Minden hónapban más-más egyházközségben elmélkednek a hívek és a lelkiatyák a magyar szentek és hitvallók életéről.

Az ünnepi szentmise előtt Jankó Gábor szerep vezetésével keresztúti ájtatosság keretén belül elmélkedhettek a hívek a mi Urunk, Jézus Krisztus szenvedéséről. Majd Galgóczy Rudolf, zselízi esperes, plébános tartott előadást Boldog Batthyány László életéről és apostoli tevékenységéről. Mint mondta: „Amikor a Boldog Batthyány Lászlóra emlékeznek a hívek, akkor sokan úgy tekintenek erre a kedves szentre, mint aki csak a test gyógyításával törődött volna. A test gondos gyógyítása mellett azonban nagy hangsúlyt fektetett a kezelt ember lelkére is. A testükben meggyógyított embereket szerette volna lelkükben is meggyógyítani. Arra a kérdésre kereste a választ, hogy milyen küldetést szánt neki az Isten. Az evangélium világosságát más emberekkel is igyekezett megosztani.” Az előadó kitért a szentéletű doktor áldozatos munkájára és igyekezetére, mellyel Istent dicsőítette és az emberiséget szolgálta.

Az ünnepi szentmisét dr. Pápai Lajos győri megyéspüspök mutatta be 17 oltártestvérrel egyetemben.

megáldása a Felbáron

A mise előtt megáldotta a hívek adományából készített új Batthyány-oltárt, amely a felbári templom éke lesz ezentúl. Az oltáron lett elhelyezve a boldog herceg szobra, melyet 2004-ben áldott meg dr. Márfi Gyula veszprémi érsek. Valamint a hercegdoktor csontereklyéje, mely dr. Gyürki László körmendi preláts közvetítésével Rómából került a felbári egyházközséghez. A püspök atya az oltár megáldásánál mondott bevezetőjében emlékeztetett arra, hogy Boldog Batthyány Lászlónak a keresztény családok példaképévé kell válnia.

A szentmise elején dr. Karaffa János felbári lelkiatya köszöntötte a püspök atyát, a megjelent oltártestvéreket és a számos községből érkezett zárandokokat. A szentbeszédben a győri megyéspüspök kidomborította az Engesztelő Imaév jelentőségét, és a nagybójtai lelki megújulás szükségességét. Figyelmeztette a híveket, hogy a keresztény embernek Jézus Krisztus mellett kell döntenie minden élethelyzetben. Buzdította a zárandokokat, hogy imádkozzanak magyar népünkért és tartsanak ki atyáik öröksége mellett.

A szentmisét a helyi Batthyány-kórus által előadott felemelő énekek tették ünnepélyesebbé. A püspök atya oltártestvéreivel és a hívekkel egyetemben közösen elimádkozta az Engesztelő Imaév alkalmából a Magyar Katolikus Püspöki Kar által kiadott imádságot.

Végezetül a helyi lelkiatya kihirdette az Imakilenced következő állomását, amely áprilisban Vásárhelyen lesz. A lelki program után a zárandokokat szeretetlakomán látták vendégül a felbári egyházközség tagjai.

KARAFFA ATTILA/ PÁZMANEUM

A Nemzeti Imaév ünnepi megnyitója Bácsfa-Szentantalon

A Magyar Katolikus Püspöki Kar Nemzeti Imaévének gondolatához csatlakoztak a felvidéki hívek is Mons. Orosch János Pozsony-nagyszombati püspök kezdeményezésére.

Árpád-házi Szent Margit ünnepén az ősi Csalóközben fekvő búcsújárárhelyen Szentantalon gyűltek össze a felvidéki magyar katolikusok, hogy esdekeljenek a Mindenható Isten előtt népünk, nemzetünk jövőjéért. Az ünnepi szentmisét a legméltóságosabb Oltárizsentség hódolata előzte meg, melynek keretében a köztünk lakozó Jézushoz imádkozott fiatal és felnőtt egyaránt. Engesztelődni mentek a hívek Szentantala. Engesztelődni magyar nemzetünk búfneiért. A szentmisét Mons. Orosch János püspök atya mutatta be 35 oltártestvéreivel egyetemben. Az asszisztenciát a pozsonyi magyar kispapok látták el. A búcsújárárhely lelkiatya ThDr. Morovics István köszöntötte a püspök atyát, paptestvéreit és a híveket. Az ünnepi szentmisén ott volt Csáky Pál miniszterelnök-helyettes is és számos közéleti szereplő.

Szentbeszédében a püspök atya az élet értelméről, a keresztény Európáról, a magyar családokról és a nemzetéről beszélt. Hangsúlyozta, hogy életünknek értelme van

keresztény örökségünk. Hisz ez mentette meg Európát a történelem viharáiban. Keresztény örökségünket óvni és továbbadni kell. Magyar nemzetünk sok megpróbáltatás közepette is híven imádkozott Istenhez. Sokszor azonban elfordult Tőle és belviszályok, ellenségeskedések támadtak. A gazdagság, a pompa elnyomta az Istent és a hitet. Ezért a mai korban is szüksége van nemzetünknek az imádságra. Mindenkiért kell imádkoznunk, hogy ismerjék fel a helyes utat és nemzetünk meggyógyuljon.

Végül szólt az alázatos Szent Margitról, aki ugyan királylányként született, de egyszerű apácai neveltetése az Istenhez vezette és lett Jézusnak jegyese. A szentmise végén az egész templomban térdre borultak a papok és hívek, hogy imádkozzanak a nemzet lelki megújulásáért. A Magyar Katolikus Püspöki Kar imáját mondták el a felvidéki magyar hívek is, hogy ez által is csatlakozzanak ahhoz a szándékhoz, amely az engesztelésre szólított fel mindannyiunkat.

KARAFFA JÁNOS

Nemzetünk történelméből versenyeztek a cserkészek

A Csalóköz szívében fekvő Dunaszerdahelyen került sor március 25-én a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség XI. Országos Történelmi vetélkedőjére. A helyi 10. számú Szent György cserkészcsapat tagjai 3 napon át voltak ezúttal a házigazdák és fogadták felvidéki cserkésztestvéreiket.

Erre a jeles eseményre készültek már a csapatok hónapok óta, hogy bebizonyítsák a cserkészek komolyan veszik nemzetünk hagyományait, ápolják és óvják azt. Ez megmutatkozik abban is, hogy évente történelemverseny keretében számot adnak tudásukról. Ebben az évben magyar történelmünk 16 jeles személyéről kellett tanulniuk és számot adni tudásukról a verseny keretében. Minden csapatnak ezen kívül el kellett készítenie egy térképet, arról az uralkodóról, akinek életét szerette volna ismertetni a többiekkel. A zsűri elnöke Mihályi Molnár László szep-

si történelem tanár volt. A pénteki napon a cserkészcsoapatok megismerkedhettek Dunaszerdahely városával. A feladatok teljesítése legjobban a 2. számú Jókai Mór cserkészcsapatnak sikerült.

Az ünnepi megnyitón a csapatokat köszöntötte Vitéz László ügyvezető elnök és Nagy Frigyes Dunaszerdahely város alpolgármestere. A Magyar Tannyelvű Építészeti Szakközépiskola tornatermében lezajlott verseny végeredménye a következő: 1. 28. sz. Kaszap István cscs. Udvard, 2. 56. sz. Kossányi József cscs. Szentpéter, 3. 68. sz. Apor Vilmos cscs. Kőhidgyarmat. Az oklevelek és emléklapok átvétele után a helyi katolikus templomban ThDr. Karaffa János katolikus lelkiatya és Szuh Andrea református lelkész szót a jelenlévőkhez. A vasárnapi zárás után elbúcsúztak a csapatok egymástól és szétszédtek a Felvidék különböző tájaira. KARAFFA ATTILA

A nemzetközi háttérpolitika azt diktálja: Közép-Európának el kell veszítenie emlékezetét, Közép-Európa lakosságának számát csökkenteni kell, helyet kell adni az újnacionalizmusoknak szemben az államalkotó, emlékezetre képes népekkel. Nem véletlenül szakították szét a Kárpát-medencében élő népeket, nem véletlen a magyarság jelenlegi helyzete sem. Ha politikusaink tudomásul veszik, hogy ez az alaphelyzet nem változhat, akkor nekem nincs dolgom a politikusainkkal – vallja az alábbi interjúban Makovecz Imre, aki több templom, egyházi központ, ravatalozó építő mestere Erdélyben. Többek között Kolozsváron, Sepsiszentgyörgyön, Vargyason és Temesváron épül Makovecz-terv alapján épület.

Hol tart a temesvári Egyházi Központ építése? – kezdjük beszélgetésünket a neves építésszel.

A temesvári központ építését Tökés László kezdeményezésére kezdtük el. Azért van rá szükség, mert Pancsováig lefelé a magyarság szórványban él, a gyermekek anyanyelvi problémákkal küszködnek az ortodoxia-tenger közepén. Szeretnék őket reformátusnak és magyaroknak megtartani. Az építkezést nagyszerű emberek tartják kézben, pénz azonban nincs. Most, beszélgetésünk elején jelzem: Magyarországról nem kapnak államilag szavatolt pénzt Románia területén, ott ahol én dolgozom. Hogy másutt mi van, nem tudom. Az Egyházi Központ részben áll egy templomból és az ahhoz kapcsolódó intézményből, melyben bentlakásos kollégium és tantermek lennének. Sajnos, nem halad az építkezés.

Kormányváltás esetén várható változás?

Több kormányváltást átélünk az építkezés kezdete óta, hisz amikor Tökés Lászlóval Sze-

A mindenkori magyar kormány

Beszélgetés Makovecz Imre Kossuth- és Ybl-díjas építésszel

rencsnél történt az a – hangsúlyozom – különös baleset és kórházba került, már akkor elkészítettem a vázlattervet.

1990-ben?

Igen. Egy épületet nem lehet büntetlenül építeni 15 évig. Nagy veszteség lenne, ha ez az intézmény – pénz hiányában – nem valósulhatna meg. Néhány évvel ezelőtt a magyarországi *Reformátusok Lapjában* felhívást tettem közzé, mely így szólt: háromszázezer forintot már elküldtem Temesvárra az építkezés céljára, adakozatok ti is!

Mi lett a gyűjtés eredménye?

Gyakorlatilag semmi. *Kolozsvárra* terveztem egy ugyancsak református templomot a *Donát* útra, a mai napig félkész állapotban van. Ahhoz, hogy a négy fia tornyot, melyet terveztem a házhoz, boronagerenda-burkolattal lássák el, arra volt szükség, hogy húsz köbméter anyagot Magyarországról – saját költségemen – átszállítsassak, és átvállaljam a szállítási költséget. Ennél a két munkánál azt az egyetlen jót mondhatom: a magyarfaló *Funar* két hét alatt szó nélkül kiadta az építési engedélyt a Donát úti templomra, szemben a felvidéki munkáimmal, ahol a szlovák katolikus egyházfő megakadályozta, hogy *Dunaszerdahelyen*, az *Ipolyságban*, vagy egyéb magyarlakta területeken katolikus templomok épüljenek.

Sepsiszentgyörgyön halotti templomot és ravatalozót kellett terveznem a református egyház számára, amely példamutató sebességgel, kitűnő szervezőkészséggel, elsőrangú minőségben megépítették az épületegyüttest. 2005-ben ott voltunk a felszentelésén.

Makovecz Imrét beszélgetésünk közben telefonon keresik. A fontos telefonálás után így folytatja:

Nem igaz, mícsoda történetek vannak! *Pilis-szántón* egy bánya mellett megtalálták a magyar *Pálos rend* egyik ősi helyét. A polgármester, aki korábban mérségető volt, erre a helyre felállított egy keresztet, ahol rendszeresen ünnepeket ülnék téli és nyári napfordulókon. Valamikor jártam *Thébában*, *Egyiptom* közepén, ahonnan származik a Pálos rend. Magyarországon is nagyon erős, speciális rend volt, melynek valamilyen úton-módon el kellett tűnnie a magyar egyháztörténetből. Most úgy határoztak, kápolnát építenek a helyszínen Nagyboldogasszony tiszteletére. A *Kós Károly Egyesülés* vándoriskolájában tanult, ott végzett építészmérnökök közreműködésével, általam megadott terv alapján építik fel a templomot.

Imre tanítványai a fiatalok?

Igen. Most arról számolt be a „srácom”, aki

jelen volt a testületi ülésen, hogy a résztvevők teljes melleszélességgel kiálltak az építkezés mellett, fát szállítanak, az étkezést biztosítják. Pénzük persze nincs! De az akaratuk megvan hozzá! Természetesen nem pénzről beszélgetünk, hanem magatartásformáról.

Ugorjunk vissza az erdélyi építkezések sorára!

A sepsiszentgyörgyi ravatalozóval egy időben szenteltük fel a *vargyasi* református templomot, mely számomra rendkívüli történet. Egy rozoga faház és imaház állt rendelkezésükre a környékbelieknek és a vargyasi reformátusoknak, de az épület dűledezett, ezért úgy határozott *Székely Miklós* tiszteletes úr, ledönteti a régit, és terveztet valakivel egy új templomot és imaházat. Amikor ásták volna ki az alapokat, a régi faház alatt egy régi templom alapjait találták, mely a későbbi régész kutatások alapján kiderült: XI. századi, középkori templom. A tatárok elpusztították, de a XIV. században gótikus stílusban újrāépítették, majd megint jöttek a tatárok, hiszen tudjuk, Erdélyben több hullámban betörték. Ezután már nem építkeztek. Most a föld alól előkerült a rózsablak közepé, az oszlopnyalábok talpa és még sok egyéb. Ezek közül legértékesebb a XI. századi, középkori templom oltárának középső gyámköve, melynek közepén található egy luk, ahová elhelyezik az ereklyéket. Ahol illeszkedik a ferde felülettel, rovásírással felvésték: *Szent Mihály Isten szentje*. Ez egyháztörténelmi rendkívüli hír arról, hogy a középkori Magyarországon Szent Mihály kultusza integráló erőt jelentett az utolsó kicsi faluban is. Ez azért érdekes most a XXI. század elején, mert a kora középkorban azt hitték Európában: itt a világ vége! A Megváltó második eljövételét várták, Mihály Jézus álarcában harcolt a sátánnal, s letaszította a földbitorló fejedelmét arról a helyről, ahová áhítozott. Ebben a világban egymást ölték-vágták a különböző germán törzsek és szlávok. Ekkor jelent meg a magyarság a maga elképesztő erejével: a harmincezer lovas, íjjal és szablyával legyőzhetetlen hadsereget jelentett. A társadalmi struktúra pedig szakrális fejedelemre épült, szemben a szétesett Európával. *Géza* fejedelem és *Szent István*, majd az őket követő szent királyaink nem ügyeskedő, alávetett hatalomként jelentek meg Európában, hanem integráló erőként, méghozzá a szentség integrálására alkalmas népként. Ez a templom képes volt önmagában megtestesíteni valamit, amely számunkra nem mindig megfogható. Az összes tárgyi emléket kiszedtük a földből, beépítettük a helyére, ablakokba, ide-oda, s e

nyitott és erőteljes politikájára van szükség

hely felszentelésére zsúfolásig megtelt a templom tavaly.

A csikszeredai templom is hamar otthonává lett a hívők seregének.

A vargyasi templomszentelést megelőzően valóban Csíkban építettük a régi templom mellett – *Darvas Kozma József* főtitisztelendő plébános úr kitűnő vezénylete mellett – azt a templomot, ahová négyezer ember jött el a felszentelésére. Ne tudja meg, mit jelent új templomban, valóban szakrális térben hallani, amikor rázendítenek az emberek, nem pittyognak: *Győzelemről énekeljen napkelet és napnyugat.*

Emlékszem rá, ott voltam.

Édes fiam, akkor tudja, miről beszélek. Sírás nélkül nehéz volt megállni.

Sok szép eredményt mutathat fel Erdélyben!

Természetesen igen. A negatívumokról nem azért szóltam, hogy siránkozzam, hanem, ha valakinek eszébe jut, menjen oda és segítsen! Ez a dolog lényege.

A Donát úti templomot is fel kell építenünk, ott is kell, hogy felcsendüljön a *Tebened bízunk elejétől fogva*. Temesváron is fel kell épülnie az Egyházi Központnak, csak ehhez egyrészt azon emberek ereje szükséges, akik ott élnek, másrészt a *mindenkori magyar kormány nyitott és erőteljes politikájára van szükség*. Több tervemből nem lett semmi, mert hol a *magyarországi katolikus egyház*, hol a *magyarországi református egyház*, hol a *magyar kormány* nem figyelt oda ezekre a feladatokra. Márpedig ez a *mindenkori magyar kormány* feladata.

Sajnos, a jelenlegi kormánytól nem sok várható, mivel vezetői 2004. december 5-én határon túl élő magyar testvéreink ellen kampányoltak.

Nézze, a magyarországi politika, mindegy, milyen színezetű politikáról beszélek, tudomásul veszi azt a trendet, melyet a nemzetközi háttérpolitika diktál. A nemzetközi háttérpolitika pedig azt diktálja: Közép-Európának el kell vesztítenie emlékezetét, Közép-Európa lakosságának számát csökkenteni kell, helyet kell adni az újnacionalizmusoknak szemben az államalkotó, emlékezetre képes népekkel. Nem véletlenül szakították szét a Kárpát-medencében élő népeket, nem véletlen a magyarság jelenlegi helyzete sem. Ha politikusaink tudomásul veszik, hogy ez az alaphelyzet nem változhat, akkor nekem nincs dolgom a politikusainkkal. Ebben az esetben nincs más választásom: építeni kell a második illegitim Magyarországot, előre haladva konkrét cselekedetekkel. Abba kell hagyni a nyavalygást és csöndben, némán érdemes dolgozni, elmúlt a beszéd ideje.

Meg annak is elmúlt az ideje, hogy állandóan szomszédaink érzékenységével foglalkozzunk, miközben a mi érzékenységünkre senki sem figyel.

Miféle érzékenységről beszélgetünk? Nekem se a *kádári* helytartósági politikához közvetlenül soha nem volt közöm, se a jelenlegi politikai kurzushoz nincs közöm. Mert az a természetes úri jókedv, amellyel dolgozom Felvidékre, Románia területére, Szlovéniába vagy bárhová, ahhoz ennek a politikának semmi köze.

Emlékszik mikor járt először Erdélyben?

Édesem, eszembe nem jut. Nagyon régen, nem tudom.

Ének rokonai arrafelé?

Nem. Se rokona, se ismerőse nem vagyok senkinek!

Több nyilatkozatában említette, Erdélyben mindig otthon érzi magát.

Szülőföldem a Kárpát-medence. Ha *Érsekújvárra*, *Besztercebányára*, *Kassára*, vagy *Temesvárra*, esetleg *Brassóba*, vagy *Csikszeredába* megyek, a szülőföldemen járkálok. Holott Brassó német város, a Barcaság német terület, Temesvár mindig is vegyes lakosságú volt, Kassa ugyancsak és így tovább. Nem nemzeti kérdés ez számomra.

Említette Tökés László balesetét, illetve kérésére épül Temesváron az Egyházi Központ. Milyen kapcsolatot ápol a református püspökkel?

Szeretem és nagyra becsülöm őt, igazi hősnek tartom. Sosem fogom elfelejteni az 1989–90-es történetet, a temesvári forradalom idejének hősiességét, következettségét. Ő férfi a szó nemes értelmében, s a mai napig úgy viselkedik, szemben néhány politikusunkkal, akik hol ilyen papucsot vesznek fel, hol olyan sapka van a fejükön. Közvetlen kontaktusban nem vagyunk, ő is végzi a maga dolgát, én is teszem a magamét.

Hogy látja az erdélyi magyarok helyzetét, gondolkodunk elsősorban arra a dilemmára: először autonómia, majd később Európai Unió, vagy fordítva.

Az utódállamok vezetői pontosan ugyanúgy tudják, mit kíván a háttérpolitika a Kárpát-medencében. Nem várható el a románoktól, hogy boldogan adjanak autonómiai területet, öngazgatást, valamint saját belső kormányzási lehetőséget a magyaroknak Székelyföldön, mert joggal félhetnek, sőt félhetne Európa is attól a történelmi tudattól, mely minden nemzetet képes fenntartani. Van egy titkos közmegegyezés, hogy nem lehet autonómiájuk a magyaroknak. Ennek ellenére, és ezzel szemben természetesen helyt adok minden törekvésnek, mely megalkuvás nélkül kijelenti: az embereknek joguk van saját anyanyelvükön beszélni, saját hajlamaiknak és őstőneiknek megfelelően élni.

2004-ben, legutóbbi beszélgetésünkkor említette, Magyarország mélyre süllyedt. Önt idézem: „Ebben az országban mindent szabad: szabad az értéket relativá tenni, szabad összefirkálni és mocskolni a falakat, itt bármi lehetséges. Ebből az irtózatos sártengerből meg kell születnie valaminek.” Hogy látja most ezt a folyamatot?

Nem csak a magyarság, hanem Európa számára is olyan szellemi kapuk nyílnak, melyek Európa megújulását teszik lehetővé. Tudniillik egy szakralitás nélküli egyesült Európa nem emberi lakhely! Amit az *Egyesült Európa* helyett létrehozta Egyesült Európa néven, nem tekintem annak. Az új konfliktus forrása előbb-utóbb katasztrófához vezet, mely abból származik, hogy az európai ember a *megváltás gondolatát*, egyetlen igazi kincsét kihajította az ablakon. A megváltás gondolata nem feltétlenül kegyes vallási kategória, ez azt jelenti: élt egy ember a földön, akit római módszerekkel megölték, fulladásos halálra ítélték, meghalt, eltemették, feltámadt, átment a falon, mert átalakult a teste, enni kért, s ennek ellenére 40 nap múlva a tanítványok szeme láttára eltűnt, mert megmondta nekik, hogy átmegy abba a világba, ahonnan jött. Mert az Ő országa nem evilágból való. Ez az emberiség történetében olyan esemény, melyet Európa épített ki, és tett saját élete alapvető motívumává. Ha Európától ezt elveszik, a Földet bitorló fejedelmé válik a világ, mely egyébként Krisztusé. De ez nem következik be! Mert a Földet bitorló fejedelem nem univerzális, nem tud egyetemes lenni. A nyugati keresztény egyházat katolikusnak hívják, mely szó *egyetemesiséget* jelent. Szent Mihály katonái vagyunk ebben a háborúban. S most nem nemzeti kategóriáról beszélek, hanem arról: a magyarságnak ebben van küldetése. Ha nem lenne feladata, nem tették volna ily mértékben tönkre. Innen tessék szíves megközelíteni a problémát!

Jézusról beszélgettünk. Innen jutott eszembe az SZDSZ plakátja, melyen azt hirdetik: „Jöjjön el az én országom.” Krisztus mást hirdetett: a szeretet országát.

Az SZDSZ és gesztusai nem méltók arra, hogy mi erről beszéljünk. Ez ugyanabba a kategóriába tartozik, amit *Heller Ágnes* mondott: antiszemita az, aki nem zsidó.

Jelenleg min dolgozik?

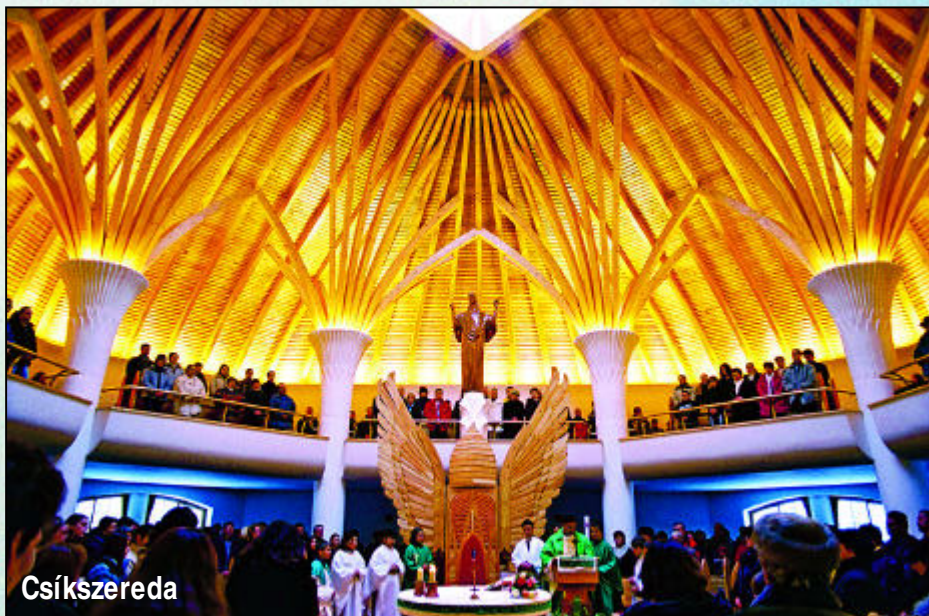
A Tisza-tó mellé tervezek egy nagy szállodát, melynek alapmotívuma ősi alföldi földalakzat, melyet *Gerendnek* hívnak. Ez a szálloda olyan gerendet alakít ki, hogy félig a földben, félig a földből kiemelkedve helyezkedik el.

FRIGYESY ÁGNES

Szent Kereszt

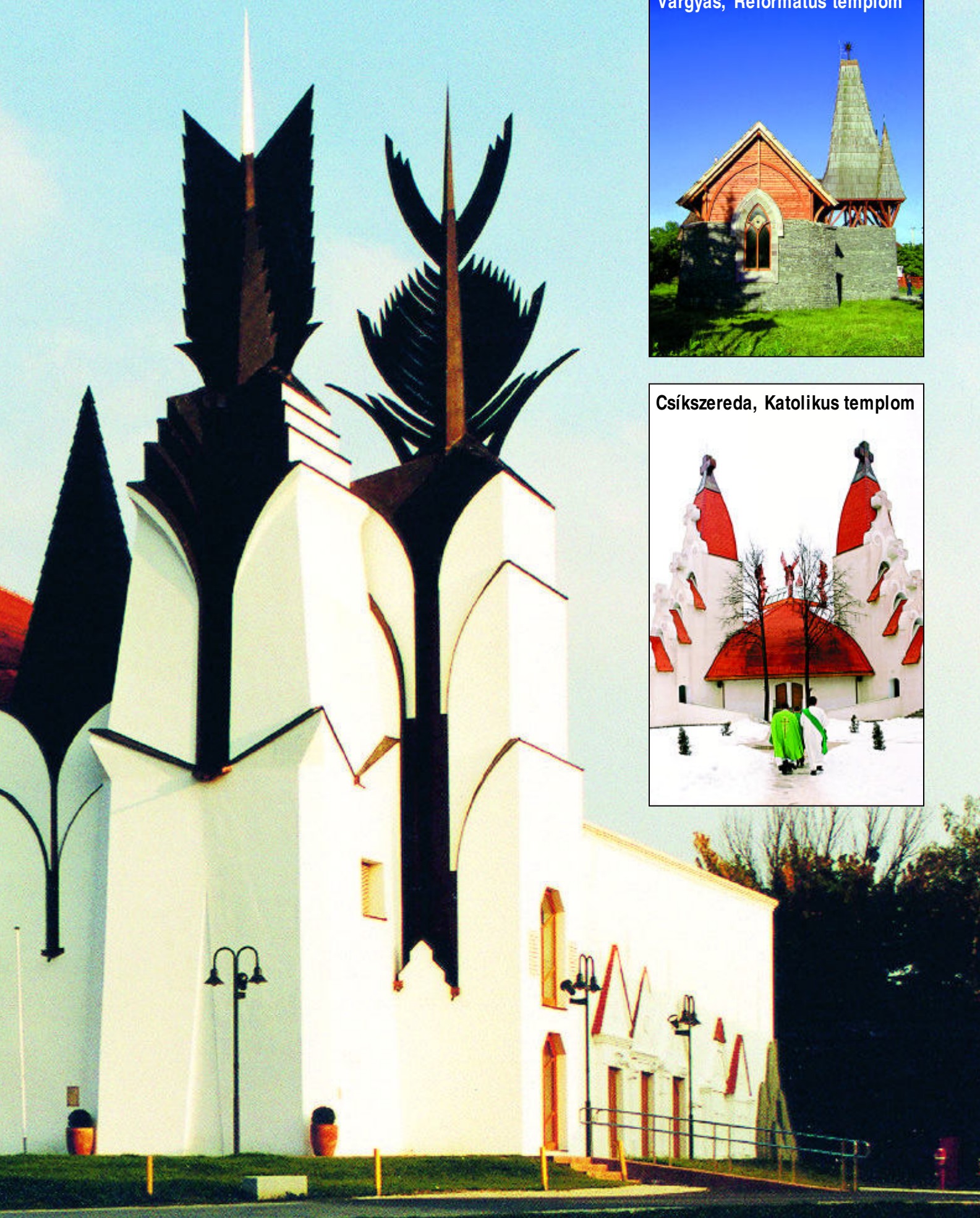
POSZTER

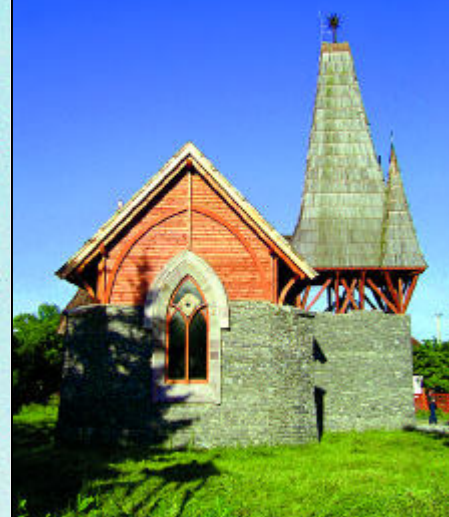
Csíkszereda

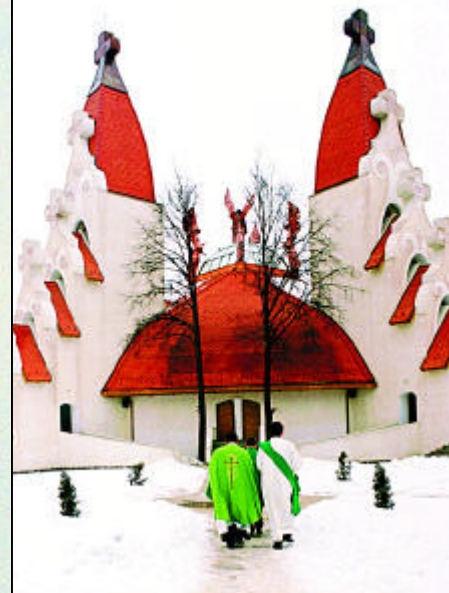
Lendva (Szlovénia), Színház

Vargyas, Református templom

Csíkszereda, Katolikus templom

Kárpáti Tamás festőművész

lusztrálni akarom a bibliai jeleneteket, hanem a szellemiségét szeretném bele-sűríteni, és gondolati törekvéseimet kifejezni a festményeimben” – mondta témaválasztásával kapcsolatban.

Hitéről a következőket vallotta: „Gyerekkoromban, az ötvenes években, amikor nagyon kemény dolog volt, bátyámmal templomba jártunk, majd elhamvadt, és a főiskola után ismét a hit felé fordultam. Örömmel tölt el, mert ebben a világban csak hittel lehet

A hittel több öröme van az embernek

Mondj egy vallási témában magas szinten alkotó művészt! Kárpáti Tamás festőművész – jött a válasz a művészettörténelemtől, az íróktól és a festő kollegáitól egybehangzóan.

élni. Ez a világ olyan, hogy a hitre hajlamos embereket a hit felé irányítja a sok gyalázzattal szemben. Nem az anyagi dolgokból szerzem az örömet, hanem a dolgok szellemiségét fogom meg. Nem kell megszerezni semmit, nem kell elutaznom, hanem

Felkerestem. Műtermében a festő-állványokon két készülő olajfestmény fogadott, melyek tónusai felélénkültek a tél végi napsugár erejére. Halk Vivaldi-zene közben beszélgettünk.

Kárpáti Tamás

1949-ben Budapesten született, de tizenöt éve Szentendrén él. Amint elmesélte, mindkét városban van műterme, ha délelőtt jól elfárad a festésben Szentendrén, délután újult erővel kezd a munkához Pesten. Feltöltődni jár be a városba. A száradás miatt egyszerre több képen is dolgozik. Vívódik, igényes, és elégedetlen önmagával, újabb és újabb átfestéssel tökéletesíti művét. A lazúrtechnika, amelyet alkalmaz, lehetővé teszi, hogy ha valamit elfed a képből, utána legalább annyit hozzá is tud adni. A háttérrel szinte eggyé váló alak és az őt körülvevő fény a művész számára a „valóságon túli létezőt” jelenti, szellemi vagy lelki jelenléte, amit inkább érezni lehet, mint látni.”

Mesterei Sarkantyú Simon és Barcsay Jenő voltak. 1974-ben a Képzőművészeti Főiskola elvégzése után hasonló oldottságú kifejezésben versek és irodalmi művek adták festészetének alapötletét, csak az évtized végére fordult konkrétan mitológiai és bibliai témákhoz. „Nem il-

odaérezem magam, ott vagyok és boldog vagyok. A testi dolgok kielégítése végül csömörrel jár, a hívő ember soha sem kap csömört, de szomjas a boldogságra. Nehéz küzdelem az élet. Szerintem ma egy hívő ember sokkal li-

berálisabb, mint a hivatalos magyar liberális fórum, ahol tüzzel, vassal terjesztik a nézeteiket. A dolgok mögé kell látni és érezni a valóságot. Minden nap, rendszeresen és sokat festek, vagy vázlatokat készítek. A festés életfolyamat, ami áramlik bennem, ezen kívül körülöttem semmi más nem történik, ez köt le. A munkám és a hitem legyőzi a külső világ rossz hatásait.”

A Munkácsy-díjas, Érdemes művész számos csoportos kiállításon vett részt. Egyéni kiállításai voltak többek között 1981-ben a Műcsarnokban, 1993-ban és 2000-ben Vigadóban, 1992-ben az Esztergomi Keresztény Múzeumban, 2003-ban a Tihanyi Benecsés Apátság Galériájában. Utoljára, néhány héttel ezelőtt a Nemzeti Színházban állította ki pasztell képeit.

NÉMETH ANDREA

Tasnádi Bally Mária

mű és aranyhímző mester, iparművész, restaurátor

Tasnádi Bally Máriaival, a Zuglói Kastár művészkörben ismerkedtem meg. Bemutatózásoként, ízelítőt hozott munkáiból, amiknek szépsége, aprólékos finomsága, művészi ereje nagy hatást gyakoroltak rám, és arra gondoltam milyen jó lenne, ha gazdag és

változatos munkáinak legalább egy szeletét szélesebb körben is megismernék. Beszélgetni kezdtünk, barátságos lénye, közvetlensége, bátorított, hogy kicsit jobban megismerjem a hímző mester mellett őt, magát is.

Kedves Mária, hogyan kezdődött?

Érdekes, de most már pontosan tudom. Amikor megszülettem, Isten kezébe kerültem. Megkereszteltek, megkaptam az első szentséget. Vallásos neveltetést kaptam szüleimtől, reggel délben és este együtt imádkoztunk. 1956-ig az iskolában is hasonló szellem uralkodott, tanítás előtt közös imát mondtunk tanárainkkal, diáktársaimmal, azután már csak titokban lehetett...

A sorsom úgy hozta, hogy egy évig járhatam a debreceni Svetits Katolikus Leánygimnáziumba, ahol megkaptam a keresztség második szentségét, Ijjas József kalocsai püspök úrnál bérmálkoztam. Az ő közbenjárására kerültem ebbe az iskolába, és általa Istenhez közelebb...

Milyen emlékekre, hatásokra emlékszel ebből az időszakból?

Sok szép és fontos emlékem köt ide, amiről sokáig nem beszélhettem. Kedvenc tanárom (és rajtam kívül még sok száz diáké), akitől nagyon sokat kaptunk, az osztályfőnököm, Puskely Mária Cordia nővér volt. Hálával és nagy-nagy szeretettel gondolok prefektúrára, Immaculata nővérré is, aki táplálta és erősítette a lelkemet, felkészítve az élet megpróbáltatásaira.

Az iskolából való kikerülés felszabadulást is hoz, a szabadság illúzióját, de ugyanakkor egy kicsit félelmetes is lehet megválni egy olyan közösségből, ahol az ember, mint egyfajta burokban, biztonságban érezhette magát.

Életem e fontos és tartalmas korszakának elmúltával, hirtelen légtüres térben éreztem magam, nagy úrt hagytak maguk után kedves társaim és nevelőim. Ekkor éreztem azt, hogy most már magamra vagyok bízva, az ő szerető védelmük nélkül kell boldogulnom. Ebben sok segítséget nyújtott a hitem, ami mindennapjaim, életem részévé vált. Ez az úr, lehetőséget adott arra, hogy valamivel betöltssem, és az a rám váró lehetőség a művészetekkel való ismerkedés lett.

Lejártam a Barcsay Klubba, a Postás Művelődési Házba, Xantus Gyula és Varga Hajdú István tanárok nevét említeném, akik művészileg és emberileg is meghatározó hatást gyakoroltak rám.

Így a művészetek vonzáskörébe kerültem, ráléptél a kijelölt utadra, de miként adódott, hogy a művészetek közül, Te, mint képzőművészetet kedvelő és leginkább ismerő ember, a „hímzőművészetben” találtad meg későbbi hivatásodat?

Úgy érzem akkor is Isten vezérelt, amikor a számomra legfontosabbak, a szüleim és gyermekeim után olyan emberhez vezetett, akinek látva csodálatos munkáit, világossá vált számomra, hogy mi az, ami igazán érdekel, és amit hivatásomnak szeretnék. Ez a meghatározó ember az anyósom, aki neves aranyhímző mesterként alkotott, és kezdett tanítgatni a hímzés for-

télyaira, lépésről lépésre, türelmesen, ezzel segítve beteljesíteni sorsomat. A hosszú évek alatt megszerzett tudását önzetlenül adta át nekem, elméletben és gyakorlatban, fűszerezve kultúrtörténeti ismereteivel. Úgy érzem, közelebb kerülhettem Istenhez, a miseru-

hák, oltárterítők, készítése közben. Már nem volt elég profi módon hímezni tudni, a készülő, születő darabok funkcióival is illett tisztában lenni. Tanulmányozni kezdtem a katolikus, a görög katolikus, református és zsidó kultúrát, liturgiát, a vallásgyakorlás kellékeinek történetét, alkalmazási szokásait, szabályait. Anyósom arra is megtanított, hogy egy munkát csak akkor lehet elkezdeni, ha tudom, hogy hová, melyik, milyen stílusú templomba fog kerülni. Így megismerhetjük azt az atyát is, aki viselni fogja kezünk munkáját, és megérezhetjük, hogy ő mit szeretne, hogy érzi e majd azt a szeretetet, amit mi a fonállal együtt az anyagba szőttünk.

Végezetül említenél párat munkáid közül, hol láthatjuk, illetve kiknek készítettél már?

A Szent Anna templomba készítettem térdeplőt, Pásztor Bazil, görög katolikus parókusnak Lázár címet, számtalan hátkeresztet, megemlíteném még a Hajdúböszörménybe készített halotti leplet.

A hévízi „Hét tornyú templom” kórusának ruhadíszítése is az én munkám, és Laci atyának egy gyönyörű Mária Terézia korabeli motívum alapján készült bíbor miseruha. Raj Tamás volt főrabbinak Széder, Bárhesz terítöket, tóratartót hímeztem. Szönybe, fehér bársonyra arany úrihímzéses Úrasztala terítőt, és templom garnitúrát.

Köszönöm a beszélgetést, további sok szép feladatot kívánok!

FORGÁCS RENÁTA

A görög katolikus liturgia 2. rész

A sorozatkezdő részben átnéztük a keleti öt egyház – antióchiai, alexandriai, káld, örmeny, bizánci – sajátosságait, hogy mennyiben térnek el a római egyház szertartásától, tanrendszerétől, hagyományától. Ebben a részben a bizánci vagyis a görög katolikus egyház templomainak berendezését tekintjük át, amely teljesen eltér a római katolikusétól.

A szertartástan meghatározza az imák és szertartások helyét, eszközeit is. Az istentisztelet történhet templomban, kápolnában, imateremben, temetőben. Azt mindenki tudja, hogy a templom – Isten háza. Isten megszenteli a templomot különleges jelenlétével. Ma napig gyakran hallani azt az elgondolást az emberektől, hogy Istennel beszélgetni bárhol lehet, egy erdőben, az otthoni szoba magányában, és nem fontos elmenni imádkozni a templomba. Isten mindenhol jelen van, akkor miért erőltetik a papok, hogy náluk, a templomban ájtatoskodjunk? Isten nem kőházban lakik, még akkor sem, ha templomnak hívják!

Nos hát, mit lehet erre felelni? Első halálásra igaznak tűnnek ezek az állítások, de csak azért, mert igazság is van benne. Igazság is, és butaság is! Isten valóban jelen van mindenhol, az erdőben, az otthonunkban, sőt még a forgalmas utcán is. De próbáljon meg valaki elmélyülten imádkozni a zöld lámpára várva a zebra előtt, vagy gyertyát gyújtani, tömjénezni az erdőben, vagy első áldozást tartani a szobájában. Nem lehet! A templom építése nem az emberek igénye, nem a papok találták ki, hanem az Isten kérte! Megparancsolta Mózesnek, hogy Szent Sátort állítson, ahol minden ember találkozhat vele, és ne csak Mózes beszéljen vele, ne csak közvetítés útján hallják a zsidók, mit kíván tőlük Isten!

A Szent Sátor a templom előképe, Mózes azért nem kőtemplomot épített, mert a pusztai 40 éves vándorlás során sokszor kellett sátort bontani, tovább vándorolni, nyilván könnyebb volt a Szent Sátort összepakolni, mint egy új kőtemplomot építeni 100 km-rel odébb. A templomban mindig jelen van Krisztus, az átváltozott kenyérben, a szentségtartóban! Ugye a mi lakásunkban nem lakik Jézus, nincs bejelentkezve. A templomban változik át a kenyér és a bor Krisztus testévé és vérévé a misében. Miséjét pedig csak pap végezhet, ezért hív minket a pap a templomba, hogy részesei legyünk ennek a csodának. Nekünk akar jót, nem pedig a saját előnyét keresi. Az örökmécses fémláncan lóg le a templom mennyezetéről, nem pedig az ol-

társiszség-tartó mellett ég, mint a római templomban. A görögöknél az örökmécses mindig élő lánggal ég, nem pedig villannyal, mint a római templomban. Csakis az élő láng jelezheti ugyanis Krisztus természetfeletti jelenlétét, tisztaságát, szentségét, életadó jelenlétét.

A görög katolikus templom szentélye mindig kelet felé néz. Miért? Mert keleten kél a Nap – vágná rá a kérdésre egy gyermek! Igen, ezért is, és mert a mózesi Szent Sátor és a salomoni templom szentélye is így helyezkedett el az ószövetségi időkben. Mert a Szentírás tanúsága szerint az Éden keleten volt, mert a keleti Palesztinában élt és tanított Krisztus, keleten támadt fel Jézus és alakult meg az egyház, és keletről várható a Megváltó második dicsőséges eljövetele is. A görög katolikus templomok alaprajza görög, azaz egyenlőszárú kereszt, nem pedig ház formájú, mint a rómaié. A görög templom belseje három részre tagolódik, előcsarnok, hajó, szentély, ahol a szentélyt ikonostáz választja el a hajótól. Az ikonostáz képállványt jelent.

Az előcsarnokban tették le az ókeresztények az adományait, melyek közül az apostolok, az

apostolok tanítványai, az első papok kiválasztották az átváltoztatáshoz szükséges kenyeret és bort. Az előcsarnokban folyt a hitjelöltek, vagyis a katekumenek oktatása. Ide szorultak ki azok a keresztények is, akik bűnt követtek el és nyilvánosan vezekeltek. Az előcsarnok átmenet a bűnös világból a szent templomba. Jelképezi a tisztító tüzet, a szenvedő egyházat. A görög templomban tehát nemcsak egy kis üres előszoba az előcsarnok, mint a római templomban, hanem egy tágas, többfunkciós szoba, melynek berendezései a következők: a kézműsásra alkalmas vízmedence, amit ma a szenteltvíztartó jelképez, a keresztelő medence, amely a római templomokban az oltár mellett áll.

Amíg a római templomokban szobrok állnak, addig a görög templomot faliképekkel díszítik. De nem tetszőleges, akármilyen összevissza képekkel, hanem szigorú tematika szerint, természetesen Krisztus életéből vett jelenetekkel. A templomhajóba vezető ajtó felett Krisztus festménye látható nyitott evangéliumos könyvvel, melyben a következő felirat olvasható: Én vagyok az ajtó. Aki rajtam keresztül megy be, üdvözülni. A templom középső, legtágasabb része a hajó, a küzdő egyházat jelképezi. Ide csak a megkereszteltek léphetnek be. A szentély egy kinyúló része egy félkörív az ikonostázon kívül, az ambon, ahol az áldoztatás folyik. Itt történik a bérmálás-, a házasságkötés-, a betegek kenete szentségének a kiszolgáltatása is, a papszentelés, a szerzetesi fogadalomtétel, a miroválás, az antidórosztás. A miroválás olajkenetet jelent, az antidór az áldozáshoz használt kovászos kenyér maradékát. A nők és a gyermekek a görög katolikus temp-

lomban a hajó bal oldalán helyezkednek el, a férfiak a jobb oldalon, elkülönülve, úgy, mint a reformátusoknál. Eredetileg is voltak padok a templomban, de nem olyanok, mint a rómaiaknál, hanem a gyengékre, gyermekekre gondolva a fal mentén lehajtható ülőkék voltak a falra szerelve, illetve kartámasz az időseknek, akik így álló helyzetben tudtak támaszkodni. Magyarországon, a római egyház hatására, a görög katolikus templomokban is van padsor.

A kereszthajóban kápolnákat alakítanak ki a görög katolikusok, ahol szent ereklyéket helyeznek el. Az oldalkápolnákat is ikonosztáz választja el a főhajótól. Az oldalkápolnában külön mise folyhat. A hajót is faliképekkel díszítik a görög katolikusok, a kupolában a Pantokrátor-

ral, vagyis a trónoló Krisztussal, koronával a fején. A kupola alsó részén az apostolok láthatók, a próféták és a négy evangélista. Az oszlopokon, árkádokban a szentek képei láthatók. A jobb oldali falon Krisztus ünnepei sorakoznak, a bal oldali falon, az Istenszülő Szűz Anya ünnepeit kísérhetjük figyelemmel képekben. A görög templomban nem találjuk meg a római katolikusokra jellemző Krisztus keresztútjának ábrázolásait és a Pádusi Szent Antal-, Lisieux-i Kis Szent Teréz szobrokat.

A hajó berendezéséhez tartozik még a görög templomban a püspöki trónus és a klérosz, az énekesek helye elöl, a hajó két oldalán, a hordozható olvasóállvány, amelyről az evangéliumot olvassa fel a pap, valamint az

ikont tartó állvány, a zászlók, a lítiás asztal. A püspöki trónussal szemben a keresztest ábrázoló falikép látható. A kép a hagyományok szerint úgy néz ki, hogy a keresztest felett Krisztus arcát ábrázoló kendő látható, melyet angyalok tartanak. Mihály és Gábor arkangyalok hajlanak a kereszten szenvedő Jézus arcához. A keresztest mellett láthatóak a szenvedés eszközei, a nádszál, ecetes szivacs, lándzsa. Ezt az izgalmas témát a szentély berendezésével a következő részben folytatom majd.

PAPP NÓRA

A test és a lélek gondozója is, Vékony Fekete Erika ápolónő és teológiai hallgató. Erika református családból származik, kántorképzőt végzett.

Hogyan jutott eszedbe, hogy reformátusként a Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskolára jelentkezz?

Bodolóczky Emil görög atyát ápoltam éppen akkor a debreceni klinikán, amikor az a gondolat foglalkoztatott, hogy jelentkezem a Szent Atanára, ő biztatott, hogy egész nyugodtan, mert római katolikusok is járnak oda, és egyetemesen tanítanak. A tervem az, hogy másodállásban hittant tanítsak egy általános iskolában. „Te azért kelj fel, állj a lábadra, menj el, mert terád néz e dolog.” – ez az ige erősített meg abban, hogy habár már a pótfelvételi időszak is elmúlt, mégis jelentkeztek a görög főiskolára és hála Istennek, felvettek.

Jelenleg dolgozol-e, mint kántor?

Debrecenben a Nagyerdőn a református szeretetotthonban 3 évig dolgoztam, Hajdúböszörményben a baptista szeretetotthonban kántorizáltam, és ápolónő is voltam. Hajdúnánáson teológiai hallgatókat oktattam harmóniumjáték-

A test és lélek gondozója

ra és énekekre az egyházzene tantárgy vizsgáira. Jelenleg most nem kántorizálok, mert magamat is tovább szeretném képezni ezen a téren, az Akadémia felé kacsintgatok. Ösztöl két év zeneakadémiai előkészítőre fogok járni, orgona szakon. Lányomat Sziciliának hívják, karácsonykor, ünnepekkor együtt zenélünk, ő hegedűn, én orgonán játszom a templomban. Ötévesen tetszett meg az orgona hangja a hajdúnánási református templomban. Felmentem az oldallépcsőn a kátratra és közöltem a kántorral, hogy én is kántor leszek. Az akkori református lelkész, Szabó Béla, haláláig egyengette az utamat, később pedig Gacsályi Gábor lelkész és felesége segítette, Isten kegyelméből. Már 13 évesen előkántori tanulmányokat végeztem a debreceni református iskolában. „Te azért menj el és végezd az Úr háza szolgálatának minden művét.” – ezt az ígét kaptam. A lelkészem fejtette meg számomra ezt az üzenetet, az egyházzene mellett a betegápolás munkájára hív az Úr. Ígyhát ápolónőnek tanultam. Most agydagyanatos, gerincsérves betegeket ápolok. Betegápolás nélkül nem lenne teljes az életem, igazán csak ez tesz boldoggá.

Hogyan kerültél kapcsolatba a görög katolikus vallással?

Értelmi fogyatékosokat tanítottam énekelni

Hajdúnánáson, foglalkoztató nővérként. A Honfoglalás című film „Kell még egy szó” című dalát, és a Hegedűs a háztetőn musical, „Ha én gazdag lennék dalát” egy évig tanítottam be, mert az értelmi fogyatékosok nem igazán tudnak énekelni, de a hangszerelés, amit szintén én készítettem, vezette a dallamot. Az enyhén sérülteknek felolvastam a Bibliából, egyszerűbb zsolnárténekeket gyakoroltattam velük. Erre a tevékenységre figyelt fel Mosolygó Péter hajdúdorogi görög atya, akit én kértem fel a betegek időközönkénti szolgálatára, javasolta, hogy érettségizzek le, tanuljak tovább e téren.

Ápolónőként dolgozol a debreceni klinikán, mi a tapasztalatod, nagyon megváltoznak az emberek a betegség hatására?

A betegség mindenkire hatással van, mindenki megváltozik általa. A mi osztályunk is nehéz testi, lelki megpróbáltatásokat rejt. Igénylik a beszélgetést, ápolás alatt és magánjelleggel is. Én ezt szívesen csinálom számítanak az ilyen lelki ápolásomra is. Türelem, megértés kell ugyanúgy a meg nem tért beteghez és a hívóhoz is. Felsőfokú ápolónak tanulok most, hogy munkám és életem kiteljesedjen az Úr akarata szerint.

Családod és munkád mellett, hogyan érsz rá a főiskolai tanulmányaidra is?

Kollégáim a segítségemre vannak, köszönet érte. Hálát adok Istennek, hogy a próbatételek idején is úgy egyengette utamat, hogy mindig találjak éltető örömet, lehetőséget a tovább lépésre. Köszönöm, hogy megengedte, hogy mindig érezzem megszentelő kegyelmét életemben. Mert elmondhatom az ígével – „Nagy utamban megfáradtam, de mégsem mondhatom, hogy hasztalan volt. Legyen Istennek dicsőség, és tisztesség az Ő áldott szent nevére mindörökké.”

PAPP NÓRA

1955-ben, a Deák téri gyülekezetben 12 éves koromtól magamba szívott hivatástudat és evangélium iránti érzékenység hatására, a politikai helyzettől függetlenül döntöttem a lelkesi hivatás mellett. Egy gimnáziumi osztálytársam véleménye szerint téves útra léptem, mert „mire befejezem a teológiát, már nem is lesz egyház!“. Később, 1956-ban találkoztunk és akkor azt mondta: „Igazad volt...” 1960-ban végeztem és akkor kezdtem Gyöngyösön, Tolna-Baranya megyében, majd a Ferencvárosban a IX. kerületben töltöttem 3 évet és utána, 1964-ben kerültem ide. Káldy Zoltán püspöksége idején, Koren Emil mellé segédlelkész-ként. Ő pár hónappal később komoly beteg lett – úgyhogy közel egy esztendőn át a szó szoros értelmében egyedül kellett mindent csinálnom. Ez volt az az év, amelyben igazában „úszni tanultam”. Nem az én érdemem, hogy a gyülekezet megszeretett engem – ezért maradhattam ennyi ideig, most

már elkezdve a 42. szolgálati évemet. Ez lesz az utolsó, hiszen megválasztottuk az utódomat, akit május elején fogunk beiktatni. Addig még végzem a szolgálatot.

Koren Emil a vári gyülekezetbe ment át, és a segéd- és másodlelkései évek után engem választottak utódként. 1971-ben lettem vezető lelkész és akkor hamarosan elkezdtünk azon gondolkodni, hogyan lehetne szép templomunkat igazán széppé tenni. A háború nagyon sokat rontott rajta, a légnyomás kivitte a Róth Miksa-ablakokat, a falak piszkosak, a díszítő festés kopott volt, véscsi nyomok voltak még az oltártérben is és akkor bennem megérett az a gondolat, hogy az eredeti díszítő festéssel kellene felújítani a templomot. Kovács Géza mester kezébe került ez a munka, 3-4 hónapra vállalta. Amikor az ajánlatát hozta, azt mondtam, hogy Isten szeret bennünket, mert ezt ki tudjuk fizetni. 1973 októberében elkezdődött a munka. Ez volt itteni szolgálatomnak talán legszébb időszaka. A gyülekezet izgalma és az én örömöm hétről hétre fokozódott, mert mesterien dolgoztak. Fel volt állványozva a templom egészen a mennyezetig és ezen az állványzaton 15 ember dolgozott. Karácsonyra a főhajó díszítő festését elvégezték, csodálatos volt, az emberek özönlöttek a templomba hétről hétre hogy lássák, mi történik az alatt a hét alatt és februárig a karzattal együtt az egész templom elkészült, márciusban felavattuk. Káldy püspök, ha nem egyházkormányzati módszerekről volt szó, rendkívül szuggesztív igehirdető volt, azzal kezdte prédikációját – „Testvéreim, ez a templom nem szép!” És akkor mindenki magába roskadt, „nem tetszik a püspöknek?” – és úgy folytatta, „hanem gyönyörű!” Ez

A Fasori evangélikus templom felavatasának 100 éves évfordulóját ünnepelte 2005. október 2-án. Ennek az időszaknak közel felében a gyülekezetet ugyanaz a lelkész vezette, a most 70 éves Szirmai Zoltán. Van erre még példa? Ilyen nehéz időkben négy évtizedet átvészelve? Vajon mi mindent kellett elszenvednie? Ki bántotta, hogyan bírta ki? Fejében Túröczy és Ordass püspökök, Keken András és

Szteleho Gábor lelkészek megpróbáltatásainak emlékével mentem el hozzá, hogy meséljen. Elfáradt, megviselt idős pap helyett egy fiatalos derűtől sugárzó, kiegyensúlyozott, végtelenül szerény, igazi jó embert találtam, aki mindenről beszámolt anélkül, hogy bárkiről egy rossz szót szolt volna, bármire panaszkodott volna. Élménybeszámolóját úgy adom vissza, ahogyan elhangzott. Felüldülés volt hallgatni.

Szirmai Zoltán evangélikus lelkész négy évtizede a Fasorban

sikeres szószoki fogás volt, az emberek fellélegeztek, körülnéztek. Pecsz Samu a XX. század legelején nemcsak az építészeti részt, hanem a belső elosztást, a méreteket és a díszítő festést is maga tervezte a párizsi Sainte Chapelle elején felavattuk a templomot. Akkor még, ezzel egy időben elkészült ugyan az ablakok pótlása, de az még nem az az ablak volt, ami ma, hanem a szürke piszkos fehér katedrál üveg helyett egy sárga-fehér, gótikában is használatos bordázatos ólomüveg került be, már ez is óriási haladás volt. Ez a gondolat akkor született, amikor filmesek dolgoztak a templomban, Zsurzs Éva vezetésével itt forgatták a 'A fekete város' templomi jeleneteit, felragasztottak ólomüveg utánzatot, persze már az is szebb volt, de a nyár leolvastotta őket, leestek és akkor határoztuk el, hogy most már fel kell újítani templomunkat. Évekkel később kívülről is tataroztunk. Megújítottuk a fűtésrendszert is, mert az a véleményünk, hogy egy hideg templomban a legszebb szó is nehezen jut el a szívekig. Rozsdás toronyóráját kicseréltük egy modern újra. Sokan azt mondták, ez luxus, de miközben a régit leszerelték, kiderült, egy hajszálon múlt, hogy az elrozsdásodott mutatók le nem zuhantak az utcára. A sok kilós vasdarabok, ha valakinek a fejére esnek, tragédiát okoztak volna. Az Isten útmutatása mindenre kiterjed! Nem volt „luxus” tehát a toronyóra cseréje. Ezt követte a harang pótlása. Az I. világháborúban mind a 3 harangot elvitték, s az 1923-ban pótolta közül a II. világháborúban elvitték a legnagyobbat. Ágyút már nem tudtak önteni belőle, hanem valahol vidéken törték össze és ásták el. Az őrbottyáni ragyogó

sem fogják látni” mert tudta, hogy elpusztultak – ezért Koren Emil is meghívtam, „Emil bácsi, lám unokáink mégis látni fogják!” ha nem is az eredetit, de a rekonstrukciót. Még vettünk egy nagyon szép szenvedő Krisztust ábrázoló eredeti ólomüveg táblát is Róth Miksa lányától és ezt beillesztettük a karzaton lévő ablakba. Tulajdonképpen sok mindent kellett még felújítanunk, pl. az oltártér gyönyörű márványlapokkal burkoltuk és orgonánkat is felújítottuk, utolsó problémánk a vizesedő falak szigetelése volt. Budapesten minden 100 éves vagy annál idősebb épület falain látható a nedvesedés. Szerencsére egy statikus egyetemi professzor a felügyelőnk, aki ennek szakértője. Megbízunk egy újdíszítő vállalkozót a munka elvégzésére. Sikerült olyan módszert találnunk, ami megoldja ezt a problémát: körül lett vágva a templom és a vágásokba helyezték el a lemezt, melynek 2 oldalán levő anyag nem engedi se fölről se letről a vizet. Azóta nincs nedvesedés. Újabb 100 évig, reméljük!

A gyülekezet közben sokat változott. Kerületünk öregszik. Itt nincs lakótelep, nincsenek új házak és a régi házak sem újultak meg, különösen a 'Chicago'-nak nevezett részében. A fiatalok elköltöznek innen és maradnak az idősek. A fiatalok új lakásokat vesznek zöld övezetben, az idősek halála után eladják az örökölt lakásokat. Ennek ellenére, amikor mi körlevelet küldünk, mindazoknak küldünk, akik már nem itt laknak, de ide tartozóknak érzik magukat. Ezzel nem akarunk más gyülekezetnek kárt okozni, csak azt akarjuk, hogy megmaradjon a kapcsolat.

Eljönnek?

Eljönnek. Az én itteni szolgálatom első éveiben,

harangöntő mester, Gombos Lajos műhelyében készítettük el. Ezt követték az ablakok. Róth Miksa, aki a századforduló, Ferenc József idejének leghíresebb mozaik- és ólomüveg művésze volt, ebben a kerületben dolgozott. Ide tervezett gyönyörű ablakai a légnyomás következtében elpusztultak. 1997-ben találtuk az Erdélyből áttelepült Kiss Miklós üvegfestő iparművészt, aki marosvásárhelyi Róth Miksa munkái alapján (ahol a városi kultúrközpontban több, a magyar történelem alakjait ábrázoló üvegei találhatóak) és Róth Miksa eredeti rajzai nyomán, amit szintén véletlenül találtunk meg, vállalta, hogy elkészíti őket, úgy, ahogy a művész elképzelte. Az első 3 ablak, összesen 21 négyzetméter, 1997-ben került a helyére aztán folytattuk és 1-2 éven belül a szentély többi ablakai is elkészültek. Előzőm annakidején azt írta az *Evangélikus Élet* cikkében, hogy „Unokáink

1964–1970 között nagy ifjúsági „aranycsapat” volt, számukra nemrég rendeztünk találkozót, melyre még az országhatárról is eljöttek. Tele volt ez a terem és boldogok voltak, hogy felidézhetik a régi jó hangulatú szombat estéket, amelyeken annyi barátság szövődött.

Nem volt kellemetlensége belőle? Nem rosszallotta az állam?

Az állam azt mondta, hogy templomon belül csinálhatunk mindent, templomon kívül nem. Így óriási eredmény és esemény volt, hogy 1980-tól országos ifjúsági konferenciákat tarthattunk Gyenesdiáson. Ennek én voltam a megbízott felelőse, társaim többek között Harmati Béla ny. püspök, Fabiny Tamás most megválasztott püspök, Szabó Lajos rektor – tehát egy jó kis csapatot szerveztünk ezt és Pröhle Károly professzor is segítette tanácsaival. Jól sikerültek, úgyhogy a 3 engedélyezett konferencia helyett már a 2., 3. évben öt egyhetes konferenciát tarthattunk. Mindig túljelentkezés volt. Sok mai lelkész ott indult el a lelkészi pályán. Én ezt a szolgálatot 10 évig végeztem, úgyhogy a nyári szabadságidőm ezekkel a gyenesdiási konferenciákkal telt el, de nagyon sok szeretettel csináltuk társaimmal együtt.

A rendszerváltás után folytatódtak?

Azóta is vannak, az ország több alkalmas helyszínén. A „Szélrózsza” országos ifjúsági találkozót két évente tartják, de konferenciák vannak Révfülöpön, Gyenesdiáson, Pilisicabán az Ifjúsági Osztály szervezésében. Ma már nem olyan nagy események mint 25 éve, amikor csak a mi egyházunknak engedték ezt meg, azzal a magyarázattal, hogy nekünk nincs középiskolánk. A reformátusoknak volt, a katolikusoknak volt, még a zsidóknak is volt, csak nekünk nem – hogy gondoskodjunk a lelkészutánpótlásról? Akkor az *Allami Egyháziügyi Hivatal* elfogadta az érvelést, hogy nem lenne jó, ha a lelkészutánpótlás elapadna. Azután 1984-ben esperessé választottak és ez nagy feladat volt, éppen 84-ben, amikor itt volt a *Lutheránus Világszövetség* világgyűlése Budapesten. Akkor a világ minden evangélikus egyházából jöttek küldöttek, 112 gyülekezetbe látogattak külföldi vendégek! Egyházunk óriási eseménye volt ez. Az esperesi szolgálatot először 90-ig, aztán 95-től 2003-ig, összesen 14 éven át végeztem. 1989 után megnyílt a gimnázium, aminek létrejöttében ebben a teremben, ahol most ülünk, került sor tulajdonképpen az első olyan döntő elhatározásra, ami lehetővé tette, hogy az iskolát visszakapjuk. Valamikor 1988-ban egy újságcikkben megjelent Gázsó államtitkár ünnepi nyilatkozatában, hogy ha az evangélikus egyház visszakérné az iskolát, akkor vissza kellene adni. Az Elnöki Tanácsnak volt egy orvosprofesszor tagja, Petri Gábor, aki Fásori Öregdiák volt, ő és Cselőtei László Kosuth-díjas egyetemi professzor tették meg az első lépéseket. Gyapay Gábor (az újraindult iskola első igazgatója) volt az öreg tanárok közül az egyetlen akkor még ereje teljében, s ezt lelkesen támogatta. Eljött 1988 vége: tele volt ez a terem, olyan lelkesedéstől izzó hangulatban, hogy jó, hogy nem jött ide valami államvédelmi hivatalos! Kicsit féltünk mindnyájan attól, hogy bírjuk-e majd, bírjuk-e fenntartani anyagilag, tudunk-e megfelelő tanárokat találni, és lesz-e elég jelentkező? Na, hát ezzel aztán nem volt gond, sőt akkor nagy összefogás volt: az ország gyülekezetei mind felajánlottak valamit. Ebben az

iskolában nyitotta meg Glatz Ferenc akkori miniszter az országos tanévet.

Emlékszem, ez egy óriási esemény volt!

Igen tényleg ünnepi volt a hangulat. Ennek ma már 16. éve és azóta voltak ugyan gondok az iskolában, mert sem a tanárok nem ugyanolyanok mint a régiéek voltak, sem a diákok, sem a családok, úgyhogy nem volt könnyű ez a 16 év, de azért működik az iskola. Még nem érte el a régi hírnevét, de mindenesetre működik és mi, a fásori gyülekezetben szolgáló lelkészek mindig részt vettünk az iskola életében, részben hitoktatóként, részben ünnepi istentiszteletek megtartásában, részben az Igazgató Tanács tagjaként. Gyülekezetünkben az ifjúsági élet mindig erős volt. Amikor kaptam fiatalabb segédlelkészt, akkor tudatosan átadtam az ifjúság vezetését neki, én csak a konfirmációt tartottam meg. A fiatalok a jövő nemzedéke – többben közülük ma már presbiterek, van ötgyerekes anyuka közöttük, van főmérnök, és volt államtitkár. De a felnőtteket és az időseket is igyekszünk istápolni.

Önök hány gyermeke van?

Nekem kettő van és két kis unokám. Mi négyen voltunk fivérek (sajnos bátyáim már nem élnek). Karácsony első napján gyűltünk össze, a család apraja-nagyja. A családi életre és a gyülekezet „családjára” is kellett figyelni. Öröm számomra, hogy egyházmegyénkben ma is, a legtöbb keresztelezés és a legtöbb esküvő a mi templomunkban van.

Jöhetnek máshonnan is?

Természetesen. Főleg akiket itt kereszteleztünk, konfirmáltunk. Idén kétszerannyi gyermeket kereszteleztünk, mint ahány halottat temettünk!

Valamilyen áramlatot meg lehet figyelni? Mert azt tudom, hogy 90-ben hirdelen mindenki jött keresztelezni, aztán számuk lezuhant – és most... ?

Ez így van. A templomlátogatás is meg a hitoktatás iránti igény is változott. Engem akkor hívtak a kerület középiskolaiba, sakközépiskolákba hitoktatásra, mentem is. Meghívtak osztályfőnöki órákra, ahol kérdésekre kellett felelni. De hamar elmúlt ez a lelkesedés. Azért évről évre jönnek még fiatal felnőttek keresztelest kérve, akiket gyermekkorukban nem kereszteleztünk meg.

Még ma is? Tizenöt év után?

Igen, még ma is. Főként esküvőkkel kapcsolatban, amikor vőlegények, menyasszonyok lesznek, és akkor derül ki, hogy nincsenek megkeresztelve. A szülők politikai vagy más okokból azt mondták, hogy „majd ő döntse el, ha felnőt”. Azt, hogy hogyan kell járni, enni, beszélni, azt ugye nem hagyjuk, hogy majd ha felnő, akkor döntse el – megtaníjtuk őket minden apróságra és az életben mindennek van rendelt ideje. Ám azok, akik felnőt korban járnak előkészítő beszélgetésekre, és megismertethetjük őket a hit alapigazságaival, azok komolyabban veszik a hitet és elkezdnek templomba járni.

Van-e valami hatása a gyülekezetre a mostani, kormányzati részről tanúsított egyházellenes megnyilvánulásoknak?

Nincs igazán. Keserűen figyelik ezeket, de az Istenben való bizalmat nem rendíthetik meg. Iskoláinkban és szeretetintézményeinkben azonban komoly gondot okoznak.

Tüntetni voltak?

Nem szervezeten, de voltak a gimnáziumot képvisel-

ők. A megkülönböztetés, a háttérbe szorítás nemcsak az iskoláknak, hanem a szeretetintézményeknek is súlyos gondot okoz. A szülőkről még egy-két bőrt le lehet nyúzni, ha muszáj, de azokról az öregekről, akik a nyugdíjukat beadják, már nem lehet – márpedig fűteni, világítani, étkeztetni kell, tanítani is kell. Reménykedünk, hogy ez az egész egyházellenes koncepció el fog múlni, mint a nátha.

Majd áprilisban eldől... ?

Áprilisban kifejezhetik idevonatkozó véleményüket a szülők és akiknek erejükön felül kell teljesíteniük, mert az iskolában nemcsak a tanítás fontos, hanem a működés is, tehát nem lehet, ha egy ablak betörik, azt ne hozzuk helyre és nem lehet, hogy 10 év után ne meszeljünk és nem lehet, hogy kevesebbet fűtsünk, hogy fázzanak a gyerekek és fontos, hogy az étkeztetés is megfelelő legyen. Az önkormányzatok – ez az amit elhallgatnak – oktatási célokra kapnak állami pénzt és azt oszthatják ki az önkormányzati iskoláknak, mint fenntartók – míg az egyház nem kap annyi pénzt, amiből iskoláit, intézményeit olyan mértékben támogathatná, mint amennyi az önkormányzati támogatás. Mindenesetre az önkormányzati iskolák is panaszkodnak, tehát még azok sem dűskálnak. Most már ott tartunk, hogy semmin sem csodálkozunk, csak várjuk, hogy valami megváltozzék az egyházakkal való kapcsolat fenntartásában.

Van még valami, amit szeretne elmondani – valami esemény, jó vagy rossz?

Igen – a decemberi, karácsony előtti időszakban két jótékonyági hangversenyünk és több iskolai karácsonyi ünnepélyünk volt a templomban. Kiemelném azt, amit az erdélyi szórványban élő magyar fiatalok anyanyelvi megőrzéséért tartottunk. Zsúfólásig megtelt a templom úgyhogy hátul is sűrűn álltak. *Tökés László* prédikált, az ő neve nagyon vonzó és nagyon komolyan vette ezt a szolgálatot. *Kukely Júlia* énekelt a dal- és operairódalom legszebb imádságait, *Kaposy Gergely* orgonált és *Bánffy György* vezette be az egésztest, aki az anyanyelvnek ihletett védelmezője és nagyszerű ember. Annyi adomány gyűlt össze a szórványban élő erdélyi fiatalok magyar anyanyelvének megőrzéséért és ápolásáért, amennyi még a legnagyobb ünnepeken sem: félmillió forint. A végén ezt át is adtuk Vajda Sándornak, aki Borosjenőn él és ott a szavalóversenyeket, táboroztatásokat szervezi. Előtte egy héttel volt egy kisebb méretű hangverseny, aminek bevételét a *Dévai Szent Ferenc Alapítványnak* utaltuk át. Szépek voltak karácsonyi istentiszteleteink, ilyenkor visszajönnek azok is, akik már nem itt laknak, de a Fásor, Pestnek talán legszebb evangélikus temploma, vonzza őket.

És amit még befejezésül mondanék, hogy ezalatt a 40 év alatt ökumenikus kapcsolataink is gyümölcsözők voltak. Megbecsülük egymást a kerületben a történelmi egyházak képviselői, a római katolikusok a Rózsák terén, a görög katolikusok szintén ott, a szomszédos református egyház, kibővülve a metodistákkal és a baptistákkal. Egymást megbecsülve végezzük a szolgálatot – nem egymás mellett és nem egymás ellen, hanem egymással egyetértésben.

Szöveg és fotó:

KOVÁCS MÁRIA

Ötven éves a Reformátusok Lapja

„Hiszek a szóban. Bánnom a szóval – odaadás és felelősség...”
(Nagy László)

A Reformátusok Lapja – amely a Magyarországi Református Egyház hetilapja – ötvenedik évfolyamába lépett ebben az esztendőben. 1957-ben, néhány hónappal az 1956-os októberi forradalom után, éppen márciusban indult útjára a lap első száma, amelyet szerkesztőként és kiadóként Szamosközi István budapesti lelképásztor és esperes jegyzett.

A politikailag igen behatárolt keretek között útjára induló Reformátusok Lapja mégis nagy jelentőségű már ebben az esztendőben, hiszen általa nemcsak a templomokban, hanem a „postaládán keresztül” is terjed az evangélium. Hosszú-hosszú esztendőknél keresztül nem vállalhatott fel más célt a hetilap, mint Isten Igéjének az írott formában való hirdetését.

Minden külső és belső, formai és tartalmi megszorítás ellenére is, már az első évben kiderült, hogy a Reformátusok Lapja összekötő kapocsá vált a református hívek között. Tudjuk, hogy ezekben az évtizedekben sokan otthon, a lakásuk falai között éltek meg hitüket. Nem volt elég bátorságuk ahhoz, hogy templomba járjanak, de az előfizetett – vagy éppen csak kölcsön kapott – Reformátusok lapja táplálta a hitet, a lelki elmélyülést.

Feltehetően az első években, évtizedekben a nagymama vagy a nagypapa volt az előfizető, de a család – vagy legalább egy része – az olvasók közé tartozott. Az 1980-as években a hetilap szerkesztését az egyházra és a világra való szélesebb kitekintéssel lehetett végezni, ami az előfizetők számának növekedését is eredményezte, hasonlóan más egyházi lapokhoz. S egyre inkább sikerült azt is megszervezni, hogy a Reformátusok Lapja eljusson a határainkon túl, a Kárpát-medencében élő magyar reformátusokhoz is, hiszen Nyugat-Európába és a tengerentúlra már éveken keresztül elkezdődött a lap terjesztése.

Az 1990-ben bekövetkezett rendszerváltást követően lényegesen megváltozott a hetilap mozgásteret. Immár semmi nem korlátozta sem formailag, sem tartalmilag abban, hogy szerkesztési, valamint terjesztési koncepcióját megvalósítsa.

Nem kevesebbet jelentett ez, mint választ adni a református keresztyén ember – idős és fiatal – kérdéseire, még hatékonyabban elősegíteni a naponta Bibliát olvasó ember hitbeli elmélyülését, a társadalom számára az új helyzetben rámutatni arra, Aki nem változik, Aki örökké ugyanaz: Jézus Krisztusra. S nem utolsósorban, a megváltozott körülmények között sokkal nagyobb intenzitással kellett nyomon követni az egyházi eseményeket, s mindazokat az egyházon kívüli történéseket, amelyek hatással vannak a keresztyén ember életére is. A hetilapnak egyre inkább törekednie kellett arra, hogy a változó világban olyan maradandó értéket képviseljen, amely irányt mutat, s ezáltal stabilizálni tudja olvasótáborát.

Az 1990-es évek második felében tartalmilag is és formailag is teljesen megújult a Reformátusok lapja. Erre az időszakra esik az, amikor nemcsak ismertté, hanem elismertté vált a magyar médiapiacra. Az írások szerzői között megjelentek olyan hiteles közéleti személyiségek, akik életükkel is példát adtak-adnak, a keresztyénység számára is...

Az ötvenedik évfolyamában megjelenő Reformátusok lapja feladata, küldetése ma sem lehet más, mint a hiteles tájékoztatáson kívül olyan olvashatót adni a református keresztyén ember számára, ami a gondtermő hétköznapi életben a lélek ünnepét jelenti.

DR. KIS BOÁZ

A közelmúltban a csákvári Kálvin tereben Nagy Lenke nyitotta meg B. Tóth Klára festő-restaurátor kiállítását. A művész 1955. november 1-jén született Budapesten. Gyermekéveit Kisoroziban töltötte, édesapja ugyanis itt volt lelkész. Őt testvérellel együtt itt élték az első hatások, amelyek a festészet szeretete felé fordították. Gimnáziumi éveit Debreceni Református Gimnáziumban, majd Szentendrén a Ferencs Gimnáziumban végezte. Ő is élte a lelkész gyermekek nehéz életét és érettségivel a zsebében nyomdászként dolgozott. Életében meghatározó volt az az öt év, amelynek során Veres Sándor, Dénes Jenő, Varga Dezső és Görbe Katalin tanítványa lehetett. Elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát. 1993 óta félállásban tanít rajtot és művészettörténetet a Baár-Madas Református Gimnáziumban. Mintegy húsz kiállítása volt eddig, melyek közül a baseli és a bieli emelkedik ki.

Az itt bemutatott képek tükrözik azt a sokrétű érdeklődési kört, amelyek a művész alkotásait meghatározzák.

Ezek között is különös hangsúlyba van a Jó pásztor, az Ökumené és az Úrvacsora című képeknek. A Jó pásztor című kép érdekessége, hogy előbb a művész fia elkészítette a Jó pásztor szobrot, majd ezt követően készült a rajz. A képen látható az az aggodás, az a féltés, amely az emberiség Jó Pásztor szívében minden időben él. Az Ökumené című képen a bárány, a keresztes

B. Tóth Klára kiállítása

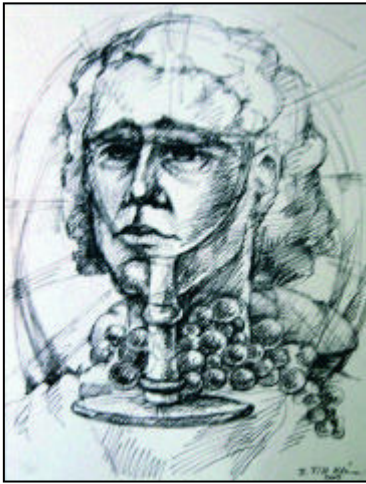

a kehely az, amelyekkel az alkotó kifejezi a keresztyénység lényegét, az áldozatot, a szenvedést és a megváltást.

A Szlovákiai Református Keresztyén

A március 4-én, Rimaszombaton tartott rendkívüli Zsinati ülésen elfogadott 1/2006-os törvény az állambiztonság által munkatársként nyilvántartott személyekről szól. Az új törvény arról rendelkezik, hogy mindazok, akik a kommunista rendszer titkosszolgálatában dokumentálhatóan a rendszerrel együttműködtek az elkövetkezendő tíz évben, nem tölthetnek be magasabb egyházi tisztséget. A törvény meghatározása szerint ez vonatkozik az esperességre, az egyházmegyei elnökségi zsinati tagságra és a zsinati elnökségi tagságra is. A törvény nem tesz különbséget a lelkészi és a laikus elem között, vagyis a tiltás mindkét esetre vonatkozik. Preambulumában a törvény kimondja, hogy emlékeztetben tartják a Zsinat szolgálattevőit, hogy a kommunista diktatúra milyen mélységes erkölcsi, hitbeli, gazdasági kárt tett az emberekben egész Közép-Európában, és a politikai hatalmon túl a lelki hatalmat is megszervezte, illetve megszerezte. Súlyosbító körülményként említi a törvény, hogy az az elnyomó apparátus, amelynek fő célja a megfélemlítés volt, emberek sorát tudta megnyerni azért, hogy az egyházak szabadsága ellen munkálkodjanak. A törvény leszögezi, hogy senkit nem akarnak megfélemlíteni, de a múlt lezárása érdekében szükséges ezeknek

Állítása Csákváron

hivatott. Családi képeket is előszeretettel fest és rajzol a művész, melyek közül az itt látható Figyelő dédapák azt akarja elmondani az emberek számára, hogy dédapáink állandóan figyelnek bennünket, hogy mennyire bánunk jól a talentumokkal. A képről sugárzik az a szeretet, amely a megbocsátáson keresztül a biztatást sugallja a dédunokák számára. Biztatást, hogy érdemes vállalni a nehézségeket, érdemes elfogadni a próbákat, mert ezek által csak nemesebb, csak tisztább lesz a lélek.

Tájékepein már-már magunk is jelenvalóként érzékeljük a természet szépségét, de meghökkenünk a Szivárvány-csúzda láttán, ahol a mélybezuhanás a könyörtelen elmúlást mutatja felénk. Érdekességként említjük meg a Csigaház-lét című képét, mely körül egy vers is el van helyezve.

Ahogy említettük, B. Tóth Klára nemcsak festőművész, hanem restaurátor is. Jelentősebb munkái az Aquincumi Múzeum restaurálásához kapcsolódnak, de végzett ilyen munkát a Debreceni Református Kollégiumban vagy a Budapesti Baár-Madas Református Gimnáziumban is. **DR. KIS BOÁZ**

Az Úrvacsora tükrözi azt a bűnbánatot, amivel valójában minden embernek oda kellene járulni Isten színe elé azért, hogy kegyelmében részesülve be tudja tölteni mindenki azt a küldetést, amelyre

Egyház Zsinatának 1/2006-os törvénye

a lépéseknek a megtétele, és ezért alkották meg a törvényt. A törvény megalkotása pedig azért vált lehetővé, mert a szlovák parlament hatályos törvénye lehetővé tette a hozzáférést a titkosszolgálati dokumentumaihoz. Főtisztelendő Erdélyi Géza, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke hangsúlyozta az Új Szónak adott nyilatkozatában a következőket: „Van egy roppant szerencsétlen helyzet, amelyet a korábbi állambiztonsági szervek működése idézett elő. Az ügynöklista nyilvános, nem válogattak annak idején. Nekimentek az egyházaknak is, természetesen ez alól a mi egyházunk sem kivétel. Mindenki előtt nyilvánvaló, a névsor ismert, nem szabad úgy csinálni, mintha nem történt volna semmi. Ez képmutatás lenne! Az egyház életének tisztasága megkívánja és megkívánja, hogy ahol baj, hiba, tévedés, vétség történt, azt tegyük helyre. Arra törekedtünk, hogy egy történelmi korszakot, amely rengeteg embert érintett negatívan, lezárjuk, a kényes ügyeket megoldjuk. Tisztességgel, emberséggel. A Zsinat döntése elsősorban az érintettekért született meg. Ezt meg kellett tennünk. Nem bosszúról, ördögűzésről van szó, ezt a Preambulumban is leszögeztük. Nem ügyeket akartunk kreálni, nem vétkesek ellen, hanem értük szól ez a törvény.” **K.B.**

„Ifjakat ifjak által evangelizálni” – a Református Keresztyén Ifjúsági Egyesület (RKIE) több mint tíz éve e célkitűzéssel végzi munkáját az ifjúság között. Programjaikat úgy szervezik meg, hogy az együttes élményt nyújtson: mind a lélek, mind a szellem és a fizikum számára építő legyen. Erre adnak lehetőséget az évente három alkalommal különböző helyszínen megrendezett konferenciák, és a nyári sporttábor.

A konferenciák áhítatain teológusok és segédlelkészek, illetve ifjú lelki pásztorok szolgálnak. Az esti előadást vidám és humoros ismerkedés követi. Délelőtt három előadást hallgatnak meg a fiatalok, majd a délutánt kirándulással töltik, este pedig kulturális programon vehetnek részt. Úrvacsorás istentisztelettel zárják hétvégi alkalmukat. Az a tapasztalat, hogy a nyaraként Csákváron megrendezett sporttáborba olyan fiatalok is szívesen eljönnek, akik még nem hallottak Jézus Krisztusról, éppen ezért a naponkénti áhítatok evangelizáló jellegűek. A fiatalok több sportágban próbálhatják ki magukat mint például: kosár-, kézi-, röplabda, lovaglás, sárkányrepülés, aerobic, futball, lövészet. Igen kedvelt a játékos éjszakai túra és a csapatversenyek is. Emellett kulturális előadást hallgatnak, különböző játékokon vehetnek részt. A táborozás mellett a csapatok műsorait tekinthetik meg. A fiatalok nemcsak az ország különböző részeiről érkeznek, hanem határon túlról (Erdély, Felvidék, Kárpátalja, Délvidék) is, hiszen az RKIE fontos feladatának tekinti az elszakadt területeken élő ifjúsági csoportokkal való élő és hatékony kapcsolat tartását. Az alkalmanként megrendezett szeminárium napokon hitéletet erősítő, a világban való eligazodást segítő előadások hangzanak el. Meghívott előadók között például drámaíró, irodalomtörténész, színházigazgató, hittudományi professzor szerepel. Fontosnak tartják, hogy ne csak tájékozódjanak a fiatalok, hanem a számukra lényeges kérdéseket az előadásokat követő vitafórumokon lehetőségük legyen megbeszélni. Ezen kívül negyedévente hitmélyítő csendes napokat is szerveznek, általában vidéki helyszínnel. Az RKIE évente három alkalommal rendez teremfoci bajnokságot.

A tavaszi mérkőzéseket (Esterházy Kupa) vidéken – Csákváron – tartják. A résztvevő csapatok között főként különböző gimnáziumok, gyülekezetek ifjúsági csapatai vannak. Ezen kívül ősszel a Protestáns-, télen pedig a Karácsonyi Kupa ad lehetőséget, hogy a kb. 15–20 csapat összemérje erejét. Fiataljaik érdekes interjúkat (keresztyén írókról, sportolókról... stb.), diákok által írt verseket, novellákat, igemagyarázatokat olvashatnak, a „Református-Ifjúság” c. lapjukban, mely alkalmanként jelenik meg. Ezentúl értesülhetnek többek között egyházi intézményekről; leendő és elmúlt programjairól is. Az RKIE idén is megrendezi sporttáborát július 2. hetében, amely alkalomra szeretettel hívjuk és várjuk az érdeklődő fiatalokat! Elérhetőségeink: Telefon/fax: (1) 328 08 11 E-mail: nepcoll@axelero.hu

„Ködszurkálás” – a Vakmisszió debreceni körzetében

Emlékezés Latinovits Zoltánra

A Magyarországi Református Egyház Vakmissziójának debreceni csoportja és a Magyar Népfőiskolai Collegium immár negyedik éve rendez közös alkalmakat. Így került sor március 18-án arra az összejövetelre, amelyen Latinovits Zoltánra emlékeztünk. A szép számmal egybegyűlt vendégsereget Szakáll Zsombor köszöntötte. A hagyományokhoz híven, dr. Kis Boáz áhítatával vette kezdetét a kulturális est, amely a János 4:4-14 versekből szólt a jelenlévőkhöz. Az igehirdető kiemelte: ha mi idejöttünk, erre az alkalomra, akkor nyugalomra, elcsendesedésre vágyunk, mert a keresztyén embernek ezekre van szüksége a mindennapok rohanása, zaja közepette. Az áhítat után Simon Aladár előadóművész „Ködszurkálás” címmel Latinovits Zoltán írásából és az emlékére írott versekből adott elő. Bevezetőjében elmondta, hogy a „Színészkirály” ebben az évben lenne 75 éves, és 50 éve annak, hogy Debrecenben kezdte színész pályáját. Az előadásban Latinovits Zoltán „Emlékszem a repülés boldogságára”, „Ködszurkáló” című írásából és más darabjaiból hallottunk részleteket. Ezt követően Kányádi Sándor, Illyés Gyula és Nagy László verseit hallottuk a művész tolmácsolásában. Az alkalom végén a vendégek szeretetvendégségen vettek részt. **DR. KIS BOÁZ**

„Az aratnivaló sok, a munkás kevés.”

Miért választottad a lelkesi hivatást?

Abban a különlegesnek mondott helyzetben vagyok, hogy lelkészcsaládban születtem. Édesapám az Ágostai Hitvallású Evangélikus Keresztyén Egyház Szerbiában-Vajdaságban püspöke, míg édesanyám esperese. Ez merőben meghatározta gyermekkoromat, hiszen komoly vallásos neveltetésben részesültem. Ezzel egyetemben végigkísérte életemet az a tény, hogy szüleim voltak az egyedüli magyar evangélikus lelkészek az egész Vajdaságban. Óriási munkaterület, 18 gyülekezet,

10 500 hívő, folytonos utazások az evangélium üzenetének eljuttatása céljával. Úgy gondolom, hogy a tények és az adatok magukért beszélnek. Mindezek figyelembevételével úgy döntöttem, hogy teológiát fogok tanulni, és lelkész leszek a Vajdaságban, és egy cél fog motiválni. Ez pedig az, hogy minden vajdasági magyar evangélikus családba eljuthasson az evangélium üzenete.

Diplomamunkád témája a Szerbiai Evangélikus Egyház történelme volt. Miért pont a helyi egyház történelmére esett a választás? Miért fontos kutatási terület?

Diplomamunkám az Ágostai Hitvallású Evangélikus Keresztyén Egyház Szerbiában-Vajdaságban történelmét mutatja be 1918-tól napjainkig, melynek címe: Élve meghalni hagyni! Úgy gondolom, nagyon fontos volt e témakört feldolgozni, hiszen előttem ezt teljes egészében még senki sem tette meg. Ez egyben nehezé is tette a kutatást, hiszen nagyon kevés irodalom volt, amelyet felhasználhattam, és ezek mellett inkább a különböző levelezésekre, jegyzőkönyvekre és egyéb dokumentumokra hagyatkoztam. Említésre méltó az a tény is, hogy több olyan ember személyes élményeit is fel tudtam dolgozni, akik e korszakot szinte végigélték. Munkám teljes egészében a www.lutheran.org.yu, illetve a www.keve.se tanulmányok weboldalakon olvasható.

Egy frissen szentelt evangélikus lelkésznek ma a Vajdaságban milyen munkái vannak, milyen szakmai nehézségekkel kell szembenéznie?

Egy evangélikus lelkésznek ma a Vajdaságban óriási munkaterülete van, hiszen 18 evangélikus gyülekezetünk van, és én lettem a har-

Az evangélikusok helyzete a Vajdaságban

Dolinszky Gábor a szabadkai evangélikus gyülekezet segédlelkésze. Tanulmányait az elmúlt évben fejezte be Budapesten. A papi hivatásról, az evangélikusok vajdasági helyzetéről beszélgetünk vele.

madik evangélikus lelkész. Egyelőre Szabadkán végzem segédlelkézi szolgálatomat, de több másik gyülekezetbe is utazom alkalmanként, mint például Verbász, Kikinda, de kiegészítő szolgálatot Bajsán is szoktam végezni.

A szabadkai gyülekezet segédlelkésze lettél. Mit szeretnél megvalósítani a közeljövőben Szabadkán? A szabadkai gyülekezetnek milyen aktivitásai vannak?

Szabadkán először is türelemmel várunk, hogy az épülő püspöki és gyülekezeti épületünk elkészüljön. Ez annyit jelent, hogy az új épület helyet biztosít majd minden eddig is tartott gyülekezeti alkalomnak (bibliaóra, gyülekezeti hit-tan, ifjúsági óra, énekhar...). Emellett kiemelkedő az immár hat éve működő „Luther-rózsza” kórus szolgálat. Ezzel egyetemben azonban új törekvéseknek is adhat alapot, hiszen terveim között szerepel több új alkalom bevezetése és megszervezése is, mint például az egyház tanításának behatóbb megismerése, az egyes „kényesebbnek” mondott témák megvitatása, ifjúsági- és esti szoltáros istentiszteletek megszervezése, filmvetítések.

Különösen kiemelt helyen szerepel terveim között az, hogy lehetőséget teremthessek az emberek számára, hogy egyre jobban megismerhessék a Szentírást, annak tanítását, valamint egyházunk tanítását, és állásfoglalását több területre kivetítve is, és így maguk felfedezhessék azt, amit Luther Márton a reformáció kezdetén: „Sola Scriptura! Egyedül a Szentírás! – Sola Gratia! Egyedül Kegyelem! – Sola Fides! Egyedül Hit!” Isten ingyen kegyelméből üdvözít hit által. A Szentírás értelmében az üdvösségnek ez az egyedüli útja.

Az Evangélikus Keresztyén Ifjúsági Egyesület elnöke is vagy. A fiataloknak milyen programokat, rendezvényeket szerveztek? Hogy lehet ma megszólítani egy vajdasági fiatal?

A vajdasági magyar evangélikus fiatalság számára már nagyon régóta nem hoztak létre olyan egyesületet, amely segítette volna őket evangélikus magyar identitásuk megőrzésében. Még 1931-ben létrejött az Evangélikus Keresztyén Ifjúsági Egyesület Nagyikindán, ám az akkori jugoszláv vezetés ezt nem nézte jó szemmel, ezért tevékenységét idővel be kellett szüntetnie.

A mai fiataloknak igenis vannak kérdéseik Istennel és az egyházzal kapcsolatban, ám a mai egyházban nehezen találják meg azt a közösséget, amely segít nekik eligazodni és összefogja őket. Sokszor nem forradalmi változásokra van szükség abban a módozatban, ahogy megszólíthatjuk a mai fiatalságot, hanem őszinteségre, Isten ígéretének és gondolkodásának valódi közvetítésére, valamint a régi formák új tartalommal és szeretettel való megtöltésére. Éppen ezen oknál fogva az említett szervezet jogutódjaként 2002. november 28-án Szabadkán, az Evangélikus Keresztyén Ifjúsági Egyesület (E.K.I.E.) alakuló Közgyűlésén az Ágostai Hitvallású Evangélikus Keresztyén Egyház Alkotmányának 10. szakasza értelmében meghoztuk Alapszabályunkat. Az E.K.I.E. a vajdasági evangélikus fiatalok részéről megalakított öntevékeny szervezet, amely tevékenységét Istenkereső magyar fiatalok és gyermekek között fejti ki. A keresztyén értékeken alapuló világnézet meghonosítását és újjászületését szorgalmazza, más kulturális és szociális tevékenységet is vállal, a különösen hátrányos helyzetű csoportok, a gyermek- és ifjúságvédelem, a gyermek- és ifjúsági érdekképviselet terén.

Egyelőre anyagi korlátok miatt csak az immár öt éve megrendezésre kerülő nyári gyermek- és ifjúsági táborokat szervezzük meg. Szabadkán a felépülő püspöki és gyülekezeti épület lehetőséget fog biztosítani számunkra a megfelelő iroda kialakítására. A későbbiekben szeretnénk rendszeresíteni, és még inkább kiterjeszteni, hogy a szórványban élő magyar evangélikus fiatalok is eljuthassanak rendezvényeinkre, táborainkra.

NEGYELA LÁSZLÓ

Január 25-én ünnepli az egyház Szent Pál megtérésének ünnepét. A szabadkai Paulinum Püspökségi Klasszikus Gimnázium ezen a napon ünnepli védőszentjét és intézményének névadóját. Fr. Brasnyó Ignác atyával, a Paulinum prefektusával beszélgettünk.

Szenttamáson végeztem el az általános iskolát, majd pedig a plébánosom ajánlásával elkerültem a Paulinumba. Itt is érettségiztem. Ezután a püspök atya Szegedre küldött a teológia elvégzésére. Szegedet nagyon megszerettem, egy gyönyörű város, tele kulturális programokkal. Soha sem unalmas. Egy diákváros nem is lehet unalmas. Sok értékes emberrel ismerkedtem meg. A tanárok nagyon jók voltak, rengeteg hasznos dolgot sajátítottak el velünk, amelyek akár a saját lelki életünkben, akár a híveink javára válnak, és kell, hogy váljanak.

Isten sokszor oly módon szól az ember életébe, hogy az ember nem is tud ellenállni, és nem is akar. Ez így történt az én életemben is. Ha ki kellene ragadnom egy konkrét eseményt, akkor valóban nagy bajban lennék, mert úgy érzem, hogy az évek folyamán és nagyon sokszor a kis eseményekben vált világossá számomra ez a hivatás – meséli Ignác atya.

Szegeden diplomázott. Nem gondolta egy perccig sem, hogy tanulmányai befejeztével Magyarországon marad?

Ha nem papságról lenne szó, akkor gondolom azt, hogy értelemszerű lenne ez a kérdés. Viszont még akkor is ott a kérdés, hogy hol van a mi hazánk. Mi innen származunk. Nagyon nehezen tudnak azok is kiszakadni, akik a jobb megélhetés reményében elköltöznek.

Ellenben itt hivatásról is szó van, és egy fajta becsületkérdésről is. Hogyan lehetne elszakadni és itt hagyni ezt a népet, akik akár anyagi segítségükkel, akár háttérímajukkal végigkísérték felkészülésünk útját. Konkrétabban: nem fogalmazódott meg bennem az a kérdés, hogy ott maradjak Magyarországon.

A Paulinum prefektusaként az intézetben tanuló diákoknak milyen értékeket kíván átadni?

Bizalmat Istenbe és azt, hogy érettségi után

Felelősségteljes keresztényeket nevelni

úgy tudjanak továbbmenni a világba, hogy talpraesett, felnőtt keresztény emberekként felelősségteljes döntéshozattal bírjanak. Akiknek pedig hivatásuk van, azok tudják megállni a helyüket, és eleget tudjanak tenni ennek a hivatásnak.

Mint egykori diák, mennyiben segíti Önt, a munkáját, hogy ismerősen mozog az intézményben?

Sokban segíti a munkámat. Ismerős a napirend, ismerős

az épület, részben ismerősek a csínytevések is. Ugyanakkor tisztában vagyok azokkal a nehézségekkel is, amelyekkel diákjaink találkoznak. Természetesen nagyon oda kell figyelni, és így is vannak dolgok, amikor az embernek elbújhatnak a szeme elől. Azt hiszem, hogy ez olyan előny, amely egy más ember számára nehezebben és hosszabb idő után válna csak világossá.

A prefektussal mikor „találkoznak” a diákok? Mit rejt a prefektusi munka?

A nap bármely szakaszában „találkozhatunk” velem. Sokszor, viccelődve úgy jellemzem a feladatokat, hogy én vagyok az ügyeletes mumus. Gyakorlatilag fegyelmi dolgokban vagyok illetékes a ház szabályait figyelembe véve, és a házon

belüli életben. Mivel rengeteg dolgot figyelembe kell venni, egy lényes dolog van: a diák tovább tudjon fejlődni, megadni azt a lehetőséget, hogy éljenek a továbbfejlődéssel.

Mennyire fontos egy ilyen intézmény jelenléte a társadalomban, az egyházban?

Sokan megkérdőjelezik, viszont egyre inkább fontosabbá válnak az ilyen és hasonló intézmények ebben a mai világban, amikor elsősorban egy nagy értékválság uralkodik. Az itt tanuló fiatalok igazán jelle tudnak válni a világ számára, a kereső emberek felé a világban, akár most, napjainkban, kisebb-nagyobb hibákkal, akár majd amikor elérnek a pályájukra. Akár papok leszek, akár nem, de keresztény emberek mindenképpen. Azokkal a keresztény értékekkel, amelyeket képviselnek, kökemény jelzőtáblákká válnak, amelyek Isten felé mutatnak. Reményem szerint sokan választják majd a papi hivatást.

NEGYELA LÁSZLÓ

125 éve született Bartók Béla

1881. március 25. Nagyszentmiklós – 1945. szeptember 26. New York

Bartók Béla születésének 125. jubileumáról emlékezünk meg 2006-ban határainkon kívül és belül. Nem akar ez

Unitárius templom Bartók Béla oszlop

Unitárius templom, Bartók Béla udvar

az emlékezés életrajz lenni. Minden adat megtalálható róla a lexikonokban, eddig megjelent könyvekben, folyóiratokban, szakkiadványokban és – remélhetőleg – újabb könyvek is jelennek majd meg tele méltatásokkal a legnagyobb magyar zeneszerzőnk egyikéről, akiről „a példamutató nagy ikerpár” (ahogy Illyés Gyula nevezi őket halhatatlan versében) másik tagja, Kodály Zoltán azt írja: „Világszerte a legtöbbet játszott szerzők egyike. Noha világszerte sokan van-

Somogyi József: Bartók Béla (bronz)

nak, akik a régihez, megszo-
kothoz ragaszkodva nem szívesen hallják az új hangot. És valahányszor előadják egy művét, egy percre Magyarországra is gondolnak, ha nem többet, annyit: mégsem lehet

utolsó ország, ahol ilyesmi megterem.”

Nem szándékszik ez az írás zeneművészetének elemzője sem lenni, ez a szakértők feladata, és valószínű, hogy e jubileumi évben újra és újra megteszik, hogy igazzá legyen a pályatárs álma. Bartók nagyságát mutatja már az a tény, hogy 22 éves korában ezeket írta: „Kell, hogy minden ember, midőn férfiúvá fejlődött, megállapítsa, minő ideális cél érdekében akar küzdeni, hogy e szerint alakítsa egész munkálkodásának, minden cselekedetének mineműségét. Én részemről egész életemben minden téren mindenkor és minden módon egy célt fogok szolgálni: a magyar nemzet és magyar haza javát. Azt hiszem, eddig is tanújelét adtam e

szándékomnak, kevésbé jelentős és fontosabb cselekedeteimmel, amelyek csekély erőmből kitellettek.”

„Bartók diadalmas, végleges hazatérésének feltétele a zeneileg művelt ország... Ha majd egykor eljut művészete azokhoz is, akiktől ered, a dolgozó néphez, s az megérti, akkor lesz magyar zenekultúra.” Ez az év talán arra is jó lesz, hogy ebben a kérdésben elemzések születessenek, hol tartunk a nagy örökséggel való sáfárkodásban.

Nemzeti nagyjaink évfordulós ünnepségei vagy nemzeti történelmünk évfordulói kapcsán el kell mondjuk, hogy sokszor érthetetlenül agyonütjük ezeket az ünnepeket. Ezekre nem egy példa volt a rendszerváltás óta. Vajon Bartókkal is megessék ez, és továbbra is fennmarad alkotótársa fájdalma? „Időszerű felvetni a kérdést, hogyan sáfárkodik hagyatékával szűkebb hazája, Magyarország. Felhasználja-e saját kultúrája emelésére, táplálására, merít-e belőle annyit, amennyit meríthetne?” Már is el kell panasznunk azt, hogy a jubileumi Bartók Bizottság tagjai közé nem hívták meg a Magyarországi Unitárius Egyházat! Azt az egyházat, amelynek haláláig tagja volt, amelyhez saját elhatározásából csatlakozott, elhagyva a számára érthetetlen és hitelveit, szertartásait sok kritikával illetett katolikus egyházat. Azt az egyházat, amelynek második legnagyobb hazai gyűlékezete, a budapesti Högyes Endre utcai egyházközség fél évtizede az ő nevét viseli, templomában őrizve egy csodálatos fából faragott emlékművet. Azt az egyházat, amely 35 évi távollét után hazahozta hamvait idegenből és világraszóló eseményként, egyszerű unitárius szertartásával az anyaföldbe temette el. Természetesen nem szegi kedvünket ez az újbóli kirekesztés, hiszen egyházközségeink már megkezdtek az évfordulós ünnepek megrendezését, és méltó módon emlékezik meg egyik legnagyobb unitáriusokról. Nem akarjuk feltételezni azt, hogy esetleg homok kerül az emlékező gépezetbe azért az egyszerű életfelfogásáért, amihez ragaszkodott és meg is fogalmazott: „A magyarság számára talán a legszomorúbb, hogy az egyetlen magyar alapítású egyház, az Erdélyben a 16. században született unitárius – amely humanizmusával, a vallásszabadság 1568-ban kimondott törvényesítésével és haladó szellemével kiemelkedő lehetne – állandó szállka volt a többi keresztény fele-

kezet szemében. Ez gyakran ma is tapasztalható. Kis létszámuk miatt igen sokan nem ismerik őket, és az időnként nyilvánosságra kerülő híradásokat idegenkedve vagy értetlenül fogadják." Világlátása még unitárius közegeben is érdekes volt. Többek között ifjúkori szerelméhez írott leveleiben olvashatunk sajtószerű életrajzokról. László Ferenc erdélyi zenetudós, aki Bartók leveleiből kilencvenkilencet rendezett sajtó alá, jegyzi meg, hogy Geyer Stefihez, a Hubay-tanítványhoz, hegedűművésznőhöz „a világon egyedülálló hangvételű, bölcselkedő szerelmes levelét írta”. Ebből és még másokból is megtudhatjuk, hogy Bartók eljut akár az isten nélküli vallásosságig is. Szigorú elemző tehetségével görcső alá veszi nemcsak a vallások kialakulását, fejlődését, hanem a maga filozófus útját is: „a vallásban nem egyéb tiszta filozófiánál. Filozófiának kb. azt a törekvést nevezzük, amellyel bizonyos kérdéseket,

melyekre csupán (érzéki) tapasztalatokra támaszkodva nem felelhetünk, megoldani igyekeznek, és pedig csakis okoskodás útján.” A lélek halhatatlanságáról és az örökkévalóságról sem a hagyományos unitárius módon (a hagyományos keresztény tanításokról nem is beszélve!) vélekedik. De azért ajánlja szerelmének, hogy „gondolkozzék a Végtelenről, borzongjon meg tőle, s hajtson fejet előtte”.

Egyik szerelmes levele végén írja Geyer Stefinek: „Levele olvasása után zongorához ültem – az a szomorú sejtlemem van, hogy az életben nem lesz más vigasztalóm, csak a zene.” Alighanem a művészi világ ezzel szerencsésen járt. Egyházunk tagjaként, ahol nem kötötték a dogmák, az előírt hitelvek, szabadon szárnyalhatott a lelki-vallásos élete magaslatáiban is.

Kodály azt írja róla: „Az emberektől fél, nem könnyen melegsik fel. Vágyódik a szeretet, napfény és jobb sors után.” Kosztolányi

szép megfogalmazása szerint: „ez az ember, ki előttem ül, testi mivoltában is arányos, felhúzott, zengő és alkotásaira kell gondolnom”.

A 22 éves korában megfogalmazott életcélról mint forrástól, az Értől eljut az Óceánig. Befejezésül újra idézzük őt: „Az én igazi vezéreszmém ... , amelynek mióta csak mint zeneszerző magamra találtam, tökéletesen tudatában vagyok: a népek testvérré válásának eszméje, a testvérré válás minden háborúság és minden viszály ellenére. Ezt az eszmét igyekszem – amennyire erőmtől telik – szolgálni zenében, ezért nem vonom ki magam semmiféle hatás alól, eredjen az szlovák, román, arab vagy bármiféle más forrásból. Csak tiszta, friss és egészséges legyen az a forrás!”

BALÁCSI LÁSZLÓ

Hitvalló életek – A szociális munkás

Mátyásné Karádi Mária az egyik hajléktalan szálló munkatársa. 72 éves, bottal jár s néha a kórházak lakója, de télen és nyáron, tikkasztó melegben vagy esőben, fagyban araszol munkahelyére. Mi ad erőt ehhez? A hite... De beszéljen életéről, küzdelmeiről, gondolatairól Ő maga.

Kedves Marika! Szólna néhány szót családi indítatásáról, életútjáról?

Istenfélő, hívó szüleim voltak. Ennek ellenére Jézus hívó szavát csak később, felnőtt koromban hallottam meg. Jártam a világ széles útját, de Édesanyám imádkozó szeretete kísért. Ezt csak később tudtam meg. Sok lelki nyomorúsá-

gon mentem keresztül. Az utolsó állomás az alkohol volt. Először csak alkalmanként ittam, később fokozatosan rabja lettem és attól kezdve az ital irányította az életemet. Kétségbeestem, imádkozni próbáltam. Éreztem, hogy egyre mélyebbre süllyedek. A mélységből kiáltottam Istenhez, és Ő meghallgatta imámat. Jézus lejött értem a szakadékba, vállára vett és felhozott, hazavitt. Egy budai gyülekezetben találtam otthonra és ott köszöntem meg Istennek, hogy meghallgatta elsősorban Édesanyám imáját, valamint az én könyörgésemet is.

Hogyan alakult ki – ha jól tudom – máig tartó gyermeki, testvéri kapcsolata a rovatomban már szerepelt külvárosi lelkésszel, Papp Gyulával és feleségével?

Reformátusnak születtem. A budafoki református gyülekezetbe tartoztam. Gyula Bácsi hitoktató lelkészem volt, aki nagy szeretettel foglalkozott a fiatalokkal. Sok programot szervezett és ajtaja mindig nyitva előttünk. Később ritkultak a találkozások, de végleg soha nem szakadt meg a barátság. Ma már – Krisztusban történt újjászületésem óta – testvéri a kapcsolatunk.

Őn érdekes munkahelyen dolgozik, ahol ma is embertársai javára tevékenykedik. Beszélne erről pár szót?

Mint nyugdíjas dolgozom a szociális szférában, kb. tíz év óta. Sok szomorú tapasztalatom van, de ezt ellensúlyozzák az eredmények. Jó dolog elesett embereknek segítséget nyújtani, fizikai és lelki kapaszkodót adni. Több embert sikerült visszavezetni a normális életbe. Én és társaim úgy gondoljuk: mindegy, mitől került valaki az élet peremére, segíteni kell rajta. Sokat

imádkozunk értük és igyekezünk megmutatni a kivezető utat.

Mi a véleménye a keresztény összefogás fontosságáról, jövőjéről?

Az összefogásnak hatalmas ereje van. Megfelelő alkalmakat kell szervezni, ahol az emberek megláthatják, hogy a lélek a fontos, nem a testi örömök. Igen fontos a keresztény egyházak közötti párbeszéd – minden szinten! És szerintem az is lényeges, hogy mindenütt valljuk meg hitünket, hogy ennek eredményeként minél többen csatlakozzanak a Krisztus útját járó emberekhez, a tiszta, igaz élethez.

Hogyan ítéli meg a világ haladásának irányát?

Fiatalságunk útkeresésében sok a félrevezető információ. Sajnos sok biztatást látnak, hogy csak a karrier s a pénz a fontos. A hazug reklámok és üres ígérek a legrosszabb vezérfonalak az útkeresésben. Hála Istennek, a vallás mutatja a helyes irányt, az egyenes utat. Reménységem szerint sokan meghallják Isten hívó szavát.

Mit gondol a szeretet és az alázat jelentőségéről?

Egy kedves egyházi énekünk mondja: „Szeretnék lenni, mint Ő, alázatos, szelíd, követni híven, mint Ő Atyám parancsait.” Egész életünket a cselekvő szeretet kell, hogy jellemezze.

Végül: mit üzen a lap olvasóinak?

Üzenetem a következő: „Ma még lehet, ma még szabad, borulj le a kereszt alatt! Elszáll a perc, s az életet ma még ha jössz, elérheted. Ma még lehet, ma még szabad, borulj le a kereszt alatt...”

BAYER EMIL

Vidéken mindig nagyobb hagyománya volt a nevelőszülőségeknek, de fontosnak tartjuk, hogy Budapesten is minél több, a gyermekvédelmi szakellátásba bekerülő gyermek élhessen nevelőszülői családokban, közel ahhoz a lakókörnyezethez, ahonnan elkerült, közel vér szerinti családjához, rokonságához – tudtam meg Vida Zsuzsannától, a szolgálat vezetőjétől.

A legtöbb gyermek családjából először a befogadó otthonba kerül, ahol különböző vizsgálatok után megpróbálnak neki megfelelő nevelőcsaládot találni. Ezeknél a gyermekeknél valamilyen krízishelyzet miatt vált szükségessé, hogy kiemeljék őket otthonukból. Ha a szülők idővel rendezni tudják életüket, megvan a lehetőség arra, hogy a gyerek visszatérjen a vér sze-

Befogadó családok

rinti családjához. Sajnos az esetek jelentős részében a család soha többé nem válik alkalmassá arra, hogy hazavihesse gyermekét.

A nevelőszülő ilyenkor egészen a nagykorúságig gondoskodik a befogadottról, és ha mód van rá, kapcsolatot tart fenn a vér szerinti szülővel. Nem könnyű feladat egy idegen gyermeket a saját családjába beengedni, hiszen ettől kezdve megváltozik a család belső intimitása. A gyerek magával hozza egész múltját, családját, szokásait, amit el kell tudniuk fogadni. A közös munka hatékonysága érdekében rendszeresen látogatja őket a szakszolgálat munkatársa, így a nevelőszülők nem maradnak egyedül a problémákkal, nehézségekkel sem. A gyámhivatal is folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek sorsának alakulását, a szükséges döntéseket ő hozza meg.

A nevelt gyerekek többféleképpen élnek meg a családba való bekerülést, ezért már a kezdetektől tudatosítani kell bennük, hogy honnan és miért jöttek, hol vannak a vér szerinti szülei és miért nem ők nevelik. A gyerekek egy része elég hamar „anyunak” szólítja nevelőanyját, mert igénye van a szülői biztonságra.

Aki erre a szép, de nem könnyű feladatra vállalkozik, egy 60 órás felkészítő képzésen vesz részt, ezalatt föl tudja mérni, képes-e az elvárásoknak megfelelni. Aki munka mellett szeretné végezni ezt a feladatot, az **hagyományos nevelőszülő** lesz, saját kiskorú csemetéi mellé maximum 5 gyermeket fogadhat be. Ilyenkor a családi pótlék mellett havonta gyerekenként kap bizonyos összeget.

Magyarországon a nevelőszülőnél való elhelyezési lehetőség a 80-as években került előtérbe, amikor világossá vált, hogy az állami intézményekkel ellentétben a gyerekek a családban kapnak olyan mintát, ami elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy felnöve meg tudják állni helyüket az életben. Az 1997-ben született Gyermekvédelmi Törvény lehetővé tette, hogy civil szervezetek, egyházak és egyesületek is létrehozzanak ilyen hálózatot. Így a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat mellett ma már több civil szervezet is működtet nevelőszülői családokat.

Befogadó családok

Ha több évi tapasztalat után valaki úgy érzi, hogy vállalni tudná a **hivatásos nevelőszülőséget**, és a körülményei is alkalmasak több gyermek befogadására, akkor beiskolázzák egy 1 éves tanfolyamra, ahol vizsga után bizonyítványt kap. Ezek után teljes állásban, maximum 8 gyermeket fogadhat magához, amiért fizetést kap.

Minden neveltnek lehetősége van, hogy 24 éves koráig utógondozói ellátásban részesüljön. Hála Istennek a Fővárosi TEGYESZ Nevelőszülői Hálózatában most 30-35 fiatal folytat felsőfokú tanulmányokat. Ahhoz, hogy önállóan el tudják kezdeni az életet, egyszeri, mintegy 1,5 millió Ft otthoneremtési támogatást kapnak.

Könnyebb azoknak a piciknek a sorsa, akiket születésük után otthagynak a kórházban, hiszen nekik hamar tudnak örökbefogadó családot találni. Ha a szülők meghaltak, vagy a bíróság megfosztotta őket szülői joguktól, esetleg lemondtak gyermekükről, akkor válik lehetségessé az örökbefogadás. Ilyenkor a család véglegesen a sajátjának tekintheti az árvát, és ettől

Táborozás

kezdve az államtól már nem kap semmilyen támogatást.

Végezetül Vida Zsuzsanna elmondta: „Szándékunkban áll minél több hívő, keresztény családdal felvenni a kapcsolatot, és kiképezni őket nevelőszülővé. Úgy gondoljuk, hogy hitükből és életpéldájukból olyan többletet tudnak nyújtani a hozzájuk került apróságoknak, ami megkönnyíti nekik életük további alakulását.”

„Aki befogad egy gyermeket az én nevemben, engem fogad be.” – olvassuk az evangéliumban (Mk 9,37). Kívánom, hogy aki ezt nap, mint nap megéli, Isten erejében bízva szíve minden szeretetével nevelje a rábízottakat.

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat folyamatosan indít tanfolyamokat. Érdeklődés: 323-2936-os telefonszámon, cím: 1081 Bp. Alföldi u. 9-13.

RÓZSÁSNE KUBÁNYI ANDREA

Micimackó Jobbansegítő Szolgálat

Szarvas Krisztina és Árvai Mariann

Árvai Mariannt és Szarvas Krisztinát, a Micimackó Jobbansegítő Szolgálat a Best Work Oktató Kft. két alapító tagját kérdezem a segítőszolgálatról.

Az ember szervezete 60 év felett, lassan elhasználódik – mondja Mariann. Nehezen vesszük ezt tudomásul. Fájdalmas szemlélni a hozzátartozónak, ha a leépüléshez, még valamilyen betegség is járul. Nem kis gond beszerezni a szakrendelésen a megfelelő gyógyszereket, napokat ülni a váróban, egy-egy kivizsgálásért, vagy intézni az orvosi papírokat, a mentőszállítást. A legjobb szándék ellenére is adódhat olyan helyzet, hogy a hozzátartozó nem ér rá, vagy elveszíti a türelmét a beteg időssel szemben, hiszen ezek az intéznievalók mindenki idegeit felőrlik. Ilyenkor segíthet a szakember, a házi betegápoló, aki fel van készülve ilyen helyzetekre, sőt, iskolában tanulja az idősekkel való kommunikáció minden csínját-bínját, rejtett buktatóit. A képzett szakápoló kijár házhoz, akár egy nap többször, vagy ott maradhat huzamosabb ideig. A tennivalók a beteg időskor körül, vál-

borol, emlékezetkiesésben szenved, pillanatnyi memóriazavara van. Fel kell készülni azonban komolyabb esetekre is, amikor a beteget hazaadják a kórházból, de még olyan gyenge, hogy intenzív ellátást igényel, katéterezéssel, infúzióval, injekcióval. Ezzel is megbirkózik a szakember. Még pszichológiai, pszichiátriai gondok is adódhatnak a páciensnél.

Mikor jött létre a segítőszolgálat?

Nyolc évvel ezelőtt indultunk – válaszolja Krisztina – és ma már tízezer családdal van kapcsolatunk, felekezeti hovatartozás nélkül. Ha a család lelkesíti ajánlást kér a gondozónővel, ez sem akadály. A zsidó hitközségnek is közvetítettünk már ki gondozónőt. Mivel a Kft. a beteggondozást vállalta fel, így nemcsak ápolónők, hanem lelkesek is tartoznak a gondozók közé.

Lehet-e képzés nélkül is valakiből gondozó?

Igen. Akik képzés nélkül jelentkeztek a munkára, a Kft.-én belül végzik el az idősgondozói iskolát. Középkorú, vagy friss nyugdíjas ápolónők szívesen jelentkeznek a munkára. A házi betegápolás együttműködik a házi orvossal a gyógyszerelés miatt is.

Milyen ellátás tartozik még a cég profiljába?

A kismamákat is segíti a cég baby-sitter közvetítéssel a gyermekek 14 éves koráig. Természetesen sérült, fogyatékos gyerekek fel-

Magazinunkban eddig kizárólag felekezeti segélyszervezetekkel foglalkoztunk. Ezért most külön örömeinkre szolgál, hogy egy olyan civil segítő szolgálatot mutathatunk be, akikhez hívő emberek is nyugodtan fordulhatnak segítségért.

tozatosak lehetnek. Van aki csak beszélgetést, etetést igényel, van akit fürdetni, öltöztetni kell, előfordul, hogy vigyázni kell, mert a beteg elkö-

ügyeletét is vállaljuk. Egyes családok a korrepetálásra is igényt tartanak.

Kitől kapják a fizetésüket a gondozók?

A gondozónők kiközvetítése ingyenes, a munkát a család saját felajánlása szerint finanszírozza. A család kiválaszthatja a kolléganők közül azt, aki a számukra a legalkalmasabb. Az ellátás akár 24 órás is lehet, ott is lakhat a gondozónő az idős, rászoruló betegnél. Tizenkét órás munkaidőt, vagy csak alkalmi felvigyázást is kérhetnek a családok, igény szerint, háztartási munkával is. Gyermekek esetén jellegzetes kérés, hogy hozzák el a kolléganők a kicsiket az oviból, iskolából.

Alkalmanként is tudnak kiküldeni segítséget?

Igen, amikor a szülők színházba mennek, és ügyelni kell a kicsikre. Még aznap le lehet bonyolítani az igénylést. Előfordul, hogy a gyerekek mellé angol vagy német nyelven beszélő felvigyázót kérnek. Vannak diplomás dolgozóink, akikkel ezt meg tudjuk oldani. Még nem volt rá példa, hogy egy család, unszimpatia vagy hozzá nem értés miatt elküldött volna egy gondozónőt. A család ellenőrizheti az ápolónő papírjait.

Mennyibe kerül a gondozási díj?

A 24 órás idősgondozás díja egy hónapra 80–130 ezer forint közt mozog. A gondozónőnek azért ilyen esetben is jár a szabadnap, arra az időre a Kft. másik, helyettes ápolónőt küld. Előny, ha a gondozónőnek, vagy a baby-sitternek van jogosítványa, autója.

Kórházlátogatást is vállalnak?

Természetesen, még a kórházban is meglátogatják a gondozónők a beteget, ha ilyen kérés van. A dolgozók szerződésébe bele van foglalva a titoktartási kötelezettség. A kollégák és családok is folyamatosan elérhetik a cég két alapítóját telefonon, tanácsadás céljából. Nemcsak a betegen, hanem bármelyik családtagon segíthet a cég, orvossal, pszichológussal, attól függően, milyen probléma merül fel. Tudni kell bátran a szakember segítségét kérni. Hála Istennek, hogy a szociális érzékenység nőtt hazánkban, és nemcsak igény van ilyen szolgáltatásra, hanem kínálat is. Jézus három éves nyilvános működésének felét, gyógyítással töltötte. Mindig nyitott volt az elesettek, kitisztítottak felé. Az irgalmaság testi cselekedetei közé tartozik a betegápolás, beteglátogatás. Ebben a keresztényi cselekedetben nyújt segítséget nekünk a Segítő Szolgálat. (Tel: 06-20-311-2363, 1413-1536)

KURUCZLEKY ILONA

Kis Virág

Dalmandi Dominika

„Lesz még egyszer ünnep a világon”

(Vörösmarty Mihály)

A Vörösmarty Mihály Általános iskola Budapest szívében – az Oktogon-Nyugati pályaudvar-Körönd alkotta háromszög közepén – található. Az iskola épületét 95 évvel ezelőtt, 1910. szeptember 4-én avatták fel, mint a Skót Misszió iskoláját. 1990. március 14-én vették fel a Szózat költőjének nevét. A névadó Vörösmarty Mihály 205 évvel ezelőtt született és 150 évvel ezelőtt halt meg. Az iskola igazgatóját, Takács Orsolyát kérem, hogy ossza meg velünk a Vörösmarty-emlékév eseményeit.

egyre többször. Ez volt a terv. Aztán megkezdődtek az olvasópróbák, s a gyerekek a kezdeti ötletnél többet akartak. Egyik napról a másikra kívülről megtanulták a verseket. Lelkesedésük láttán egyik kolléga ruhákat hozott, a másik díszletet készített, többen különböző tárgyakkal, kellékekkel segítettek visszarepülni a reformkorba. A szereplő gyerekek között voltak matematikai, angol tagozatosok, sőt logopédiai és fejlesztő

Takács Orsolya

Fontos együtt tartani a közösségeket, ünneplőbe öltöztetni testünket-lelkünket – kezdi beszámolóját az igazgatónő.

Mi, az iskola tanulói és tanárai négy hónapon át ünnepeltünk. A

Vörösmarty-emlékévet különböző iskolai és iskolán kívüli kulturális és sportprogramok segítségével tettük színesebbé. A kápolnásnyéki kirándulás és koszorúzások, a folyosósínházi előadások, a „Csongor és Tünde” című előadás megtekintése, az iskolatörténeti kiállítás, mely jelenleg is várja látogatóit, az irodalmi kávéház, a fáklyás felvonulás, mind-mind nagy élményt jelentettek tanulóinknak, s reméljük, sokáig megőrzik emlékezetükben.”

Úgy tudom, hogy különleges ismeretséget is kötöttek.

Igen, megismerkedhettünk a Vörösmarty-család négy jeles tagjával (Dénes, László, Ildikó, Mária), akik több alkalommal megtisztelték programjainkat jelenlétükkel, valamint megajándékozták iskolánkat a Vörösmarty-család címerével.

Mivel zárták a rendezvénysorozatot?

„A záró akkord egy gálaműsor volt, amelyre a Budapest Bábszínházban került sor. Ezen fel léptek iskolánk jelenlegi és korábbi – azóta híres emberekké vált – tanulói, valamint jelenlegi tanári kara.”

Az ünnepi beszédében egy CSODÁT említett

Azt terveztük, hogy az iskola folyosóján – az ún. Vörösmarty-falnál – tanulóink minden nap felolvassanak 1-1 verset. Reméltük, ha megtetszik, otthon vagy a könyvtárban leveszik a polcra a verseskötetet, s elolvassák újra. Egyre többen,

osztályba járó tanulók is. Hát ez volt a csoda.”

Miből fedezték a kiadásokat?

Programjainkhoz nem társult külön kiemelt költségvetés. Törekvéseinket a TERMA segítette.

Vajon tudta Vörösmarty, hogy az 1840-es években a Skót Misszió iskolát létesített Budapesten?

Erre a kérdésre nem tudunk válaszolni. Azt már biztosan nem tudhatta, hogy 1910-ben pont a róla elnevezett VI. kerületi utcában épül meg a Skót Misszió új iskolaépülete. Az iskolában Skóciából érkezett nevelőnők nagy szeretetben nevelték a gyermekeket, így került 1932-ben Magyarországra Miss Jane Haining is. Feladatát mindig példamutatón látta el. A misszió kérésére hazamehetett volna a II. világháború kitörése előtt, de ő másként döntött. „ha ezeknek a gyerekeknek szükségük van rám napsütéses időkben, mennyivel nagyobb szükségük van rám a sötétség napjaiban?” – vallotta. Ma-

radt és segített. Tizenhét zsidó személyt bújtatott az iskola pincéjében. Védencei megmenekültek, de őt a Gestapo Auschwitzba hurcolta, ahol 1944. július 17-én mártírhalt

halt. Miss Jane Haining az életével bizonyította szeretetét, elkötelezettségét.

Egy alapítvány is hirdeti nevét.

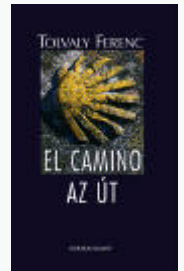
Igen, tiszteletére 15 évvel ezelőtt létrehoztunk egy alapítványt, ez angol nyelvi verseny, amelynek segítségével évről évre a verseny győztese két hetet tölthet Skóciában.

Vörösmarty Mihály és Miss Jane Haining – két ilyen nemes lélek iskolánk múltjában! A múlt kötelez, így feladatunk e szellemiség továbbvitele. Szeretnénk elődeinktől megtanulni azt az erkölcsi tartást, amelyről nemcsak beszéltek, hanem életükben meg is valósították.

A szép feladatokhoz sok sikert és Isten áldását kívánom.

PÁLFFY MÁRIA

EL CAMINO AZ ÚT

A főhős, Tolvaly Ferenc, a pénzfittogató, pökhendi luxusszórakozások után, egy súlyos balesetből felgyógyulva méri meg önmagát, képes lesz-e gyalogszerrel megjárni a Santiago de Compostelába vezető utat és ott újra találkozni egy alig ismert lánnyal. Nemcsak fizikai kihívás ez. A Bibliát kevéssé ismerő, hitetlen ember számára ez a testi tortúra látomásos, egyben megvilágosító belső úttá válik. Az író a valóságban is megtette ezt az utat, s filmesként is megörökítette. Amit azonban most olvasunk, az vérbeli regény, a megtalált nyugalomhoz és szabadsághoz vezető lelki útról, arról a titokról, amelytől a kor ember oly távol szakadt.

Ahogy rőtta az utat, városról városra, milyen gondolatok foglalkoztatták? Imádkozással töltötte az utat, és az ima erejéből fakadtak a gondolatai?

Nem. A felkészülés egy ilyen útra, többféle lehet. Sokan mondták, hogy vegyek egy jó túra bakancsot. Én inkább újra olvastam Szent Ágoston írásait, Avilai Szent Teréz, Eckhard mester gondolatait. Az életem egy csendes befelé forduló időszakában indultam el, de az első napokban a fájdalom kötötte le a figyelmemet, a monoton gyaloglás, a megerőltető fizikai kihívás következményeként. Néha úgy érzem, hogy a képzelet és a valóság közötti szűk ösvény egyre szélesebb lesz, és már nem tudtam hogy mi a valóság és mi a vízió, míg nem a látomások megvilágosító belső úttá váltak. Jöttek azok a pillanatok, amikor kis közhelyekben felismertem a mélyebb igazságot, pl. hogy csak azt vigyem a hátizsákomban, amire valóban szükségem van. Minden plusz kiló nehezebbé teszi az utat. Hétköznapjainkban is számos haszontalan dologgal vesszük magunkat körül, de emberi kapcsolatainkban is, olykor lelkiekben is, sok fölösleges terhet veszünk magunkra. Mélyen magában, ha akarja az ember és nyitott rá, megtalálja a választ.

EL CAMINO AZ ÚT című filmjét teológusként próbáltam nézni, és az lenne a kérdésem, mit akart üzeni a ma emberének filmjével?

A filmet és az ugyanakkor napvilágot látott regényt egységnek kell tekinteni. Míg a film nem képes többre csak annyira, hogy felhívja a figyelmet a Szent Jakab útra, addig a könyvben az olvasóval az utat már együtt járjuk be, és ha bele tud feledkezni a könyvbe, részese lehet ennek a lélektisztító-nemesítő zárandokútnak, amit több száz éve emberek milliói tesznek meg, ami Spanyolország északi részén, majd 800 km-en át kanyarog. Az Út megadja számunkra azt a lehetőséget, ami csak nagyon ritkán adatik meg, hogy egy hónapon keresztül gondolkozunk és elmélyülünk olyan kérdésekben, amire a hétköznapjainkban nincs alkalom. Sokaknak valóban szükséges, hogy elmenjenek jó messzire ettől a belső és külső zajtól, ami körülveszi őket, hogy helyreállítsák a belső egyensúlyukat, és ezt helyreállítva talán helyre tudják állítani a köztük és a környezetük között lévő egyensúlyt.

Amikor az ember elindul ezen az úton, akkor valószínű – és itt nem hívókról beszélek – úgy határozza meg önmagát, hogy gondolkodik, tehát van. Gondolatokon keresztül határozza meg magát, s mire elér a Szent Jakab katedrálisba, Santiago de Compostelába, addigra már azt érzi, hogy hiszek, tehát vagyok. Ez ennek a filmnek és regénynek az üzenete.

Ha jól értem, az a legfontosabb megtérésben, hogy ismerjük meg önmagunkat. Aki ezt a fizikai, lelki gyötrelmet végig tudja vinni, az garantáltan megtér?

Garanciát nem lehet vállalni, de biztos, hogy közelebb kerül a hithez. Napjainkban, a globalizált világban, a fogyasztói társadalomban, mindenki keres valamilyen kapaszkodót. Ez jól megfigyelhető hazánkban is. A kapaszkodó nélküli élet óhatatlanul zsákutcába vezet. Számomra a hit mindig erős kapaszkodó volt, akkor is, ha olykor fakult. Sokszor észre sem vettem, de mindig volt ahova visszatérhettem, visszatérhettem a templomba. A templom természetesen nemcsak egy épületet jelent, hanem a belső templomunkat is.

Ez az út felfogható egy nagy megtérésnek, egy lélektisztítási gyónásnak?

Így is megközelíthető. De én nem így fogalmaznék, mert napjainkban nagyon sok a fekete bárány és a fekete bárányokat egy ilyen megfogalmazással az emberhaláshoz nem tudják befogni a hálójukba. Nem az volt az elsődleges, hogy közelebb kerüljék Istenhez, hogy az út által esetleg jobban megérezzem a Mindenható szeretetét. Meg akartam oldani önmagamban egy problémát, ami miatt már nem tudtam hogyan tovább... az, hogy az úton mi történik, az már egy másik élmény. El kellett mennem abból a zajból, ami kívül-belül körülvevett, és feszített. Megpróbáltam visszatérni ahhoz a tizenhét éves kamaszhoz, aki egykor voltam, aki elhagyta Erdélyt, aki akkor még értette a szavak és a dolgok értelmét, és nem projektekben gondolkodott, hanem gondolkodása középpontjában értékek álltak. Isten kikerült a gondolkodásunk középpontjából, helyette behelyeztük önmagunkat. Én is már-már ezen az úton jártam, és ez számomra elfogadhatatlan.

Nem mindenkinek adatik meg, hogy egy ilyen útra induljon. Gondolom komoly költségekkel jár, szállás, élelem stb.

Az út nem költséges. Bárki megteheti, akár pénz nélkül is, az út elejéig esetleg autóstoppal. Ingyen szállások várják a zárandokokat, ugyan szűkösek a körülmények, de egy tál levestel még a helyiek is megkínálják. Azt is ott tanultam meg, hogy ki merjem mondani a szót, hogy szeretlek, addig tartottam attól, hogy ettől kiszolgáltatott leszek. Az úton megértettem azt, amit huszoneves koromban olvastam, hogy a lélek szeretetből áll, és ha megszűnik a szeretet, szétesik az ember és a világ egysege. Nem jegyeztem volna meg, ha akkor nem tartom fontosnak. De itt értettem meg, hogy ma körülöttünk pont ez történik, szétesik a világ, ami a szeretet hiányához vezethető vissza. Nem vagyunk elég érzékenyek mások szenvedéseire. Mindenkinek először önmagát kell megtalálnia, és magának kell megváltoznia ahhoz, hogy a környezete is megváltozzon. Ha az emberek nem változnak, akkor a legjobb reform sem lesz reform, mert szétporlik.

Az úton 1800 műemlékkel találkozhatunk, ha elmélyedünk abban, amit látunk, óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy készítünk mi ilyen csodálatos templomokat az elkövetkező generációk számára? Átvitt értelemben is beszélünk a templomokról. Én azt kívánom mindannyiunknak, hogy legalább önmagunkban állítsunk templomokat, mert akkor már elkezdődött az a változás, amiről az imént beszéltem. Ehhez kívánok nagyon jó utat, sok erőt a Szent Kereszt Magazin kedves olvasóinak. KURUCZLEKY ILONA

Megrendelés és előfizetés

Legújabb és régebbi számaink megvásárolhatók postai utánvétellel a kiadótól!
A lapok ára: 345.- Forint + postaköltség

Megrendelőlap a Kiadó részére

Kérem megküldeni a következő számokat: Pédányszám:
Név: Cím: (ir.szám).....

A szelvényt a következő címre kérjük feladni: Veritas Invest Rt. 1142. Budapest, Erzsébet királyné útja 86.
Telefonon is megrendelheti új és régebbi számainkat vagy előfizethet az alábbi számon: 383-0983
Interneten is fogadunk megrendeléseket. Email: szentkereszt@veritas.hu www.szentkereszt.hu

Aláírás:.....
(Az összeget utánvétellel egyenlítem ki.)

Megrendelőlap postai úton

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1035 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2070 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:.....

Kézbesítési cím:.....

(csak akkor töltsse ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....
aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletága
1008. Budapest, Orczy tér 1.

F e l h í v á s

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő gyermekeken – kíván segíteni, élelmiszer és gyógyszersegélyekkel a

**VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!**

**Támogassa adója 1 %-val
kiemelten közhasznú alapítványunkat!**

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY

**OTP Bank 11714006-20385251
Adószám: 18161980-1-42**

Támogatóink, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

Isten minden nagyobb dicsőségére

Mit is jelent ez a kifejezés? Magánkápolna, vagyis egy ember, egy család, magának épített fel egy kápolnát. Hogy miért, amikor pedig bármikor elmehet a templomba, vagy a szobájában egy szentkép előtt is imádkozhat? Nem egészen így van. Elképzelhető, hogy akadályozva vagyunk valami miatt, hogy a templomig utazzunk, de a közeli magánkápolnában találkozhatunk a szentségi Jézussal. A kápolna lehet, hogy nem is különálló épület, hanem egybe van építve a lakással. Gondoljunk csak el, micsoda kegyelem és megtiszteltetés, hogy egy fedél alatt lakhatunk Krisztussal! Bármikor benézhetünk az Ő szobájába, a kápolnába, mint egy testvérhez! Jézus szívesen veszi az ilyen rövid fohászokat, röpimákat is.

Egy ilyen nemes szándékból épített magánkápolna faliképeit nézhetjük meg újságunkban. Ezt a kápolnát Csikos István tervei alapján Futács Ferenc építette 2000-ben. A falfestmények tipikus görög katolikus témájúak és rajzolatúak. Szembemiséző oltárt látunk, bár a görög katolikuságban ez nem szokás. Az oltár hátánál a szentélyben a keresztre feszített Jézus festménye látható. Eredetileg a görög katolikus templom szentélye mindig kelet felé néz, és a szentélyt ikonosztáz választja el a hajótól. Az ikonosztáz képállványt jelent. Itt ebben a magánkápolnában a helyszűke miatt nem férne el egy 48

képes teljes ikonosztáz, ilyenkor az úgynevezett alapképeket szokták csak kitenni. Ebben a kápolnában a két alapképet szobor helyettesíti, Krisztus és Madonna.

A faliképek tematikája is kötött. Meg van határozva, hogy hová, melyik szereplő, milyen jelenet kerülhet. A kupolában az uralkodó Krisztus, ahogy itt is látjuk, az Atyaistennel. Másik kedvelt kép a Szent Mihály arkangyal, ahogy győzelmet arat az ördög felett. Illetve Sárkányölő Szent György, akinek a legendás neve miatt talán azt hiszik, hogy nem is élt, nem valódi élő személy volt, pedig történelmi adataink vannak róla. Római katona volt már tizenöt évesen Diocletianus császár uralma alatt. Szent György

kilépett a testőrségből, szétosztotta a szegényeknek minden vagyonát, amit szüleitől örökölt, és a Szentföldre indult zárandoklatra. Útközben Szíriában egy királylányt megmentett egy vadállat – sárkány – karmából. A császár elfogatta Györgyöt, akit sem méreggel, sem kerékbe töréssel, sem forró ólommal nem tudtak kivégezni. Végül lefejezték.

A freskókat Kiss György tervei alapján Volent Miklós festette. A magánkápolna abla-

kai szép ólomüvegablakok, vallásos motívumokkal, a falfestményeken felfedezhetjük a négy evangélistát.

Elgondolkoztak-e azon, mitől függ, hogy egy egyházi épületet templomnak vagy kápolnának hívunk? A méretétől. A kápolna kisebb közösség befogadására képes csak. Ettől eltekintve, minden olyan benne, mint egy görög katolikus templomban, hiszen ugyanazt a funkciót látja el. Az általunk bemutatott magánkápolna 25 nm-es. A kápolna is felszentelt hely, mint a templom, mindkét helyen jelen van az átváltzott eukarisztia, amit az örökéző lángja jelez. Az örökmécses tudatja, hogy ebben a szobában Jézus lakik. Ez a magánkápolna 2003-ban lett felszentelve. A kis kápolnához egy 8 m-es torony is tartozik. A templomhoz tartozó toronyban harangot helyeznek el, amely figyelemfelkeltő, misére hívó a messze szálló hangjával. Harangot először ilyen céllal Kínában használtak. Keleten a templomokban nem használják a harangot, helyette egy fadarabot kongatnak meg, melynek a neve szimandron. Hálát adunk Istennek, hogy magyar népünk dicsőítheti Őt magánkápolnában is.

PAPP NÓRA

VERITAS-LAKÁSOK

kedvezményes kamatozású hitellel megvásárolhatók Zuglóban és a XIII. kerületben!

KÖZTISZTVISELŐKNEK ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL!

Aktuális ajánlatainkat keresse az Ingatlan Magazinban és az Interneten: www.veritas.hu

ELADÓ VERITAS-LAKÁSOK! XIII. Rokolya u. 22. szám alatt 24 lakásos liftes társasházban, 40 nm-től 78 nm-ig, 300 000–340 000 Ft/nm-es áron lakások lekötethetők. Várható átadás: 2006.12.30.

XIV. Kövér Lajos tér 32/b. szám alatt 14 lakásos liftes társasházban, 41 nm-től 92 nm-ig, 350 000 Ft/nm-es áron lakások eladók! Várható átadás: 2007. 01. 15.

XIV. Szugló utca 93–95. szám alatt 32 lakásos liftes társasházban, 53 nm-től 90 nm-ig, 280 000–340 000 Ft/nm-es áron lakások eladók! Várható átadás: 2006. 06. 30.

XIV. Szentés utca 37. szám alatt 12 lakásos társasházban, 60 nm-től 78 nm-ig, 350 000 Ft/nm-es áron lakások eladók! Várható átadás: 2007. 01. 15.

XIV. Ilosvay Selymes utca 7-9. szám alatt 15 lakásos, liftes társasházban, 55 nm-től 65 nm-ig, 350 000 Ft/nm-es áron lakások lekötethetők! Várható átadás: 2006. 06. 30.